

Mayıs 2019 7,5 TL
KTGB Üyelerine Ücretsiz

Medya

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği

Sayı: 16



**MEDYADA
IRKÇILIK VE
NEFRET SÖYLEMİ**

erdiñç
KUYUMCULUK



ZEN
diamond

İŖIĐIN EFENDİSİ

realdigital

TAŖKINKÖY METROPOL: Ŗht Kemal Ünal Cad. A-B 100
Tel: 0392 225 21 85 Fax: 0392 225 22 39

YENİKENT: 22 31 185
CRATOS HOTEL: 650 60 13
GİRNE: 815 72 38

İçindekiler

Medyada İrkçilik ve Nefret Söylemi Dosyası

- Özgül GÜRKUT - "Dünya baharın renkleri gibi olsa".....04
- Sami ÖZUSLU - "Daha iyi gazetecilik mümkün mü?.....05
- Vasvi ÇİFTÇİOĞLU - Basında ırkçılık, nefret söylemi ve görünmezlik.....08
- Erman DOLMACI - Kıbrıs'ta nefret söylemi ve ırkçılık.....12
- Doç. Dr. Hanife ALİFENDİOĞLU - Medyada ırkçılık: Kuzey Kıbrıs'taki uluslararası öğrenciler ve küresel ısınma14
- Nurten Avtürk KOLDAŞ - Kıbrıs Türk basınının "ÖTEKİ" yüzü16
- Faika Deniz PAŞA - Mülteci haklarına dair gazetecilerin sorumluluğu20
- İbrahim ÖZEJDER - İrkçilik karşısında medya22
- İsmail KEMAL - Medyada ırkçılık ve nefret söylemleri.....26
- Mine ATLI - Kıbrıslılar yapmaz.....28
- Ali BATURAY - "Nefret söylemi", internette en iyi "tık" alma yöntemine dönüştü.....30
- Pınar GÖZEK - Medya ve ayrımcılık.....32
- Tuğçe Ülkü AYDIN - "Kıbrıs Türk basını ırkçı mı?"34
- Hossein SADRI - Biz şimdi nereye gidiyoruz?.....36
- Çelen OBEN-Sporda ırkçılık.....38
- Perihan AZİZ - Medya Etik Kurulu'nun gündeminden "medyada ırkçılık ve nefret söylemi".....40
- Katia SAVVA - Bir perspektiften diğerine, hassas bir yol...42
- Christos CHRISTOFIDES - Kitle iletişim araçlarında ırkçılığın ve hoşgörüsüzlüğün yeniden üretimi44
- Fezile A. ÖKSÜZ - Gazetecilik daha önemli ancak daha az güçlü.....48
- Zeynel LÜLE - Avrupa'da nefret dili ve Avrupa bakışı.....50
- Fezile A. ÖKSÜZ - Türkiye'de belli gruplar, yoğun bir biçimde nefret ve ayrımcı söyleme maruz.....52
- Rahme ÇİFTÇİOĞLU - Meslekte 37 yılı geride bırakan Efdal Keser, basını değerlendirdi54
- Çağdaş ÖĞÜÇ - Mobil gazetecilik için kamerası en iyi telefonlar.....58
- Özgül G. MUTLUYAKALI - Nevzat Adil ile röportaj62
- Simge ÇERKEZOĞLU - Sevda Alankuş ile röportaj.....66
- Yetin ARSLAN - Nedir bu yavaş gazetecilik?.....70
- Simge ÇERKEZOĞLU - Kültür Sanat72
- Fatma ARPALIKLI - Dünden bugüne gazeteler.....74
- KTGB'den Haberler.....78



Sayfa 54



Sayfa 72



Özgül Gürkut
MUTLUYAKALI
ozgulgurkut@gmail.com

Dünya baharın renkleri gibi olsa...

Kuzey Kıbrıs, on yıl öncesiyile kıyaslanamayacak kadar çok ve farklı ülkelerden insanın barındığı bir ülke haline geldi.

Son haftaların “nüfusumuz ne kadar” tartışmaları sürerken medyaya hem siyasilerin verdiği rakamlar, hem de vatandaşların, işçilerin, öğrencilerin değerlendirmeleri ve eleştirileri yansıdı.

MEDYA'nın 16'ncı sayısını “Medyada ırkçılık ve nefret söylemi” dosyasıyla hazırladık. Bu dosya da tıpkı bir önceki sayıdaki “yalan haber” gibi, kendimize ayna tutduğumuz, iğne batırdığımız bir konu oldu.

Uzun yıllar kapalı kalmış bir toplum olmamızdan kaynaklandığını düşündüğüm muhafazakarlığımız var. Elbette Kıbrıslı Türkleri dünyadaki diğer toplumlardan ayıran kültürel ve sosyal değerleri koruma içgüdüsüyle sık sık dile getirilen “Yok olduk, mahvolduk, azınlık kaldık” kaygılarını yabana atmıyorum ancak işte tam da bu noktada, ırkçılık ve nefret söylemini sorgulamalıyız. “Her suçun altında Kıbrıslı olmayanları aramamızın”, “Kıbrıslılar bunu yapmaz” dememizin ne denli yanlış olduğunu ortaya koyan veriler var.

Küresel ekonomik kriz, ırkçılığı tetikleyen en önemli etken. Dünyanın en büyük baş belalarından olan, dünya barışını tehdit eden ırkçılık, yakın geçmişte Yeni Zelanda'daki cami saldırılarıyla hortladı. ABD Başkanı Donald Trump'ın göçmenleri engellemek için Meksika sınırına duvar inşaatı da ırkçı politikalarının çarpıcı bir örneği olarak gösteriliyor. Uluslararası örgütler ve ülkeler yanında sosyal medya

platformları, ırkçı davranış ve paylaşımlara karşı önlemler geliştiriyor. Irkçı tavrı nedeniyle görevinden istifa edenler, özür dileyenler ve yargılananlar da dünya medyasında sıkça rastladığımız haberlerden.

Avrupa Konseyi'ne üye bütün ülkelerde ırkçılık, ayrımcılık, Yahudi düşmanlığı ve hoşgörüsüzlükle mücadele için 1993'ten beri faaliyet gösteren “İrkçilik ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu”, bir yandan ülkelerle ilgili raporlar yayınlarken hükümetlere uyarılarda bulunuyor, bir yandan da insan hakları temelli mücadele veriyor.

Dergimizdeki sayfaları çevirdikçe, dosya konumuzun ülkemiz, Güney Kıbrıs, Türkiye ve Avrupa boyutlarına açılım getiren makalelerle karşılaşacaksınız. Tüm de ufuk açıcı olan bu yazılar için birikimlerini bizlerle paylaşan meslektaşlarıma ve akademisyenlere çok teşekkür ediyorum. Ayrıca her sayımızda olduğu gibi bu sayıda da çizgileri ile dergimize görsel zenginlik kazandıran Kıbrıs Türk Karikatürcüler Derneği'ne de teşekkürler.

Dosyamız dışındaki sayfalarda da değişik konularla dopdolu bir MEDYA'yla karşınızdayız. Bol yağışlı bir kışın ardından adımıza bahar geldi. Dünyamızı da adamızı da baharın renkleri kadar güzel ve insanların ten rengi, milliyeti, dini, dili nedeniyle ayrımcılığa uğramayacağı mekanlar haline getirmek çabasında basınımızın rolünün bilinci ve sorumluluğuyla davranmak ortak noktamız olmalı.

Medya

Sahibi

K.T. Gazeteciler Birliği

Yayın Kurulu

Özgül Gürkut Mutluyakalı, Damla Soyaloğlu
Fezile A. Öksüz

İletişim

gazetecilerbirligi@yahoo.com
www.gazetecilerbirligi.com

Adres

KTGB Kompleksi, Dr. Küçük Bulvarı,
Mehmet Ali Akpınar Sok. SOS Çocuk Köyü
yanı BRTK karşı / Lefkoşa
Kapaktaki Karikatür
Mustafa Cemal Azizoğlu

Grafik Tasarım

Safiye Özyürekçiler
Reklam Sorumlusu
Növbetçi



Basım Yeri
Comment Grafik



Sami ÖZUSLU
KTGB Başkanı
samiozuslu@hotmail.com

“Daha iyi gazetecilik” mümkün mü?

**Yurttaşların iyi eğitim alması...
Yurttaşların politikaya daha çok katılması...
Yoksul kesimleri gözetmek...
Topluma karşı sorumluluk hissetmek...
İktidara karşı halkın safında olmak...**

Bu, 1821 yılında yayımlanmaya başlayan ve bugünün The Guardian gazetesinin temeli sayılan Manchester Guardian adlı gazetenin okuyucusuna duyurduğu yayın ilkeleri ve manifestosu...

Yaklaşık 200 yıl önce kaleme alınmış bu satırlar, günümüzde hem ulusal, hem de üniversal yayınlarıyla dikkat çeken Guardian ve Observer geleneğinin temelini oluşturuyor.

Geleneksel mecraların dijitalle boğuştuğu, mevkutelerin (sürelî yayınların) finansal anlamda ciddi kayıplar yaşadığı günümüzde “basın nereye gidiyor” sorusu sıkça karşımıza çıkıyor.

Mali sorunlar bir yandan basın sektörünü –bırakın kârlı olmayı- yatırımcı bakımından “büyük zararlar” edilen bir konuma geriletirken, bunun faturasını basın emekçileri ekonomik, kamuoyu ise demokratik bedellerle ödemek zorunda kalıyor.

Çünkü doğa boşluk tanımıyor. Basın alanı, “büyük kârlar” getiren sektörlerin ve/veya oturduğu koltuğu sağlamlaştırmak için her yolu mubah gören iktidarların kontrolü altına giriyor. Sonuç, gazeteciliğin kötüye gittiğidir. Peki ama ne yapmalı? Bu gidişatı tersine çevirmenin yolu var mı?

**

(...) Gazetecilik, tıpkı tiyatro gibi, yurttaş için yapılıyor. Seyircisi olmayan tiyatro o gün perdesini açmaz. Okuru olmayan gazete de o gün ya da ertesi gün yayınlanmaz. Madem yurttaş için çalışıyorsunuz o zaman yurttaşın da sizi destekleme olanaklarını/ zeminini yaratmak zorundasınız. İyi bir tiyatro piyesi sahneye koyduğunuzda salon dolar. İyi bir gazete çıkarttığınızda okur para verip o gazeteyi alır, hatta sürekli olarak o gazeteyi okuyabilmek içinde ek olarak mali destek de bulunur...

Gazeteci, yazar Ragıp Duran böyle diyor. Yani basındaki kötü gidişin panzehiri olarak “iyi gazetecilik” öneriyor. “Gerisi gelir” diyor. Toplumun “iyi gazeteciliğe” sahip çıkacağına inanıyor. Ve Guardian’ın günümüzde yaptığı girişimlerle de bu savını güçlendiriyor. Mali sorunlarla boğuşan 200 yıllık gazetenin, iyi bir kampanya ile okuyuculardan hem abone, hem de maddi katkı almayı başardığını anlatıyor. Ancak tanıtım kampanyası, halkla ilişkiler değil Guardian’ın “kendi kendine yeter” noktaya gelmesinin püf noktası. Asıl mesele “iyi gazetecilik” yapması ve bu konuda okuyucuyu inandırmayı başarması...

“Temel mesele doğru habercilik, kamu çıkarı, iktidarı hesap verebilir hale getirmek. Yani içerik” diyor Ragıp Duran...

**

The Guardian’ın “iyi ve etkili gazetecilik” yaptığı konusunda toplumu ikna etmede kullandığı çarpıcı örnekler var. Mesela şunlar:

“Facebook haberini yaptık, patronu (Mark Zuckerberg) ABD’de ve AB’de yasama organına hesap vermek zorunda kaldı!”

“Aralarında İngiltere Kraliçesi’nin de adı geçen Paradise Papers haberini yaptık, İngiltere’de yasa değiştirmek zorunda kaldılar. Başka ülkelerde yetkililer istifa etti.”

Tanıtım kampanyasında buna benzer birçok haber örneği animsatiyor gazete... Sadece bu değil ama... Bir de “duruş” sergiliyor Guardian... Açık ve net biçimde yayın ilkelerini ortaya koyarak, “gerçek gazeteciliğin halk için yapılan bir uğraş olduğu” ve “iyi gazeteciliğin halka kazandırdığı” konusunda insanları ikna etmeyi deniyor.

Örneğin şöyle sloganlar kullanıyor kampanyasında Guardian:

**“Reklamların yönlendirdiği gazeteciliğe karşı”
“Büyük teknoloji şirketlerine büyük sorular soran gazete!”
“Siz yatırım (invest) yapıyorsunuz, biz aksayan işleri sorguluyoruz (investigate).”
“Liberaliz ama gerçekler konusunda değil.”
“Bizim editörlerimizi hiç kimse edit etmiyor”
“Birisine satılmayan gazeteyi alın”**

“Politikacılar sizin kanaatlerinize meydan okuyorsa, politikacılara meydan okuyan bir gazeteye ihtiyacınız var”

**

Kuşkusuz Birleşik Krallık (İngiltere) koşulları dünyanın her ülkesinde yok. Demokratik hakların, evrensel özgürlüklerin birer ikişer budandığı, diktatör heveslilerinin arttığı ve buna bağlı olarak toplumların sesini çıkarmaktan korkar hale geldiği ülkelerin sayısı az değil.

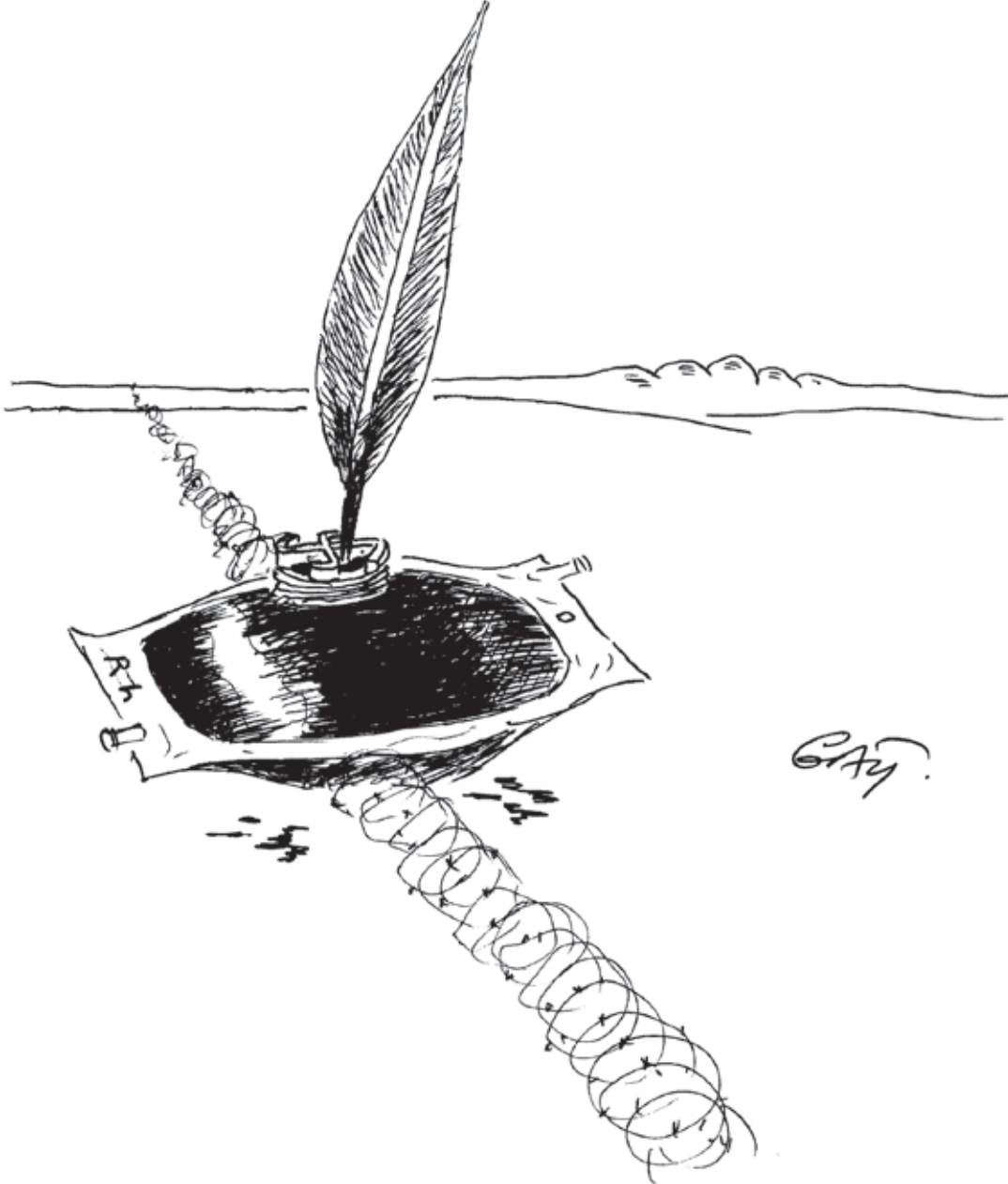
21’inci yüzyılın ilk çeyreğini tamamlamaya hazırlanırken, basın özgürlüğü endekslerine ve insan hakları raporlarına yansıyanlar keyif verici değil. Yani başımızdaki coğrafyada yaşanan gelişmeler ve ülkemizin nev-i şahsına münhasır şartları tekrarlamaya gerek yok. Ancak basın alanında da işlerin kötüye gitmekte olduğunu söylemek yanıltıcı olmaz. Hem global şartlardan, hem de öznel koşullardan dolayı

Kıbrıs Türk medyası kan kaybediyor. Her ne kadar İngiltere ortamı yoksa da, verili koşullarda “Kıbrıs Türk basını”nı ve “gazetecilik mesleği”ni bulunduğu noktadan yukarılara taşımak mümkün müdür? Mümkündür!

Zaten mümkün olmasını sağlamak için çalışmaktan başka bir alternatif de yoktur. Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği uzun ve meşakkatli bir çalışma sonucu “Mümkündür” adlı projeyi hayata geçirmeye başlamıştır.

Avrupa Birliği’nin Kıbrıs Türk Toplumunda sivil topluma hibe programıyla desteklenen proje “daha iyi gazetecilik”, “daha iyi medya okur yazarlığı”, “daha güçlü ve özgür yayın kuruluşları”, “daha kurumsal gazetecilik örgütü” gibi önemli hedefleri önüne koymuştur. Sloganımız ise umutsuzluğa değil, umuda vurgudur:

“Mümkündür!”



FUN

ICED CHILLERS

CRÈME BRÛLÉE

COCONUT WHITE CHOCOLATE

VERY VANILLA





Vasvi ÇİFTÇİOĞLU
vasviciftcioglu@gmail.com

Basında ırkçılık, nefret söylemi ve görünmezlik

- *Gazeteci dostlarımı, halk arasında sık sık duyduğumuz, “Kıbrıslı (Türk) tecavüz etmez, hırsızlık yapmaz, kadına şiddet uygulamaz...” gibi zeminsiz ve dahası ırkçı laflara ne kadar sempati duyduklarını sorgulamaya davet ediyorum*
- *Mizah yapmak bize, dilediğimize dilediğimiz şekilde hakaret edebileceğimiz sonsuz bir ifade özgürlüğü hakkı vermiyor*
- *Amerikalı eski gazeteci Jack Fuller, “Gazeteler, toplumların topraklarında büyür” der. Bu ülkenin toprakları yazılı basının doğduğu gündən bu yana milliyetçilik, nefret ve korkuyla zehirlenmiş durumda...*

İrkçilik: İnsanların toplumsal özelliklerini biyolojik, ırksal özelliklerine indirgeyerek bir ırkın başka ırklara üstün olduğunu öne süren öğretisi... Kişinin bağlı olduğu ulus ya da ırkın üstünlüğüne inanarak onun dışında kalan toplulukları aşağı ve hor görmesine dayanan tutum ve davranış...¹

Nefret Söylemi: İrkçi nefret, yabancı düşmanlığı, anti-Semitizm ve hoşgörüsüzlüğe dayalı diğer nefret biçimlerini yayan, teşvik eden, savunan ya da haklı gösteren her tür ifade biçimi. Hoşgörüsüzlüğe dayalı nefret, saldırgan milliyetçilik ve etnik merkezîyetçilik, ayrımcılık ve azınlıklara, göçmenlere ve göçmen kökenli kişilere karşı düşmanlık yoluyla ifade edilen hoşgörüsüzlüğü içermektedir... Nefret söylemi; belirli bir grubu ya da kişiyi, ırk, cinsiyet, yaş, ulus, din ya da cinsel yönelim gibi konularda aşağılar veya tehdit eder tarzda konuşma/yazma. Konular arasında yukarıdakilere ek olarak dil, politik görüş, sosyoekonomik ve sosyal sınıf, dış görünüm, fiziki veya zihinsel engel, meslek ya da diğer ayırt edilebilir özellikler bulunabilir³...

Kültürel değerlerini koruma çabası ile etnisite temelli mikro milliyetçilik arasındaki ince çizgiyi fark edememek, önce ırkçılığa oradan da nefret söylemine giden bir yola çıkar. Bazılarının gururla yürümeyi tercih ettiği bu yolun ne yazık ki vatanseverlikle uzaktan yakından alakası yoktur. Basının ırkçılık ve nefret söylemi konusunda herkesten daha hassas olması

gerekiyor, çünkü medya okuryazarlığının pek gelişmiş olmadığı bu coğrafyada, basında yazılıp çizilenler “gerçek” ve “doğru” kabul ediliyor, var olan toplumsal ön yargıları ve “öteki”lere karşı düşmanlığı besliyor⁴. Dahası, pek çoğumuzun kutsal saydığı basın özgürlüğü, düşünce ve ifade özgürlüğünün de ırkçılık ve/veya nefret söylemine kalkan yapılmasına göz yummamamız gerekiyor. İrkçilik ve nefret söylemi, şüpheye zerre kadar mahal vermeyecek şekilde ifade ve basın özgürlüğünün kapsamı dışındadır.

Kıbrıs'ta her iki toplumun da medyası azımsanmayacak bir sıklıkla hem karşı topluma karşı hem de ülkedeki yabancılara ve/veya göçmenlere karşı acımasız ve etik değerlere sığmayacak şekilde davranıyor. Bu söylediğime kızacak olan gazeteci dostlarımı, halk arasında sık sık duyduğumuz, “Kıbrıslı (Türk) tecavüz etmez, hırsızlık yapmaz, kadına şiddet uygulamaz...” gibi zeminsiz ve dahası özünde ırkçı laflara ne kadar sempati duyduklarını sorgulamaya davet ediyorum. Tabii aramızda yaptığının/yazdıklarının ırkçılık olduğunun farkında olmayanlar olduğu gibi, yüzsüzce “bu ırkçılıksa, ben ırkçıyım ve bununla gurur duyuyorum” diyenler de mevcut ne yazık ki...

Gazeteci olmak bize mültecileri/göçmenleri ya da “biz”den olmayanları aşağılama veya onlara karşı düşmanca ifadeler kullanma hakkı vermez. Gazeteciler dışında mizahçılar, karikatüristler ve köşe yazarlarının da ırkçılık ve nefret söylemi konusunda hassas olmaları

Rumların açıkladığı ‘mülkiyet planının’ gerçekleşmesi durumunda ‘Türk ve Rum mülk sahipleri’ arasında yaşanabilecekler konusunda uyarıyoruz:

Çatışma çıkar

Türk bölgesinde hak sahibi Rum...

Güney Kıbrıs'ta yayınlanan Polis gazetesinin ‘güvenli kaynaklardan’ elde ettiği bilgilere dayanarak direniş marşetinde yayımladığı habere, esas sorunların Kıbrıs Türk sınırları içerisinde toplanacağı, hak sahipliğinin bunda da rol almaya devam edeceğini, ancak kriterlerin Kıbrıs'ın haklarını da göz önünde bulunduracağı belirtildi.

Gine'den örnek verildi...

Birbirlerine karşı ırkçı söylemler kullanmaya çekinmeyen Kıbrıs Türk ve Rum basınının, adada yaşayan yabancılara/ göçmenlere/ mültecilere karşı adil olmasını beklemek naiflik olur sanırım. Her iki toplumun medyası da özellikle suçla ilişkili haberlerde zanlıların etnik kökenlerini, milliyetlerini ön plana çıkarıyor. Kıbrıs Rum basını haberlerde zanlıların isimlerini yayınlamayıp milliyetlerini ön plana alırken (ör.

32 yaşındaki Rus, Larnaka'da bir kişiyi öldürdü), Kıbrıs Türk basını mahkeme haberlerinde zanlıların fotoğrafını, açık ismini ve özellikle milliyetini yayınlamakta hiçbir sakınca görmüyor. Suçlu olduğu kesinleşmemiş insanları bu şekilde gazete sayfalarına taşımak, meslek etiğini ayaklar altına almaktır. Kıbrıs Türk basını özelinde konuşursak naçizane bir önerim olacak. "Kıbrıs eskiden böyle değildi" nostaljisini bırakalım artık. Özlediğiniz eski Kıbrıs'a dönmenin yolu (ki öyle bir şey mümkün mü bilmiyorum), Kıbrıslı olmayanları günah keçisi ilan etmek ve hedef göstermekten geçmiyor. Ülkedeki bütün suçları yabancılar işlemiyor. Ülkede suç oranının çok artmasının sebebi, ülkeye girişlerin kontrolsüz olmasıysa, bunu masaya yatırsın basın. Siyasi elitlere bu konuda baskı yapılsın. Vatandaş da sorunlarına çözüm üretecek olanları yollasın meclise bir zahmet. Yoksa bir Vietnamlı'nın cinayet işlemesini bütün Vietnamlıları töhmet altında bırakacak şekilde haber yapmak, gazete tirajlarını arttırmaz sadece, ötekilere olan önyargıları pekiştirir – korku toplumu yaratır.

Ne yapmalı?

Kabul edelim ya da etmeyelim, konuştuğumuz dil, mensubu olduğumuz etnik topluluk, gazeteciler olarak bizi haber yaparken taraf yapıyor. Özellikle de tarafların sadece ama sadece kendini haklı veya mağdur gördüğü Kıbrıs sorunu veya benzeri bir inatçı uzlaşmazlık söz konusu olduğunda... Ben gazetecilerin en büyük mesleki deformasyonunun kendilerini her şartta tarafsız ve objektif zannetmeleri olduğunu düşünüyorum. Ve sanmayın ki bunu sadece Kıbrıs'taki gazeteciler için söylüyorum, bu bence evrensel bir yanılgı. İsraili Profesör Tamar Liebes, "gazeteciler, kendi toplumlarıyla ilgili olan ve onların aşına oldukları hikayeleri anlatmak durumundadırlar ve bu nedenle de gazeteciler, ister istemez kendi kültürlerinin hizmetkarları olurlar" der⁶.

Bütün dünyada aşırı sağ ve milliyetçilik giderek yükseliyor. Son zamanlarda atmosfer ırkçılık yapmaya çok müsait. Sadece Kıbrıs'ta değil tüm dünyada ırkçı



söylemler kınandığı kadar da alkış alıyor hem de eskiden olduğu gibi gizlice değil, açık açık. Yabancı düşmanlığı gurur duyulacak bir şeye dönüştürüldü. Peki ne yapmalı? Bir kere ilkokuldan itibaren çocuklara insan hakları eğitimi verilmeli. Üniversitelerimizin gazetecilik bölümlerinde medya etiği konularında daha çok ders olmalı. Mesleğe dışardan başlayan arkadaşlara en azından mahkeme haberi yapılırken hangi etik değerlere dikkat edilmesi gerektiği anlatılmalı... Olmaz ya, olursa tadından yenmez, Barış Gazeteciliği zorunlu ders yapılmalı...

Amerikalı eski gazeteci Jack Fuller, "Gazeteler, toplumların topraklarında büyür"⁷ der. Bu ülkenin toprakları yazılı basının doğduğu günden bu yana milliyetçilik, nefret ve korkuyla zehirlenmiş durumda. Gazetecilere ve gazetelere çok kızmamak lazım belki de...

Notlar/Referanslar

¹ Kaynak: TDK online sözlüğü: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori=veritbn&kelimesec=161402

² Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi 1997 yılında nefret söylemi konulu tavsiye kararında yer alan tanım. Bakınız: <http://www.nefretsoylemi.org/detay.asp?id=21&bolum=makale>

³ Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Nefret_s%C3%B6ylemi

⁴ Dediğimi abartılı buluyorsanız Mandıra Times ya da Çirkef'in mizahi haberlerini ne kadar çok insanın ciddiye aldığını/gerçek sandığını bir daha gözden geçirin derim.

⁵ Daha detaylı bilgi için Bekir Azgın'ın "Kuzey Kıbrıs'ta Medya ve Temsil" (2009) isimli kitapta yer alan "Geçmişten Günümüze Kıbrıslı Türk Yazılı Basını" makalesine başvurulabilir.

⁶ Liebes, T. (2004). Reporting the Arab-Israeli conflict: how hegemony works. London: Routledge.

⁷ Fuller, J. (1996). News values: Ideas for an information age. Chicago: University of Chicago Press.

Değerli okuyucu,
Şu anda bu satırları okuyorsanız,
ellerinizin arasında
sizin olan yerli bir ürün
tutuyorsunuz.

Bir ülkede üretim
ne kadar güçlü olursa
yerel basın hizmetleri de
o kadar güçlü olur.

Bu topraklarda üreterek
var olunacağı gerçeğinden hareketle,
hayatınızı her alanını
kendi ürünlerinize
açmanız dileğiyle...





▶ Erman DOLMACI
dolmaci90@gmail.com

Kıbrıs'ta nefret söylemi ve ırkçılık

İnsan hayata geldiği andan itibaren çevresiyle etkileşime girerek öğrenen ve sorgulayan bir sosyal varlıktır. Öğrenmeye daha hayata gözlerimizi açmadan başlar ve ölene kadar da devam ederiz. Yaşamımızın önemli bir kısmını ise ihtiyaçlarımızı karşılamak, sosyalleşmek, öğrenmek vb. çeşitli eylemler için iletişim kurarak geçiririz. İletişimde en önemli araçlardan biri de dildir. Dilimizi doğduğumuz coğrafyanın kültürel yapısı ile oluşturur kendi deneyimlerimizle de şekillendirebiliriz. Kıbrıs, kendine has çeşitli kültürlerin iç içe geçtiği ve tarihsel bağlamda da birçok topluluğun yaşadığı ve çeşitli dillere sahip bir adadır. Gerek Rumca, gerekse Kıbrıs Türkçesi çeşitli kültürlerden kelimeler barındırmakta, zengin ve kendine has diller olarak yıllardır varlıklarını sürdürmektedirler. Dil, günlük hayatımızda temel ihtiyaçlarımızı karşılamak için kullandığımız bir araç olarak düşünülse de felsefeden, sanata, bilimden, edebiyata birçok alanda derinliğe sahip ve kendine has bir yapısı bulunan bir olgudur. Tek kelime birden çok anlam taşıyabileceği gibi yıllar içerisinde de bir kelimenin anlamı da değişebilmektedir.

Konu nefret söylemi, ırkçılık, ayrımcılık, ötekileştirme ve cinsiyetçiliğe geldiği zaman da dünya üzerinde bulunan birçok dilde çeşitli nefret söylemlerine rastlamak mümkündür. Dil esnek yapısıyla; bulunduğu coğrafyaya, kullanan kişiye ve alıcıya, kullanıldığı kontekste ve kelimelerin taşıdığı tarihi geçmişe göre de anlamı değişebilen güçlü bir araçtır. Tam da bu noktada Kıbrıs'ta konuşulan Türkçe özeline bakacak olursak nefret söylemi, ötekileştirme ve ırkçılığın günlük hayat dilinde ne şekilde kullanıldığı ve

yine bu kullanımların ne şekilde alternatifleri olabileceğine sorgulamak faydalı olacaktır. Kıbrıslılar her ne kadar da açık görüşlülük, çeşitliliğe saygı, rahatlık ve hoşgörü gibi özelliklerle övünseler de, bence bir ada ülkesi olmamız ve yıllarca korsanlar tarafından saldırıya uğramamız, belki de yıllardır içinde boğuştuğumuz

Kıbrıslılar her ne kadar da açık görüşlülük, çeşitliliğe saygı, rahatlık ve hoşgörü gibi özelliklerle övünseler de, bence bir ada ülkesi olmamız ve yıllarca korsanlar tarafından saldırıya uğramamız, belki de yıllardır içinde boğuştuğumuz savaş ve sonrası "Kıbrıs Sorunu" nedeniyle ya da özetle sistematik olarak beslenen yabancı düşmanlığı, ötekileştirme ve nefret hayatımızın her alanında mevcuttur

savaş ve sonrası "Kıbrıs Sorunu" nedeniyle ya da özetle sistematik olarak beslenen yabancı düşmanlığı, ötekileştirme ve nefret hayatımızın her alanında mevcuttur. Günlük deneyimlerimizden yola çıkacaksa özellikle ada dışından Kıbrıs'a okumaya/yaşamaya gelen öğrencilerin marketlerde, restoranlarda,

kalacak ev bulmaya çalışırken, iş ararken veya bir yerden bir yere gitmeye çalışırken ırkçılığa maruz kaldıklarını gözlemleyebiliriz. Özellikle etnik kökenlere göre kiracı seçen ev sahiplerinden tutun da, marketlerde insanların ten renklerine göre hakaretlere maruz kalmasına, çoğu işletmenin yönetici pozisyonlarına sadece beyazların getirilmesine ve siyahların sadece kas gücü gereken alanlarda istihdam edilmesine...

Birçok konuda olduğu gibi Kıbrıs'ta ırkçılık mı varmış diye tepki verirken ırkçılığın ne kadar da sinik ve derinlere nüfus etmiş olduğunun görünür kılınması bu duruma karşı mücadele etmek için de çok önemlidir diye düşünüyorum. Örneğin tüm bunları anlattığım bir arkadaşımın bana "gardaş ne ırkçılığı geçmişte kaldı o zencilere yapılan ayrımcılık" derken bile kullandığı "zenci" kelimesinin aslında tarihsel bir geçmişi olduğu ve siyahilerin köleleştirildiği bir çağa ait anlam taşıdığı farkında olmaması bile üzücü. Son zamanlarda neo-nazilerin yükselişi ile birlikte yabancı düşmanlığı, mikro milliyetçilik, ırkçılık da yükselişe geçiyor. İnsanlık geçmişe baktığı zaman yapılan birçok soykırım, nefret söylemi/suçtu ve katliamlardan utanmak tekrarlanmaması için çabalamak yerine bir kez daha geçmişi yeniden üretme riski taşıyor. Kıbrıs'ta da günlük söylemlerimiz arasında; "gavur ölüsü", "pis fellah", "ermenî dölü", "puşt", "ibne", "gancık", "adam gibi", "arap saç" vb. çoğaltılabilecek tabirler bulunmakta ve bu tabirler ayrımcılık ve ötekileştirmeye karşı mücadele eden kişiler tarafından da çoğu kez anlamları düşünülmeden kullanılabilir. Yine geçtiğimiz yıllarda çeşitli şehirlere yerleştirilen "Mediha Deyze, ben geyim" ve "Kamil Amca, ben lezbiyenim" yazılı billboardlar da yerleştirildikleri günden yırtılmış, üzerleri



spreylenmiş ve sosyal medyada “bunları

Kıbrıs'ta da günlük söylemlerimiz arasında; “gavur ölüsü”, “pis fellah”, “ermenî dölü”, “puşt”, “ibne”, “gancık”, “adam gibi”, “arap saç” vb. çoğaltılabilecek tabirler bulunmakta ve bu tabirler ayrımcılık ve ötekileştirmeye karşı mücadele eden kişiler tarafından da çoğu kez anlamları düşünülmeden kullanılabilir.

sallandırmak lazım” gibi söylemlerle başlayan ve tecavüz/şiddet kültürünü besleyen birçok nefret söylemi içeren paylaşımlarla tepki bulmuştu. Kıbrıs'ta eşcinseller, biseksüeller, translar ve interseksler cinsel yönelimlerinden, cinsiyet kimliklerinden dolayı her gün nefret söylemine maruz kalıyorlar ve bu söylemlere kişilerin diğer kimliklerle de birleştirildiğinde çok boyutlu bir ayrımcılık yaşanabilmektedir. Tam da bu sebeple ayrımcılık türlerinin son bulması için verilecek mücadelenin ortaklaşması ve kesişimsel bir mücadele verilmesi gerekir diye düşünüyorum. Yasal anlamda gerek Ceza Yasası gerekse anayasal iç hukukumuzun bir parçası olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi nefret söylemini/suçunu yasaklamaktadır fakat yasaklara ihtiyaç duyulmayacak bir farkındalığın yaratılması ve çeşitliliklerle var olabileceğimiz bir dünya için mücadele etmek çok daha önemlidir. Ayrımcılık ve ötekileştirmeyi sadece dile indirmek var olan sistematik bir sorunun ekonomik, psikolojik, hukuki alanlardaki varlığını hiçe saymak anlamına gelebileceği için nefret söylemi ve ötekileştirme ele alındığı zaman konunun daha sistematik olarak ele alınması gerekmektedir. Yine de dilde başlayacak bir devrim aynı zamanda diğer tüm bileşenleri de etkileyecektir. Dilin aklın bir ürünü olduğunu varsayarsak kullandığımız dilin değişmesi düşünce biçimlerimizi de etkileyecektir düşünce biçimlerimizi değiştirmemizin de dilimize yansıtacağı gözlemleyebileceğiz. Tam da bu noktada nefret söylemi ve ifade özgürlüğü arasındaki ince çizgiye de değinmekte fayda vardır. İçinde yaşadığımız yüzyılda dilin belirli bir bağlamda kullanılması ile üretilen ideoloji ve bunun etkilerinin somut olarak varlığını sürdürdüğünü düşünüyorum. Hal

böyleyken çok basit olduğu düşünülen bir söylem birçok insanın hayatına mal olabiliyor ve/veya şiddete maruz kalmasına sebep olabiliyor. Belli bir gruba veya kişiye sahip olduğu özellikten dolayı nefret dolu söylemler üretmeyi ifade özgürlüğü ile karıştıran ve aslında nefret söylemi ile ifade özgürlüğü arasındaki keskin tanımlar yapılabilmemesinin zorluğundan faydalanan birçok insan kendinde nefret söylemi üretebilmenin “özgürlüğünü” bulabiliyor. Bu nedenle mümkün olan en genel tanımı ile nefret söylemini anlatmakta fayda olacaktır: “Bir gruba, bir grubun üyelerine yönelik ifade nefreti teşvik ediyorsa ve bu teşvikin sözde geçerli nedeni, o gruba isnat edilen özelliklerse; bir grup, bir kimlik, bu grubun ve/veya kimliğin üyeleri, sırf bu gruba üye oldukları için

Nefret söyleminin motivasyonu her ne olursa olsun kabul edilemez ve başta eğitim olmak üzere medya gibi kitlelere ulaşabilen kurumların bu tarz söylemlere karşı sorumlulukları vardır

aşağılanıyor, ikinci sınıf görülüyor, bir şeylerin faili sayılıyor; ya da bu grupların ya da üyelerinin aşağılanmaları, ikinci sınıf görülmeleri, haklarından mahrum edilmeleri meşru gösteriliyorsa o metin, o konuşma, o fotoğraf, o video, o illüstrasyon vs. nefret söylemi içermektedir diyebiliriz.” Nefret söyleminin motivasyonu her ne olursa olsun kabul edilemez ve başta eğitim olmak üzere medya gibi kitlelere ulaşabilen kurumların bu tarz söylemlere karşı sorumlulukları vardır. Kıbrıs özelinden somut bir örnek vereceksek Türkiye'nin nüfus politikaları kapsamında adaya gönderilen insanların suçlu gibi ele alınması veya yaşanan sistematik sorunların sorumlusu onlarmış gibi yansıtılması hem sorunun temelinden uzaklaşılmasına hem de adada zor şartlar altında yaşamaya çalışan insanların hayatlarını daha da zorlaşmasına neden olmaktadır. Saymakla bitmeyecek ırkçılık ve nefret söylemi örneklerine son olarak da geçtiğimiz yıllarda köpek yiyen insanlarla ilgili ırkçı söylemlerin gerek basında gerek toplum içinde kulaktan kulağa yayılması ile şahit olmuştuk. Her gün hissedebilen canlıları (tavuk, inek, dana, keçi vb.) öldürüp yemekte sakınca görmeyen, spor adı altında ava gidip çeşitli hayvanları öldüren insanlar, kendi kültürlerine ait olmayan bir davranışı gördükleri zaman ırkçı ve nefret dolu söylemlerle tepki göstermişlerdi. Tam da burada aslında kendini üstün bir ırk olarak gören insanlığın hayvanlar üzerindeki tahakkümünü yine kendi arasında da kendinden “farklı” kültüre sahip insanlara yapmaya çalıştığını gözlemleyebiliriz. İşte bu nedenle her türlü ötekileştirme, ayrımcılık, nefret birbiriyle iç içe geçmiş ve güçlünün güçsüz üzerindeki tahakkümünü meşrulaştırmaya ve kalıcı kılmaya yönelik kullanılır. Oysa düşünebilen varlıklar olarak insanların kimseyi etnik köken, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, ten rengi, konuştuğu dil, din, ırk, mezhep, ekonomik durum veya ideolojisinden dolayı ayrımcılığa ve nefret söylemine maruz bırakılmamalıdır.





Doç. Dr. Hanife ALİEFENDİOĞLU
hanifealiefendioglu8@gmail.com
DAÜ İletişim Fakültesi

Medyada İrkçilik: Kuzey Kıbrıs'taki uluslararası öğrenciler ve küresel ısınma

Dünyanın her yerinde göçler ve yerinden edilmeler artıyor. Bu karşılaşmaların toplumsal hayatımıza bir renk değil korku ve nefret söylemi getirdiğini işlemede olduğu kadar bunun ortadan kaldırılmasında da medyanın önemli sorumluluğu var

Kitle iletişim araçları azınlıkları ve dezavantajlı grupları ürettiği söylem ve imgelerle öteki ve bizden olmayan olarak temsil ediyor. Bu ortalama toplumsal kabullerin oluşması ve yeniden üretilmesinde medyanın çok büyük bir önemi var. İrkçilik ve ayrımcılığa karşı yazılan ve söylenenler daha çok akademik olduğu için ve alternatif medya ortamlarında yer aldığı için ana akım medyanın popüler metinleri kadar ulaşılır değil.

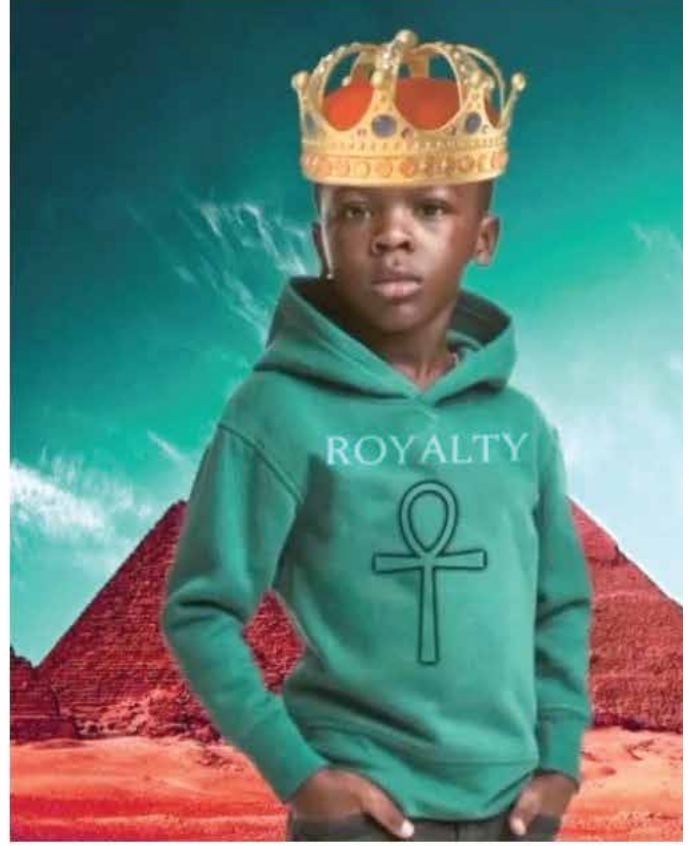
Biz'e karşı öteki tekinsiz ve güvenilmez olanı, kirli ve dışarda kalanı hatırlatıyor. Aslında biz'i de bu tekinsiz ve güvenilmez olan kirli ve dışarda kalan tanımlıyor. Dünyanın her yerinde göçler ve yerinden edilmeler artıyor. Bu karşılaşmaların toplumsal hayatımıza bir renk değil korku ve nefret söylemi getirdiğini işlemede olduğu kadar bunun ortadan kaldırılmasında da medyanın önemli sorumluluğu var. Azınlıklar ve öteki olarak damgalananlar kamusal alanın ve genel kabulün sesi olan medyada kendi sesleri ile yer alamadıkları gibi kendi çaresizliklerine hapsedilmiş bu grupların sözü değerli bulunmuyor. Başka bir deyişle medya onların haber olmasını bekliyor onlara gidip haber yapmıyor. Eleştirel medya çalışmaları ve kültürel çalışmalar alanı tam da bu nedenle azınlıkların temsil edilmemesi ve değersizleştirilmesine karşı bir direniş olarak alternatif medya içerikleri öneriyorlar. Haber üretim süreci ve gazetecilik sektöründeki pratiklere baktığımızda, ekonomik bağımlılık, sansür, tekelleşme, siyasal iktidarlara ilişkiler, sendikasıız ve güvencesiz çalışma gibi medyanın kendi içindeki sorunlarla uğraştığını görüyoruz. Böylece hiyerarşik olarak öncelikli olan ekonomik ve siyasal dinamiklerle doğrudan bağlantılı "önemli" meseleler azınlıkların ve onlara yönelik ihmal ve ihlalin hep daha sonraya ertelenmesine neden oluyor. Uzmanlaşmış haberciliğin olmaması dezavantajlı kesimler konusunda haber yapan ekiplerin yokluğu da azınlıkları ancak skandallar ve suçlar söz konusu olduğunda görünür kılıyor.

Haberin gerçeğin salt kendisini değil gerçeğin çarpıtılmış ya da kurgulanmış halini aktarır. Haber üretimi, toplumsal gerçeklik ve sorunları sistematik bir şekilde ideolojik bir seçimin yanlılıkla kaleme alınmış kapalı metinlerin çıktısı haline getiriyor. Haber insan için olduğuna göre insanın varoluşuna ve insanlık onuruna saygı göstermeli ve insan değerlere yönelik ihlalden kaçınmalı. Hak odaklı barış haberciliği tam da bu noktada ortaya çıkıyor: Olay ve olguların değil sürecin ve muktedirlerin değil madurun yanında yer alan ve onların sesi olacak medya içerikleri üretmeyi hedefliyor. Ana akım medya tarafından üretilen içeriklerin ayrımcı, cinsiyetçi ırkçı söylemine karşı duyarlı bir söylem ve içerik üretme etiği oluşturarak yepyeni bir söylemsel dağarcık kurabiliriz.

Uzmanlaşmış haberciliğin olmaması dezavantajlı kesimler konusunda haber yapan ekiplerin yokluğu da azınlıkları ancak skandallar ve suçlar söz konusu olduğunda görünür kılıyor

2018'in Ocak ayında H&M firmasının internet sayfasında yer alan bir reklam fotoğrafında, üzerinde "Ormanın en havalı maymunu" (Coolest monkey in the jungle) yazılı tişörtün reklamı için siyahı bir çocuk mankenin tercih etmesi sosyal medyada büyük tepkilere neden oldu. H&M gelen tepkilerin ardından özür diledi ancak siyahı çocuk mankenin fotoğrafını kullanmadan kapüşonlu tişörtün satışına devam etti. Kanadalı şarkıcı The Weeknd sosyal medya üzerinden H&M ile iş birliğini bitirdiğini duyurdu. H&M'e yönelik ırkçılık suçlamaları firmanın borsa değerlerine de yansıdı. İsveçli moda zincirinin hisseleri gerileyerek, 2009 Nisan'ından bu yana en düşük değerini gördü. Buradaki yaptırım çok önemli çünkü birçok ırkçı içerik herhangi bir yaptırımla karşılaşmadığı ve karşılaşmayacağı için bu kadar kolay dolaşıma sokuluyor. Ormanın en şık maymunu tişörtü giydirilen çocuk ormanın ve dünyanın kralı ilan edilse de H&M ırkçılık yapmanın cezasını gördü. Hem maddi olarak hem de prestij zedelenecek.

KING OF THE WORLD



Kuzey Kıbrıs medyasının yeni ötekilerinden biri uluslararası öğrenciler. Medyaya baktığımızda çoğunlukla onları kriminal içeriklerin konusu olarak görüyoruz. Bu da onlar hakkındaki güvenilmezlik ve tekensizliği artırıp onları toplumun çeperlerine iyice itiyor. Üyesi olduğum DAÜ-SEN, Doç Dr. Umut Bozkurt'un öncülüğünde benim de katkıda bulunduğum bir rapor hazırladı. Uluslararası öğrencilerin kamu hizmetlerinden, güvenlik hizmetlerinden yararlanırken, toplu taşıma araçlarında alışverişte, ev ararken ve çalışma yaşamında karşılaştıkları ırkçılık ve ayrımcılıkları ortaya koydu. Bu tür içeriklerin medyada hiç yer bulmaması düşündürücü. Raporun kamuoyuyla paylaşılmasından sonra medyanın da dahil olduğu toplumsal aktörlerin katılacağı daha kucaklayıcı bir toplumsal doku yaratmak için iş birliğine ihtiyaç var.

Göç yolları üzerinde olan coğrafyamızda ağırlıklı medya tarafından üretilen ve yeniden üretilen ötekine bizden olmayana duyulan kuşkunun yayıldığı kadar azınlık haklarına duyarlılık yayılmıyor. Bunun için medyanın içerden değişmesi gerekiyor

Göç yolları üzerinde olan coğrafyamızda ağırlıklı medya tarafından üretilen ve yeniden üretilen ötekine bizden olmayana duyulan kuşkunun yayıldığı kadar azınlık haklarına duyarlılık yayılmıyor. Bunun için medyanın içerden değişmesi gerekiyor. Uluslararası özel günlere sıkışmış göçmen, mülteci haklarını hatırlama ve anma, büyük felaketlerin

ardından gelen göç dalgaları her an öteki olabileceğimizin sinyallerini veriyor. Özellikle toplumsal gerçekliği inşa ettiğini iddia eden haber metinleri diğer medya içeriklerine göre daha stratejik önemde. Ancak dizi filmlerde, reklam metinlerinde ve görsellerinde, yarışma programlarında ve magazin programlarında da öteki'nin temsili, içinde yaşadığımız sosyal çerçevenin sandığımızdan çok daha renkli olduğunu gösterebilir.

Son olarak medyanın bazı gruplara değil bazı söylemlere ve o söylemin sahibi olanlara karşı da ayrımcı olduğunu aktarmak gerek. İrkçılığı ulu orta dile getiremediğimiz gibi küresel ısınmanın bir kompo teorisi olduğunu da söylememiz gerekiyor. Gazeteci Jeremy Deaton, ırkçılık ve küresel ısınmanın inkarı konusunda bir paralellik görüyor. Her ikisi de küresel elitlerin çıkarlarını korurken alt sınıfların çıkarlarını görmezden geliyor. Deaton'a göre her ikisi de aynı biçimde deşifre edilmeli ve ayıplanmalı. ADB Başkanı Trump'ın da katıldığı ve dünya kamuoyunu küresel ısınmacılar ve diğerleri olarak ikiye bölen küresel ısınma sorunu bir magazin haberi gibi gündemimize düşen Sibiry'a'da kentlere gelen kutup ayıları, Avustralya önce arabaların altında kalan ve sonra sulara kapılan kanguru haberlerinin çok ötesinde bir felaketin hemen yanbaşımızda olduğunu gösteriyor. Yazımı bugün (15 Mart 2019) geleceğine sahip çıkmak için İsveçli iklim aktivisti Greta Thunberg'in öncülüğünde iklim adaleti için okul grevine giren bütün gençlerin eylemliliklerini ve küresel ısınmanın birçok sorunu önceleyen bir gündem olduğunu görerek yakından takip edecek bir yerel ve küresel medya görmek dileğiyle bitiriyorum.

<http://acikradyo.com.tr/acik-gazete/gretadan-mektup-var-yalanlara-ve-nefrete-cevap-olarak-iklim-grevim-hakkinda-bazi-seyleri>



Nurten Avtürk KOLDAŞ
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi,
Gazetecilik Bölümü
navturk@ciu.edu.tr
nurten.avturk@gmail.com

Kıbrıs Türk basınının “ÖTEKİ” yüzü

Bir gazetenin haber üretim sürecinin ve yayın politikasının belirlenerek uygulamaya geçirilmesinde en etkili kişiler kuşkusuz gazete sahipleridir. Bunun yanı sıra genel yayın yönetmenleri, gazete editörleri ve haber müdürleri de bu süreçlerde önemli bir rol oynayabilmekteler. Ülkemizde yayınlanan gazeteler sahip/patron veya eklemledikleri siyasi parti sözü dışına çıkamadıkları ya da çıkmayı tercih etmedikleri için bu anlamda daha farklı bir uygulamayı da beklemek zordur.

Gazetenin yürütücü/ yönetici kadrolarını oluşturan profesyoneller bir yandan güncel olaylar konusunda gazetenin duruşunu ortaya koyarlarken diğer yandan önemli addedilen konular hakkında gazetenin kamuoyu oluşturma ya da kamuoyunu bilgilendirme politikalarına da yön vermekteler. Bu yön verme süreci genellikle medya profesyonellerinin ne bireysel ekonomik ve siyasi önceliklerinden ne de ekonomik veya siyasi olarak belli bir etkileşim ya da eklemleme içinde buldukları çevrelerin önceliklerinden tam bağımsız bir şekilde gerçekleşebilir. Bu yüzden ki gazetelerin belli konu ve kavramları yansıtmaındaki ideolojik, siyasi ve ekonomik öncelikler, haberlerini üretirken ve aktarırken gerçek anlamda tarafsız olmalarını zorlaştırır. Onları görünürdeki bir “tarafsızlık” ilkesinin yüzeysel sınırlılıklarına mahkum eder.

Kıbrıs Türk basınında kullanılan dilin yabancı düşmanlığı, nefret ve ötekileştirme söylemlerini barındırıyor olduğu sonucuna varmak için daha kapsamlı ve daha ayrıntılı çalışmalara ihtiyaç duyulduğunu belirtmek gerekir. Bilimsel bir çalışma konusu olan “Kıbrıs Türk basınındaki göçmenlere yönelik yabancı düşmanlığı ve nefret söylemi” incelemesini ülkedeki bazı gazetelerin editörlerine yöneltilen “Kıbrıs Türk basınında yabancı düşmanlığı var mı?” sorusuna alınan yanıtlarla neticelendirmek pek tabii yeterli olmaz. Haber/köşe yazısı metinlerinin, başlıkların, fotoğrafların eleştirel söylem analizi yöntemi kullanılarak sonuçlandırılması da gerekmektedir. Çünkü aslında kimse yaklaşımının, ifadelerinin, kullandığı yazılı veya görsel

metinlerinin mercek altında incelendiğinde birer nefret söylemi, ötekileştirme içerebileceğini kabul etmek istemez. Herhangi benzer çalışmada zenofobi (yabancı düşmanlığı), ötekileştirme, nefret söylemi gibi kavramlarla bir araya getirilen “biz ve onlar” veya daha kesin ifadeyle “biz ve bizden olmayanlar” yaklaşımıdır. Burada “biz” Kıbrıslı Türkler veya Türkler veya Kıbrıslılar ile “bizden olmayanlar” göçmenler, Rumlar veya tüm yabancılardır. Medyada “biz ve onlar” ilişkisi ile ilgili tartışmaları doğru anlayabilmek ve anlamlandırabilmek için öncelikle yukarıda

bahsedilen üç ana kavramı da doğru anlayabilmek gerekmektedir.

Göçmenler tüm dünyada, medyada nefret söyleminin yöneldiği önemli toplumsal gruplardan biri olmuştur. Göçmenlerin “olumsuz” farklılıklarına yapılan basın vurgusu Türkiyeli göçmenleri Kıbrıs Türk toplumunun değerler sistemine ve toplumsal varlıklarına bir tehdit olarak yansıtan haber ve köşe yazılarına yansiyabiliyor

Medya kuramcılarının bir kısmı ana akım medyada banalleşen “nefret söylemi” üzerinde yoğunlaşarak, medyanın yabancılara ve göçmenlere yönelik nefret söylemini değişik nedenlerden ötürü

(politik, ekonomik, sosyo-kültürel, v.s.) ürettiğini ya da pekiştirdiğini ifade etmektedirler. “Nefret söylemini” ideolojik bir arka planı olan, belli bir hedefe yönelik sistemli öfkenin dil içinde kodlanan ve belli bir bağlam içinde varlık gösteren ifade biçimi olarak tanımlamak mümkündür.

Turist olarak geldi soygun yaptı



Kıbrıs milliyetçiliğinde olduğu gibi göçmenleri “işgalci”nin yerleşikleri olarak görüp onlara karşı açıktan bir nefret söylemi geliştirmez. Ancak gerek yaşam tarzlarındaki gerekse değerlerindeki farklılıkları ön plana çıkararak bazen gizil bazense daha açık bir nefret söylemi üretilip uygular.

Nefret söylemini besleyen bir başka ideoloji Kıbrıs milliyetçiliğidir. Kıbrıs milliyetçiliği yalnızca Kıbrıs Türk toplumunu değil aynı zamanda başta Kıbrıslı Rum olmak üzere tüm Kıbrıslı unsurların ortak Kıbrıslı kimliğine vurgu yapar. Kıbrıslılar dışındakileri öteki olarak gören ve onlardan tehdit algılayan bu milliyetçiliğe göre Türkiyeli göçmenler de önemli bir tehdit unsurudur.

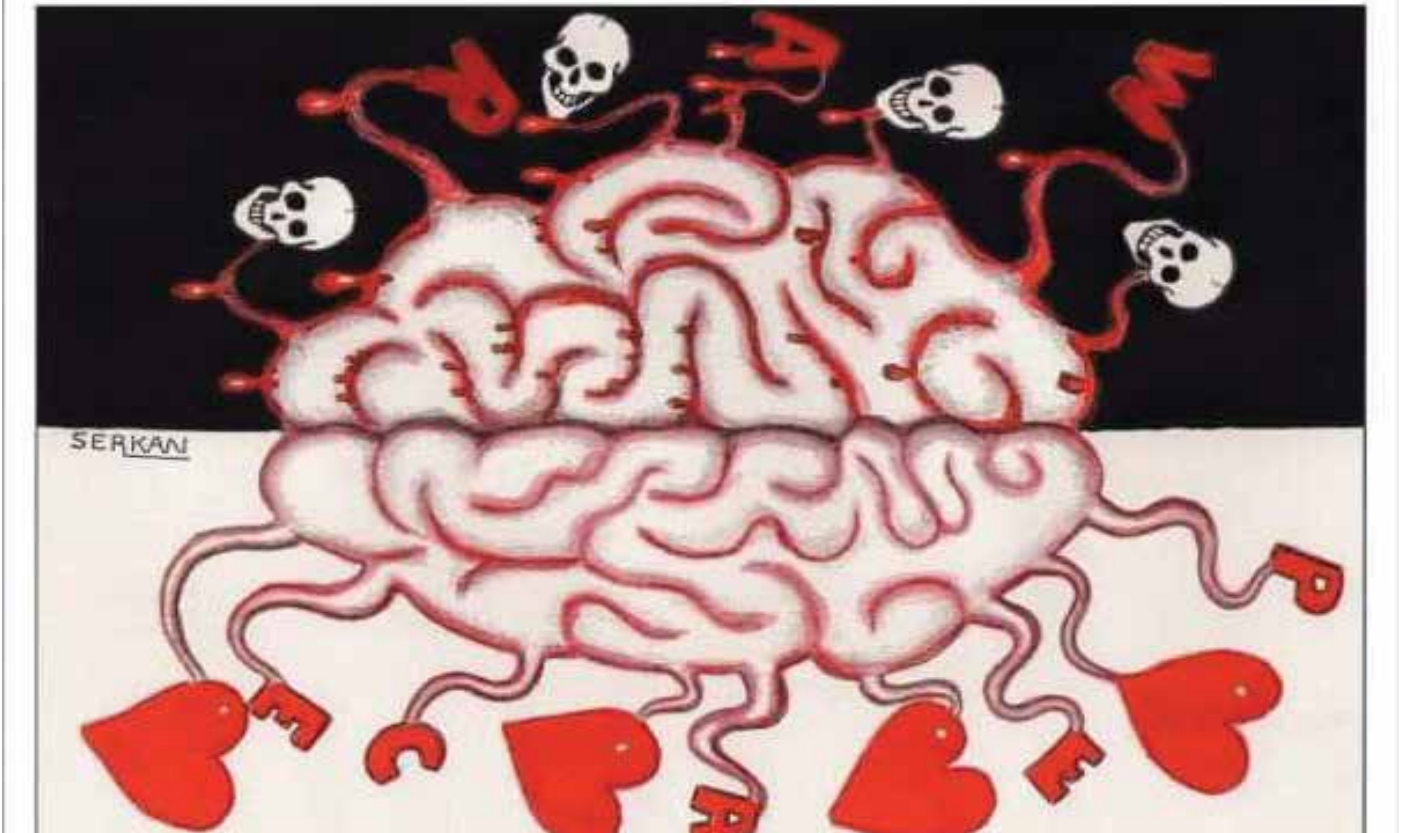
Göçmenlere karşı nefret söyleminin ideolojik arka planını oluşturabilecek bir üçüncü ideoloji ise Kıbrıs Türk Solculuğudur. Kıbrıs'taki sol ideoloji emekçi dayanışması çerçevesinde göçmenlere değil onların Kıbrıs'a gelmesine neden olan egemen güçlere karşı olduğunu iddia etse de günlük yaşam pratiklerinde ve söylemlerinde banal bir şekilde göçmenlerin yaşam biçimlerini ve geleneklerini eleştirir. Kıbrıs Türk solunu temsil ettiğini savunan bir gazete başörtülü emekçi (boncuk satan) bir göçmen kadını nüfus sayımı bağlamında “bu da sayıldı, bu da bizden” diyerek ayrıştırılabilmektedir. Bu ayrıştırma aynı zamanda kadının şahsında tüm Türkiyeli göçmenlere yönelik bir nefret söyleminin gelişmesine yol açabilmektedir. Bazı siyasal iletişim kuramcıları haber basınında nefret söyleminin üretilmesi ve yayılmasının nedenlerinden birinin iktidarın siyasî emellerinin bir parçası olarak ayrımcı ve nefret içeren bir söylemi toplumsallaştırma çabası olduğunu ifade ederler. Dolayısıyla genelde resmi söylemle medyanın nefret söyleminin birbiriyle örtüştüğünü savunurlar. Ancak Kıbrıs'ta bu iki söylem birbiriyle uyuşmamaktadır. Nitekim devlet söyleminde Türkiyeli göçmenleri açıktan açığa ötekileştiren bir yaklaşımdan bahsetmek zordur.



Ancak editörler ve haber müdürleri ile yapılan mülakatların da gösterdiği üzere Kıbrıs Türk basını farkında olarak ya da olmadan Türkiyeli göçmenlere yönelik bir yabancı düşmanlığı ve nefret söylemini banal olarak yeniden üretmektedir.

İdeolojik duruşları ne olursa olsun tüm gazetelerin editörleri ve haber müdürleri Türkiyeli göçmenlere yönelik bir yabancı düşmanlığı ve nefret söyleminin varlığını reddetmektedirler. Ancak yine bu gazetecilerin çok büyük bir kısmı Kıbrıs Türk basınında yabancı düşmanlığının dolaylı olarak yer aldığını kabul etmektedirler.

Söz konusu bazı gazeteciler Kıbrıs Türk basınında dolaylı olarak var olduğunu kabul ettikleri yabancı düşmanlığının nedenleri konusunda da farklı görüşleri dile getirmektedirler. Bir kısmı bunun ekonomik nedenlerden kaynaklandığını ifade ederken diğer bir kısmı bunu kültürel farklılıklara ve Türkiyeli göçmenlere yönelik toplumca kanıksanmış önyargı ve stereotiplere dayandırmaktadırlar.



MAĞUSA
GELİŞİM
AKADEMİSİ

EL SANATLARI
PLASTİK SANATLAR - DİL EĞİTİMLERİ
TEKNİK VE SOSYAL EĞİTİMLER - SPOR EĞİTİMLERİ



Bize 365 27 60 numaralı telefondan ulaşabilir,
kayıt ve kurslar hakkında bilgi alabilirsiniz.



Faika Deniz PAŞA
fdpasha@gmail.com

Mülteci haklarına dair gazetecilerin sorumluluğu

Kıbrıs'ın kuzeyini incelediğimiz zaman yanlış terminolojinin kullanılması, konunun sürekli cezalandırma çerçevesinde dillendirilmesi, mültecilerin kimliklerinin ifşa edilmesi, özne olarak tanımlamamaları ve olumlu temsilin azlığı en belirgin sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır

Göç ve sığınmaya dair politikaların belirlenmesinde gerçekliğin ne olduğu kadar algının nasıl şekillendirildiği de etki etmektedir; politikacıların, bürokratların, vatandaşların, oy verenlerin şu an ne olmakta olduğu ve buna dair ne yapılması gerektiğine dair algıları... Göçe dair ana akım söylem, hemen hemen her zaman ekonomi ve güvenlik kaygıları çerçevesinde şekillenmektedir. Hükümetler ve siyasi aktörler özellikle zorunlu göçü bir sorun, bir yük veya bir kriz olarak sunmakta bu bağlamda da "kontrolleri altında" olduğunu göstererek kamuoyu desteğini toplamaya çalışmaktadırlar. Algının oluşması ve/veya sürebilmesi ise zorunlu göçün medyada temsil edilme şekliyle doğrudan ilişkilidir. Bu ilişki, kurumsal basın yayın organlarına insanların gerçek bilgiyi edinme kaynağı olarak bakmasından ötürü güçlenmektedir.

Medyanın mülteci ve sığınmacıların haklara erişimleri, toplum tarafından kabullenilmeleri ve dolayısıyla da hayatlarına önemli bir etkisi vardır. Bir yandan ifade özgürlüğüne bir müdahale olmamalı, bir diğer yandan da medyanın sığınmacı ve mültecilerin durumunu olduğu gibi resmetmesi ve ayrımcılık, ırkçılık, yabancı düşmanlığı gibi ayrımcılık çeşitlerine yol açabileceklerinden basmakalıp yargılardan kaçınması gerekmektedir. Gazetecilerin üzerine düşen de mesleklerinin kamusal sorumlulukla yerine getirilmesi gereken bir meslek olduğundan hareketle, etik ve politik olarak sorumlu gazeteciliğin gereği olarak görmezden gelinenleri görünür kılmaları, öteki kılınanların yanında, hak ihlallerini yaratanların karşısında durmalarıdır.

Bu bağlamda, İtalya'da, Gazeteciler Birliği Ulusal

Konseyi (Consiglio Nazionale dell'Ordine dei Giornalisti, CNOG) ve İtalyan Ulusal Basın Federasyonu (Federazione Nazionale della Stampa Italiana, FNSI), Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin (BMMYK) de desteğiyle hazırladığı sığınmacılar, mülteciler, insan ticareti mağdurları ve göçmenlerle ilgili davranış kodlarını içeren Roma Şartı, Kıbrıs'ın kuzeyinde de basın emekçileri için bir kılavuz oluşturmaktadır.

Bu belge çerçevesinde, Kıbrıs'ın kuzeyini incelediğimiz zaman yanlış terminolojinin kullanılması, konunun sürekli cezalandırma çerçevesinde dillendirilmesi, mültecilerin kimliklerinin ifşa edilmesi, özne olarak tanımlamamaları ve olumlu temsilin azlığı en belirgin sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Hayatları etkileyecek konuları ele alırken, doğru terminoloji ve uygun dili kullanmamak hem mesleki, hem de insani sorumluluktur. Medya ve kamuoyunda her ne kadar da göçmen ve mülteci terimleri bir birinin yerine geçecek şekilde kullanılsalar da aralarında önemli hukuki bir ayrım bulunmaktadır. Bu terimleri karıştırmak, sığınma ve göçe dair tartışmalarda yanlış anlaşılmalara yol açabilmektedir.

Uluslararası hukuka göre mülteciler, menşe ülkelerinin dışında olan, kimlikleri (örneğin ırkları, tabiiyetleri, cinsiyetleri, cinsel yönelimleri veya cinsiyet kimlikleri) veya inançları (örneğin dini inançları veya siyasi görüşleri) sebebiyle hayatları veya temel insan hakları ciddi seviyede risk altında olan ve hükümetlerinin de onları bu risklerden korumadığı veya koruyamadığı kişilerdir.

Mültecilerin uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde menşe ülkelerine zorla geri gönderilmeden korunma, düzensiz giriş ve bulunuşları temelinde cezalandırılmama gibi hakları bulunmaktadır. Bir diğer yandan sığınmacılar ise mülteci oldukları iddiasında bulunan, ancak buna dair bir değerlendirmenin yetkililer tarafından henüz yapılmadığı kişilere denir. Maalesef

Kıbrıs'ın kuzeyindeki yetkililer kişilerin mülteci olup olmadığına dair değerlendirme yapma sorumluluklarını yerine getirmediklerinden, buna

dair değerlendirmeyi Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği yapabilmektedir. Mültecilerin özgünlüğünün başlıca sebebi uluslararası hukukta açıkça ve özellikle tanınmaları ve korunmalarıdır. Mülteciler, zulüm korkusu, çatışma, yaygın şiddet, veya kamu düzenini ciddi şekilde tehdit eden diğer durumlardan ötürü ülkelerinden ayrılmak durumunda kalan ve bunun sonucu olarak da uluslararası korumaya ihtiyaç duyan kişileridir. Bu şekilde tanınmalarının sebebi tam da ülkelerine geri dönmelerinin onlar için çok tehlikeli olmasından ötürüdür. Bu nedenle de başka bir yere sığınmaya ihtiyaç duyarlar. Bu kişilerin sığınma hakkının tanınmamasının ölümcül sonuçları olabilmektedir.

Bir diğer yandan sığınmacı, mülteci veya göçmenlerin düzensiz seyahat etmeleri halinde, "kaçak" veya "yasadışı göçmen" ibaresinin basında sıkça kullanıldığını gözlemlemekteyiz. Gerekli belge veya izinler olmaksızın, uluslararası bir sınır geçerek bir ülkeye giriş yapmak veya orada ikamet etmek düzensiz göç olarak; bunu yapan kişiler de kişiler düzensiz veya belgesiz göçmen olarak adlandırılır. Düzensiz veya belgesiz terimlerinin "yasadışı" veya "kaçak" terimlerine tercih edilmesinin sebebi, "yasadışı" veya "kaçak" terimlerinin göçmenlerin insan olarak algılanmalarının önüne geçmesidir. Ayrıca, mültecilerin düzensiz seyahatlerinden ötürü uluslararası hukuk kurallarına göre cezalandırılmamaları gerektiği göz önüne de alındığında, bu terimlerin kullanılması ve sorgulanmaması ciddi hak ihlallerini de görünmez kılmakta, hatta meşrulaştırmaktadır.

Sonuç olarak, medyada Kıbrıs'ın kuzeyine, başka ülkelerden gelenlere geliş yollarına değil geliş nedenlerine bakılarak mülteci ya da göçmen denebilir. "Kaçak, kaçak göçmen, yasadışı göçmen, kaçak mülteci, yasadışı mülteci" tanımları kişileri haksız yere kriminalize ettiği için kullanılmamalıdır. Aynı zamanda Mülteci Hakları Derneği'nin, Kıbrıs'ın kuzey yarısında bulunan tüm Suriyelileri, uluslararası hukuk kuralları uyarınca mülteci korumasından yararlanma hakları olduklarından ötürü, Kıbrıs'ın kuzeyindeki hukuki statülerine bakmaksızın, mülteci olarak adlandırdığı not edilmelidir.

Haberlerin yer aldığı bölümler, veriliş şekilleri ve kullanılan görseller de bu bağlamda bunu desteklemektedir. Mültecilerle ilgili haberler, düzensiz seyahat ettikleri durumlarda, gazetelerde adli haberlerin yer aldığı bölümlerde servis edilmekte, mülteciler devamlı surette elleri kelepçeli olarak mahkeme koridorlarındaki resimlerle basında yer almaktadırlar. Bu bağlamda da bu gelişmeler insan hakları açısından nadiren değerlendirilmekte, sorunsallaştırılmaktadırlar.

Sonuç olarak, medyada Kıbrıs'ın kuzeyine, başka ülkelerden gelenlere geliş yollarına değil geliş nedenlerine bakılarak mülteci ya da göçmen denebilir

Bir diğer yandan da dava süreçlerinde mültecileri konu alan haberler mültecilerin isimlerini, menşe ülkelerini ve diğer bilgilerini yayınlamakta, kullanılan fotoğraflarda da yüzleri kullanılmaktadır. Bu özellikle de ada yarımızda geri göndermeme prensibinin sistematik olarak ihlal edildiği göz önüne alındığında, zulümden kaçan kişilerin geri gönderilmeleri halinde, veya hali hazırda menşe ülkede bulunan aile üyeleri açısından, intikam amaçlı, şiddete maruz kalma riskini arttırabilmektedir.

kimlik kullanılan fotoğraflarda da yüzleri kullanılmaktadır. Bu özellikle de ada yarımızda geri göndermeme prensibinin sistematik olarak ihlal edildiği göz önüne alındığında, zulümden kaçan kişilerin geri gönderilmeleri halinde, veya hali hazırda menşe ülkede bulunan aile üyeleri açısından, intikam amaçlı, şiddete maruz kalma riskini arttırabilmektedir.

Mültecilerin içerisinde buldukları durumları sorunsallaştıran haberler ise, hak odaklı bir habercilik anlayışından genellikle uzaktır. Oldukça sık karşılaşılan bir haber şekli de mültecileri hak ihlallerine uğrayan veya hak talebinde bulunan öznel olarak resmedilmelerindense, acınacak, 'yardım'a muhtaç, kişiler olarak resmedilmeleri ve genel olarak mülteci haklarının tanınması talebi yerine birebir habere konu mültecilerin o anki durumlarının iyileştirilmesine yönelik 'yardımseverlik' üzerinden bir talep veya çağrının öne çıkarılması şeklindedir.

Bu sorunlar özellikle de haber kaynaklarında mülteciler yerine ağırlıklı olarak polis bültenlerine başvurulduğu, doğrudan mültecilerin kendilerinin ağzından yaşadıklarını aktaran haberlere ve mültecilere dair başarı hikayelerine yer verilmediği ile birleştiğinde, mültecilerin olumlu olarak temsilinin medyada hemen hemen hiçbir zaman yer almadığı gerçeği ile karşı karşıya kalmaktayız.

Ada yarımızda mültecilere dair sorumluluklarımızı yerine getirmemiz, savaş ve zulümden kaçmak zorunda kalanları, yaralarına tuz basar gibi maruz bıraktığımız sistematik hak ihlallerini sonlandırmak için atılması gereken birçok adım olduğu gerçeğini hiçbirimiz inkar edemeyiz. Bir diğer yandan, eğer en azından profesyonel yaşantımızda üzerimize düşeni yapma iradesini göstereceksek, gazetecilik söz konusu olduğunda, editörlerin, muhabirlerin, fotoğrafçıların hata yaptıklarında, gerekli özeni göstermediklerinde ve etik kurallara uymadıklarında haberlerine insanlara o veya bu şekilde zarar verdiklerini idrak etmeleri önemlidir. Gazeteciliğin kamusal sorumlulukla yerine getirilmesi gereken bir meslek olmasından hareketle, yapılması gerekenlerin başında doğru terminolojinin kullanılması; ayrımcı ve damgalayıcı dilin kullanılmaması veya yeniden üretilmemesi; mültecilerin fotoğraf ve kimlik bilgilerinin kullanımı ile ilgili özen gösterilmesi; süregelen hak ihlallerinin olağanlaştırılmaması, sorunsallaştırılması; mültecilerin yaşadıkları sorun ve taleplerine yer verilmesi ve mültecilerle ilgili olumlu bilgiler ve başarı hikayelerine yer verilmesi sıralanabilir.



İbrahim ÖZEJDER
iozejder@yahoo.com

Medyada İrkçilik ve Nefret Söylemi

İrkçilik Karşısında Medya

Nea Salamina, Yeni Zelanda, Yeni Dünya

Geleneksel medya dili özünde ayrımcı bir dildir ve çok köklüdür. Etkisinden bir anda kurtulmak mümkün değildir

Dünya zor ve karmaşık bir tarihsel süreçten geçiyor. Küresel, bölgesel ve yerel düzeyde trajediler yaşanıyor. Canlar yanıyor, insanlar ölüyor. İnsanlığın biriktirdiği bütün olumlu değerlerin gerilemekte olduğu konusunda nerdeyse bir uzlaşma var. Dünya, bölgemiz ve ülkemiz giderek daha demokratik, yaşam hakkına daha saygılı, insan haklarının daha çok geliştiği yerler, insanların da daha hoşgörülü, daha barışçı olması gerekirken, tam tersi oluyor. Hoşgörüsüzlük, farklılıklara tepki, ötekileştirme, dini ve etnik ayrımcılık artıyor, sorunların çözüm yöntemi olarak şiddet olağanlaşıyor.

Yerküremiz korkunç hızda bir dönüşüm yaşıyor ve insan türü bunun sonunu göremiyor; kaygılanıyor, korkuyor ve kurtarıcı olarak kimliklere sığınıyor. Kimliklere vurgunun artması, diğer kimlikleri ötekileştirmeyi getiriyor ve bu farklı coğrafyalarda farklı toplumlarda, farklı dozda ayrımcılıkların ortaya çıkmasına yol açıyor. İrkçilik ve din fanatizmi en yüksek dozda ayrımcılıklar olarak can yakmaya kan dökmeye kadar varıyor. Bu kestirilemez süreçte medyanın, olan ve olması gereken rolünü tartışmadan önce ırkçılık ve ayrımcılık üzerine tespitlerde bulunmak gerekiyor.

İrkçilik, toplumsal yaşamda ayrımcılığın bir türüdür.

Kıscası bir irkin, bir ulusun ötekilerden üstünlüğü savunan düşünce ve eyleme yönelen davranıştır. İrk farklılığına dayanan ayrımcılığa çok eski tarihlerden beri rastlanıyor. Halklar, özellikle de azınlıklar 19 ve 20. Yüzyıllarda ırkçılıktan çok çekti. Yüz milyonlarca insan ırkçılığın kurbanı oldu. Yine yüz milyonlarca insan toprağını, yurdunu terk etmek zorunda kaldı. 2. Dünya Savaşı'nın ölçsüz acıları, ırkçılık ve ayrımcılığın kökünün kazınması gerektiği çağrılarını güçlendirdi. Dünya siyasetinin attığı olumlu adımlar umut yarattı. Ancak 1990'lı yıllardan itibaren durum tersine dönmeye başladı. Başta Balkanlar ve Ortadoğu'da olmak üzere yüzbinlerce insan etnik kökeni

ve inancı farklı olduğu gerekçesiyle katledildi. Azınlıkların bugün saldırıya uğrama korkusu yaşadığı coğrafya sadece Balkanlar ve Ortadoğu değil, neredeyse bütün dünyayı kapsıyor.

Ne oldu da böyle oldu? Ya da neler oluyor? Bugünü daha iyi anlamak için toplumsal gerçeklik ve küreselleşme sürecinin iyi analiz edilmesi gerekiyor.

İrkçiliğin kökenleri

İnsanlık bugünkü şiddet ve ayrımcılığı reddederken referans alacağı tarihsel bir deneyime sahip değildir. Yani ayrımcılık ve şiddet tarihin (ve tarih öncesinin) her döneminde var olmuştur. Hayatta kalma ve korunma içgüdüleri insan topluluklarını "bizler" ve "ötekiler" kurgusuna yöneltir. Her yeni birey toplumsallaşma sürecinde, en küçük toplumsal grup olan ailesini korumayı, yani öteki aileden ayrı tutmayı öğrenir. Bu ayrımcı davranış kabile, toplum ve ulus gibi daha büyük gruplarda da devam eder. Yeryüzünde hiçbir ulus, ayrımcı toplumsal genlerden muaf değildir. En huzurlu ve barışçı toplumlardan Norveç'te 2011, Yeni Zelanda'da Mart 2019'da yapılan nefret saldırıları bunun kanıtıdır.

Böylesi bir analiz, ırk ve inanç ayrımcılığına dayanan çatışmaların çözümünü geçmişte değil gelecekte aramamız gerektiğini gösteriyor. Ayrımcı genleri de taşıyan toplumsal hafıza eninde sonunda bir kurgudur. Uluslar, kültürler, ideolojiler, dinler birer kurgudur. Bugünün koşulları insanlığın yeni bir dünya kurmasını zorunlu kılıyor. Geçmişte görece izole yaşayan insan toplulukları, ırk ve dine dayanan ayrımcılığın acılarını, sınırlı düzeyde yaşayabiliyordu. Bugün küresel dinamikler hızlı ve yoğun nüfus hareketlerine yol açıyor. Bireyler ve toplumlar "öteki"den kaçamıyor, onu dışlayamıyor. Birlikte ve farklılıkları hoşgörerek yaşamak zorunda.

Medya küresel suçu gizliyor

Günümüzde ırkçılık ve dinci fanatizmin zemini, aslında küresel ekonominin dinamikleri tarafından oluşturmaktadır. "Ekonomik büyüme" diye kutsallaştırılan şey, küresel küçük azınlığın daha büyük servetlere konmasından başka sonuç vermemiştir. Zygmunt Bauman, azınlığın şatafatlı hayatının medya tarafından çoğunluğun gözüne sokarcasına sergilendiğine dikkat çekiyor ve bunun yoksulluğu çok daha acı verici hale getirdiğini belirtiyor.

Umutsuz çoğunluklar, medyanın kışkırttığı tüketim mallarına ulaşacak imkanlara sahip olmadıkları için çırpınıp duruyorlar. Yiğınların çoğunluğu, krizden krize sürüklenen çevre ülkelerinde sosyal siyasal çalkantılar ve belirsizlikler içinde debelenirken, gelişmiş merkez ülkelere göçmen veya sığınmacı statüsüyle ulaşabilen azınlıklar da kendilerini başka türlü belirsizliklerin içinde bulabiliyor. Göçmen nüfus küresel elitleri değil, alt tabakaların sosyal yaşamını etkiliyor. Çünkü aynı mekanlarda yaşıyorlar. Hızlı nüfus trafiği gelenlerle yerliler arasındaki uyumun sağlanmasını zorlaştırıyor. İşsizlik, suç, farklı yaşam anlayışları çatışma zeminini hazırlıyor. Eğer siyaset sorunu çözücü bir rol oynamazsa ayrımcı toplumsal genler harekete geçer ve ırkçılık, dinsel fanatizm şeklinde ortaya çıkar.

Gelişmiş ülkeler denen Batı Avrupa ve ABD'de olanlar budur. Sınırların ortadan kalktığı küresel ekonomide ABD'nin dev şirketleri servetlerine servet katarken, ücretli Amerikalılar gelirlerinin azalmasının suçlusu olarak göçmenleri görüyor. Göçmenleri oradan oraya sürükleyen kendi elitlerinin politikaları olduğunu anlayamıyor. Benzer şekilde Fransızlar, Almanlar, İngilizler vb. kapılarına dayanan mültecilerin kendilerini yönetenlerin politikaları sonucu ülkelerini terk etmek zorunda olduklarını anlamıyor. Suriye ve Irak'ı kana bulayan IŞİD, El Nusra'nın ve benzer örgütlerin aslında ABD-Batı projesi olduğunu bilmiyor. Ana akım Batı Medyası, Batılı halklara "terör" odaklı bir Ortadoğu filmi izlettiriyor ve kendi devletlerinin çevirdiği dolapları görmesini engelliyor. Öte yandan Müslüman Ortadoğu halkları da kendilerini yönetenlerin, küresel egemenlerle işbirliği içinde kaos ve acı ürettiklerini göremiyor, bunun sebebinin, bin yıldır devam eden Haçlı Seferleri olduğuna inanıyor. Ortadoğu'daki hakim medya, dini hassasiyetleri kaşıyarak bin yıllık nefreti yeniden üretiyor.

Sosyal medya cemaatlaştırıyor

Kıscası geleneksel medya büyük oranda çatışma, önyargı ve nefret üretiyor. En azından ayrımcı düşüncelerin zeminini hazırlıyor. Bir de sosyal medya gerçekliği var. Başlangıçta çok sesli, çoğulcu iletişim için büyük umutlar bağlanan sosyal medya bugün maalesef içe kapanma, cemaatlaşma, tek yönlü iletişim, sosyal becerilerde gerilemeye yol açma, nefret üretimi gibi özellikleriyle ön plana çıkıyor. Şiddete yönelen örgütlenme ve eylemlerde önemli rol oynuyor. Şiddeti, nefreti olağanlaştırıyor. Her

Medyamız, Yeni Zelanda'da da değişen ve değiştiren siyasetin, bizdeki 'değişmez Rumlar', 'değişmez Türkler' kalıplarıyla kıyaslanmasına olanak yaratmalıdır

şey distopyayı (karamsar gelecek tahayyülü) çağrıştırırken medya ne yapabilir? Medyanın ne yapması gerektiği, "nasıl bir dünya, nasıl bir gelecek istiyoruz" sorusuna vereceğimiz yanıtta saklıdır.

Kimliklerin yüceltildiği, farklı olanın ötekileştirdiği, din ve ırk uğruna insan öldürüldüğü, coğrafyaların savaş alanına döndüğü, çevrenin yaşanmaz hale geldiği bir dünya mı? Hoşgörünün, farklılıklara saygının, barışın, huzurun, sağlıklı bir çevrenin var olduğu bir dünya mı? İnsanlığın ikinci seçeneği seçmesinden başka çaresi yok. Halen yaşamakta olan birinci dünya modelinin geleceği, sürdürülebilirliği yok. Geçmiş yüzyıllarda görece izole coğrafyalarda etnik ve dini kimlik çatışmalarının etkileri de sınırlı kalabiliyordu. Bugün böyle bir durum yok, insan toplulukları hızla birbirlerine yaklaşıyor, temas ediyor ve karışıyor. Geriye dönüş yok, küresel açgözlülükler dizginlene bile farklı

kimliklerin kendi çiftliklerine çekilmesi artık söz konusu olmayacak. Her toplum, her devlet daha çok yabancıyla karşılaşacak. Farklı kimlikler ya birbirlerini ve dünyayı yiyip bitirecek, ya da yeni bir dünya kuracak. Kurabilir de, çünkü eski dünyanın yapısal kodları da kurgudan başka bir şey değildir. Din de bir kurgudur, kabile de ulus da.



Kıbrıs Türk medyasında olumlu gelişim

Medyanın ayrımcılıkla ilgili rolünü, ancak yeni bir dünya kurgusu üzerine yerleştirerek anlamlı kılabiliriz. İster ana akım, ister alternatif, ister sosyal medyada faaliyet sürdüren medya profesyonelleri ve amatörleri, yeni bir dünya hedefine yönelik içerikler oluşturarak ayrımcılığa karşı mücadele edebilir. Bu konuda barış gazeteciliği ve hak odaklı habercilik konusunda yapılan çalışmalar ve geliştirilen ilkeler yol göstericidir.

Kıbrıs Türk medyasını bir bütün olarak ırkçılık ve ayrımcılık açısından (özellikle de geçmişle kıyaslayarak) analiz edersek olumlu değişimleri inkar edemeyiz. Çoğu yayın organı, çoğu gazeteci, Kıbrıs sorunu ile ilgilenirken ötekileştirici, artık ırkçı bir dil kullanmıyor. Sorunun etnik değil siyasi bir uzlaşmazlık olduğunu ve çatışma-yok etme değil, siyasi yöntemlerle çözülebileceğine dayanan bir söylem kullanıyor. Olumlu değişim sadece Kıbrıs sorununun öznesi Rumlara yönelik ifadeleri değil, Kıbrıs'a sonradan gelen diğer etnik ve dini unsurlara yönelik ifadeleri de kapsıyor. Çok yakın zamanlara kadar "Rum'a tokat gibi cevap", "Yine Nijeryalı, yine hırsızlık" gibi ırkçı başlıkları yaygın şekilde kullanabilen bir toplum medyasının gösterdiği değişimi küçümsememek gerek. Bu medyadan



giden seyirciler ve onların düşüncelerini, liderlerden daha çok görebilseydik.

Salamina tek örnektir demenin anlamı

Mağusa Türk Gücü - Nea Salamina maçına hakettiği değeri veren, olumlu yansıtan medya içerikleri az değildi. Ancak bu içeriklerde de ayrımcılığa hizmet eden, gereksiz abartılar ve özensiz ifadeler kullanıldı. Maçın ertesi günü canlı yayınlanan bir haber programında olayları yorumlayan bir gazeteci, her iki takımın girişiminden övgüyle bahsederek onlara hak ettiği değeri verdi. Ancak sözlerinin devamında ölçüyü kaçırdı ve Nea

araştırmacı gazeteci Sevgül Uludağ'ın Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilmesi de değişimin tescili gibidir. Daha evrensel, daha çoğulcu bir medya performansı hedefi için umutlu olunabilir.

MTG - Nea Salamina: Maçı liderler zirvesine çevirmek?

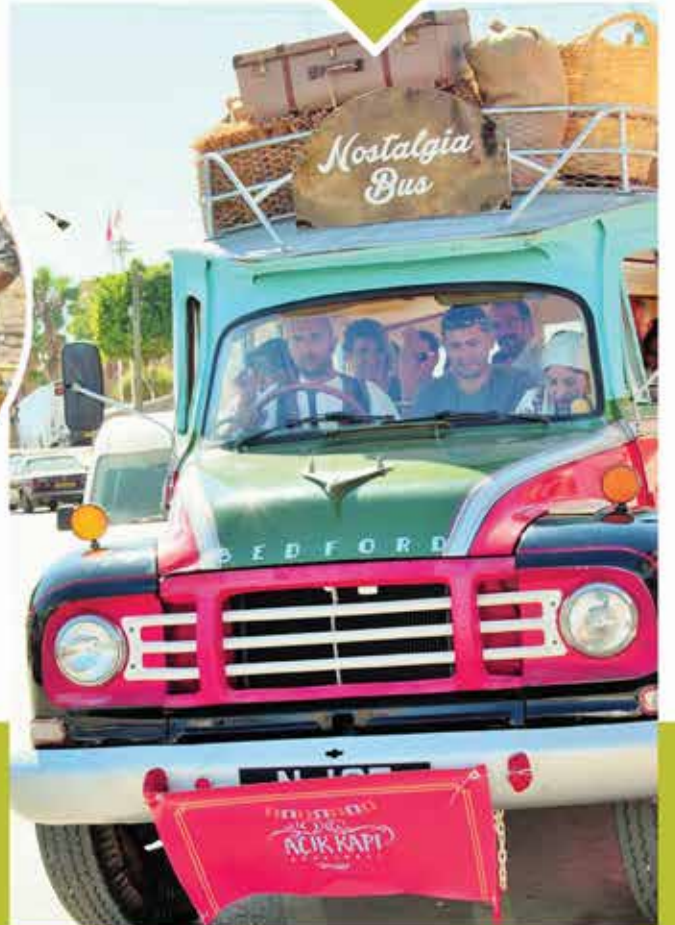
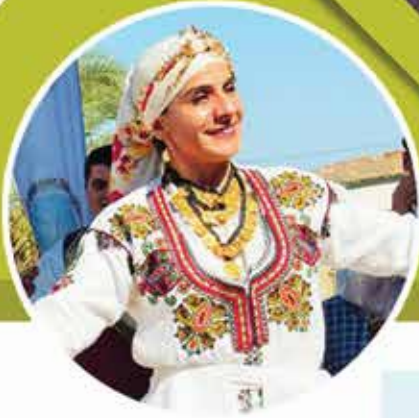
Kaba ırkçı söylemin büyük oranda terk edildiğini saptadıktan sonra medya dilindeki ayrıntıları titizlikle incelemek gerekiyor. Çünkü geleneksel medya dili özünde ayrımcı bir dildir ve çok köklüdür. Etkisinden bir anda kurtulmak mümkün değildir. 2019 yılının Mart ayında yaşanan bazı önemli gelişmeleri barış gazeteciliği ve hak haberciliği ilkeleri çerçevesinde örnek olay olarak incelemek yararlı olacaktır. Mağusa Türk Gücü ve Nea Salamina futbol takımları arasında 19 Mart Salı günü yapılan maç, Kıbrıs'ta barış ve dostluk adına olumlu bir atmosfer yarattı. Maç Kıbrıs Türk medyasında da genel olarak olumlu yansıtıldı. Ancak maçla bağlantılı bazı sıkıntılar o kadar çok abartıldı ki, iki takımın başarısının yaratacağı olumlu etkiler sınırlı kaldı. İki toplum liderinin maçı izleyecek olması etkinliği adeta liderler zirvesine çevirdi. Medya, liderlerin tavrını desteklemek veya eleştirmek adına etkinliği bir sivil inisiyatif olmaktan çıkardı. Maça gitmeyen Kıbrıslı Türk lider Mustafa Akıncı, ya abartılı derecede övüldü ya da yerin dibine batırıldı. Akıncı'nın maça gitmesinden yana olan gazeteciler de bu kampanyaya kendini kattı. Akıncı maça gitmemekte haklıydı-haksızdı kaosunun maçı gölgede bıraktığını farkedemediler. Adeta maç 'bir adım' olmaktan çıktı, 'Kıbrıs sorununun çözüleceği bir zirve'ye dönüştü.

İşte bu geleneksel medyanın mirasıdır. Çünkü geleneksel medya çatışmalara ve sorunlara odaklanır. Eleştiriler sert ve keskin olur. Siyasetler melekleştirilir veya şeytanlaştırılır. Siyasetin ve özellikle onun temsilcilerinin çatışmalarını ön plana çıkarır. Halbuki barış gazeteciliği çatışmalardan çok uzlaşmalara, liderlerden çok sıradan insanlara odaklanır. Keşke haberlerde iki takım oyuncularını, organizatörleri, maça

Salamina'yı "benzersiz", "gerçeküstü" bir niteliğe taşıdı. Takımı överken, 'Kıbrıs Türk takımlarıyla maç yapabilecek yegane Rum takımı Nea Salamina'dır. İkinci bir Rum takımı yok. Bu da acı bir gerçektir. Çağırın Omony'yu, çağırın Apoel'i bakalım sizinle oynarlarsa...' sözlerini üzerine basa basa, hatta yemin ederek birkaç kez yineledi. Birini överken diğerlerini yerin dibine batırdı. Bu sözlerden çıkan gizli anlam şudur: Nea Salamina bir istisnadır, aslolan Rumların uzlaşmazlığıdır ve Rumlar değişmez. Yüzyıllardır ayrımcı - çatışmacı unsurlarla beslenen toplum hafızası bu ifadeleri başka türlü algılamaz. Diğer Rum takımları hiçbir zaman değişmeyecekse maç ne işe yaradı? MTG ve Nea Salamina'yı övmeye ne gerek var? Maçın amacı kalıplaşmış algıların değişmesine hizmet etmek değil miydi?

Yeni Zelanda yeni dünya müjdesi

Kıbrıs'ta biz kemikleşmiş tutumlara vurgu yapmaya devam ederken, yerkürenin öbür ucunda bir ülke, adeta geleceğin dünyasının müjdesini veriyor. Yeni Zelanda halkı ve siyaseti ırkçılık ve dini fanatizme karşı örnek alınacak bir performans gösteriyor. Yeni Zelanda'da 15 Mart 2019'da iki camiye yapılan saldırıda 50 kişinin katledilmesi, dünyada din ve ırk çatışmalarını artıracak bir potansiyel taşıırken, Başbakan Ardern'de simgeleşen ırkçılık karşıtlığında, samimi, kararlı, aktif ve empatik siyaset durumu tersine çevirdi. O kadar etkili oldu ki, Haçlı ve Cihad kampanyalarına hazırlanan, ayrımcılıktan ve çatışmadan beslenen kesimler bir adım ileri gidemedi. Şimdi Yeni Zelanda'yı öne çıkarma zamanıdır. Bizim medyamızın da bu uzak ülkeyi yakına taşıması gerekiyor. Siyasetin ve oradaki halkın ırkçılık karşıtı uygulamalarını zaman zaman aktarması gerekiyor. Geleneksel medyanın "olay odaklı" alışkanlıklarına teslim olunmamalı, olumlu siyasetin unutulmasına izin verilmemelidir. Medyamız, Yeni Zelanda'da da değişen ve değiştiren siyasetin, bizdeki "değişmez Rumlar", "değişmez Türkler" kalıplarıyla kıyaslanmasına olanak yaratmalıdır.



Lefke Belediyesi

Tel: (392) 7287732

Fax: (392) 7288394

lefkebelediyesi1@hotmail.com

<http://www.twitter.com/LefkeBelediyesi>



İsmail KEMAL
ismailkema165@gmail.com

Medyada İrkçilik ve nefret söylemleri

İrkçi ve nefret söylemleri konusu dünyada yeni bir konu olmamakla birlikte yoğun olarak gündeme gelip tartışılması oldukça yenidir. Özellikle nefret söylemi ve nefret suçları kavramları ile ilgili tartışmalar yoğun olarak devam ediyor. Konunun farklı yönleri var. Hukuki yön bunlardan biri. Medyanın ve özellikle internetin yaygın olarak kullanımı ile hayatımıza giren “yeni medyanın” bu konudaki rolü bu tartışmaların bir parçasıdır. “Yeni medya” vatandaşlara tartışmalara katılma olanağı sunar ama bu katılım bazen İrkçi ve nefret söylemlerine dönüşebiliyor. Yalan, yarı-yalan haberlerin yayılması şeklini alabiliyor. İrkçi ve nefret söylemlerinin yayılmasında sosyal medyanın önemli rol oynadığını biliyoruz. İrkçilik, düşmanlık, nefret körüklemeye peşinde olanların sosyal medyayı kullandığına kuşku yok. Kısacası medya İrkçilik ve nefret söylemlerinin yaygınlaşmasına katkıda bulunabilir.

Kendi grubundan olmayana aşağılamak, düşman saymak, dışlamak yeni bir olgu değildir kuşkusuz. Belki insanlığın tarihi kadar eskidir. Ama son yüzyıllarda bunun arttığını görüyoruz. Unutmayalım Nazizm, faşizm bir 20. yüzyıl fenomeni idi. İrkçiliğin farklı çeşitleri olduğunu da unutmamak lazım. İrkçiler grup farklılıklarını mutlaklaştırırlar. Bunların değişmesinin mümkün olmadığını savunurlar. Kendi gruplarını üstün kabul ederler. Günümüz İrkçiliğinde biyolojik farklılıklardan çok kültürel farklılıklar ön plana çıkarılır. İrkçi söylemler bu temelde gündeme gelir.

Bu konuları ele alırken öncelikle kavramları tanımlamamız gerekiyor. Nefret söylemi konusunda kesin bir tanımlama olmamakla birlikte en çok başvurulan tanımlamalardan biri 1997 yılında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi’nin kabul ettiği tavsiye kararıdır. Bu kararda nefret söylemi şöyle tanımlanmıştır: “İrkçi nefret, yabancı düşmanlığı, anti-Semitizm ve hoşgörüsüzlüğe dayalı diğer nefret biçimlerini yayan, teşvik eden, savunan ya da haklı gösteren her tür ifade biçimi. Hoşgörüsüzlüğe dayalı nefret, saldırgan milliyetçilik ve entik merkezîyetçilik, ayrımcılık ve azınlıklara, göçmenlere ve göçmen kökenli kişilere karşı düşmanlık yoluyla ifade edilen hoşgörüsüzlüğü içermektedir.” Avrupa İnsan Hakları

Mahkemesi, hoşgörüsüzlükten kaynaklanan, nefreti yayan, teşvik eden, savunan ya da haklı çıkarıcı ifade biçimlerini nefret söylemi olarak ele alıyor. Nefret söyleminin suç sayılıp sayılmayacağı, bunun ifade özgürlüğüne aykırı olup olmadığı tartışmaları devam ediyor ama İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra bazı ülkelerde bu konuda yasal önlemler alındığını görüyoruz. İngiltere, Kanada, Fransa, Danimarka, Almanya, Yeni Zelanda gibi ülkeler nefret söylemini suç sayan ülkeler arasındadır. Nefret söylemi ve nefret suçu farklı şeyler olmakla birlikte nefret söyleminin nefret suçuna kapıyı araladığına kuşku yok. “Nefret söylemi, nefret suçuna giden sürecin çıkış noktası, yani nefret suçunun önünü açan tahammülsüzlüğün ve hoşgörüsüzlüğün dışavurumudur.” (Nefret Suçlarında Medyanın Sorumluluğu : Ya sev ya terk et ya da, İnceoğlu & Sözeri, 2012)

Medyanın olayları, söylenenleri nasıl yansıttığı, anlaşmazlıkta taraf olan aktörleri etkiler. Etnik anlaşmazlığı körükleyebilir

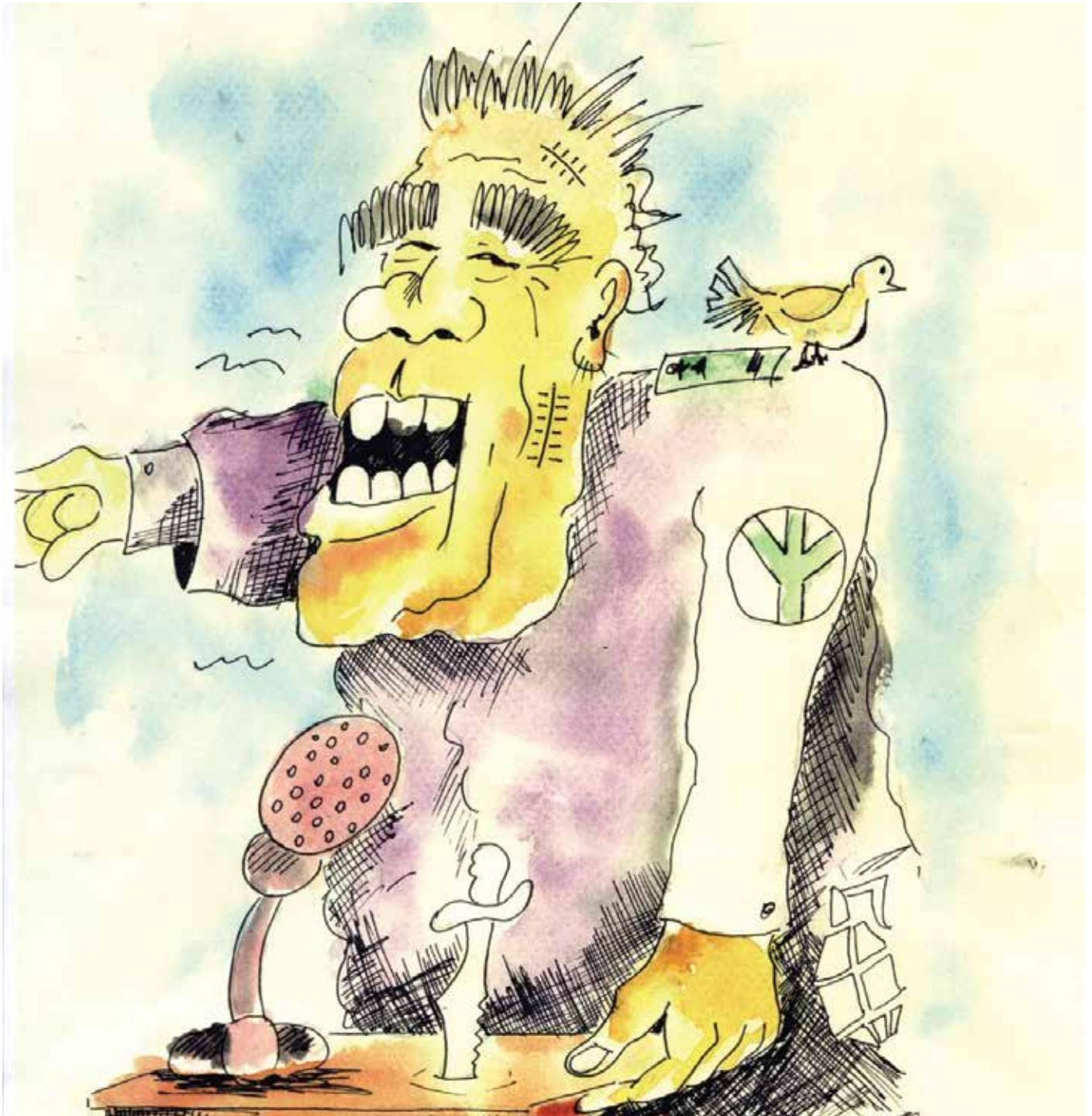
Kıbrıs sorunu bağlamında medyada İrkçilik ve nefret söylemleri konusunu ele alırken Kıbrıs sorununun bir etnik anlaşmazlık olduğunu unutmamalıyız. Dolayısıyla konuya etnik anlaşmazlıklarda medyanın rolü çerçevesinde yaklaşmak gerek. Medya, etnik anlaşmazlıkların ortaya çıkması, sürdürülmesinde önemli rol oynayabileceği gibi anlaşmazlıkların çözülmesinde de önemli rol oynayabilir. Anlaşmazlığı derinleştirmeye katkıda bulunabileceği gibi çözümüne katkı koyabilir. Bu konuda etnik anlaşmazlığa, iç savaşa sahne olmuş bir çok ülkeden örnekler verilebilir. Medyanın potansiyel gücünü küçümsemek gerek. Medyanın olayları, söylenenleri nasıl yansıttığı, anlaşmazlıkta taraf olan aktörleri etkiler. Etnik anlaşmazlığı körükleyebilir. Önyargıları, korkuları, hoşgörüsüzlüğü güçlendirebilir. Kıbrıs’ta bunlar yaşandı ve hâlâ yaşanıyor. Kıbrıs’ta medyada İrkçi, nefret söylemi kadar gerçekleri yansıtmayan senaryolar üretmek ve bunları kamuoyuna sunmak da ciddi bir sorundur. Bu tür senaryoları sık sık okuyoruz. İktidarların, politikacıların medyayı kendi görüşleri doğrultusunda yönlendirme çabaları, ya kapkara, ya da toz pembe tablolar çizmeleri de kamuoyuna doğru bilgi ulaşması önünde engel oluşturur. Genellikle iktidarlar, politikacılar medya aracılığı ile kamuoyunu manipüle etmeye çalışırlar. Bunun sorunların çözümüne katkısı olmadığını biliyoruz. Bu tür haberler

de insanlar arasında güveni azaltır. Sorunun çözümünü zorlaştırır. Medyada ırkçı ve nefret söylemleri gerginliği artırır, anlaşmazlığın çözümlenmesini zorlaştırır, taraflar arasında nefreti, hoşgörüsüzlüğü, önyargıları, korkuları, stereotipleri artırır, sorunları daha da içinden çıkılmaz hale getirir. ırkçı ve nefret söylemlerinin anlaşmazlıkların ortaya çıkması ve sürdürülmesindeki olumsuz rolüne ilişkin örnekler arasında Kıbrıs da vardır.

Medyanın rolünü ele alırken medya çalışanlarının profesyonelliği konusunu unutmamalıyız. Medya çalışanlarının görevlerini profesyonelce yapabilmeleri, yanlış, abartılı haberler aktarmamaları, mümkün olduğunca en iyi şekilde gerçekleri aktarmaları için anlaşmazlığı iyi anlamaları, bilgi sahibi olmaları gerekir. Kıbrıs bağlamında Kıbrıs sorununun inceliklerini iyi bilmeleri gerekir. ırkçı

ve nefret söylemlerine prim vermemeleri önemlidir. Gazetecinin görevi vereceği haberin doğru olup olmadığını iyi araştırmaktır. Kamuoyunun kulağına hoş gelecek şeyler yazmaya, söylemeye çalışmak veya bilinçli olarak insanları yalanlarla yönlendirmeye çalışmak, nefret yaymak, profesyonellikten uzaklaşmak anlamına gelir. ırkçı ve nefret söylemlerinin gazetecilikte yeri olmamalıdır.

Bir ülkede basın ve ifade özgürlüğünün var olup olmadığı, sınırlanıp sınırlanmadığı da önemlidir. Sorunlarını en iyi ve özgürce tartışabilen toplumlar demokratik toplumlardır. Baskıcı toplumlarda gerçek, propagandaya kurban olur. Dünyanın her yerinde savaşların ilk kurbanı gerçek olur. ırkçı ve nefret söylemleri ifade özgürlüğü olarak ele alınmamalı, medya böylesi söylemler açısından denetlenmelidir.





► Mine ATLI
mineatli1@hotmail.com

Medyada İrkçilik ve Nefret Söylemi

“Kıbrıslılar yapmaz”

Toplumsal cinsiyet adaletsizliğinin dili, dini, doğum yeri, kültürü, ırkı yoktur. Bu algıların körüklenip sahiplenilmesi, ‘Kıbrıslılar yapmaz’ denilmesi bizi ancak sorunun gerçek kaynağına, yani kadın ve erkeğin eşit olmadığı gerçeğine gerekli zaman ve özeni göstermememize sebep olur

Yaklaşık 13 yıldır Kadından Yaşama Destek Derneği’nde (KAYAD) kadın çalışmaları aktivizmi yapmaktayım. KAYAD, Avrupa Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ağı’nın (WAVE) 46 ülkesinden gelen 140 üyenin biridir. Söleyebilirim ki Kıbrıs’ın Kuzey’inde kadınların yaşadıkları sorunlar ve ayrımcılıklarla bu 139 diğer üyenin ülkelerinde yaşadıkları sorunlar hemen hemen aynıdır.

Sadece Lefkoşa’da değil, adanın her köyünde ve her şehrinde, dünyanın her köyünde ve her şehrinde toplumsal cinsiyet adaletsizliği vardır ve toplumsal cinsiyet adaletsizliğinin semptomlarından biri olan kadına yönelik şiddet vardır.

Ülkemizde yıllarca ev içi şiddetle ilgili politikaların geliştirilmesini talep ederken, karşımıza çıkan en büyük engel toplum bireylerinin ve siyasi kişilerin “bizim insanımızda böyle bir sorun mu var?” deyişleri ve/veya algılarıydı.

Bu bağlamda KAYAD olarak 2015 yılında Şiddete Karşı Diren Projesi kapsamında bin kişilik bir örnekleme anket çalışması yaptık. Ülkemizin en saygın araştırma kuruluşlarından aldığımız bu hizmet sonucunda ev içi şiddet gören ve/veya uygulayan kişilerin doğum yerleri arasında hiçbir korelasyon bulunmamıştır. **Yani şiddet uygulayıcıları ve/veya şiddet gören kişiler Kıbrıslı ve/veya sair ülkelerdendirler. Yani dünyanın her yerinde olduğu gibi, Kıbrıslılar da şiddet uygulamakta ve görmekte.**

Elimizdeki bu veriye rağmen hâlâ bu sorunu bir göç sorunu olarak aktarmaya çalışan önemli siyasiler ve gazeteciler vardır. Elimizdeki bu veriye rağmen bunu öne sürmeye ısrar eden kişilerin ise artık bana göre niyetini sorgulama zamanı geldi. İsrarla sorunu ötekileştirmeye çalışan, anketimizi itibarsızlaştırmaya çalışan kişilerin kendi özel

anketlerini yapmalarını öneririm. Nenelerine, teyzelerine hatta annelerine şiddet görüp görmediklerini sorsunlar. Nenem evlendiğinde 13 yaşındaydı, yediği ilk tokat ise eşine abi demektendi. Nenem de dedem de Kıbrıslı. Görmek istesek bu şiddet silsilesini görmek de ona karşı etkin mücadele yürütmek de mümkün.

Toplumsal cinsiyet adaletsizliğinin dili, dini, doğum yeri, kültürü, ırkı yoktur. Bu algıların körüklenip sahiplenilmesi, ‘Kıbrıslılar yapmaz’ denilmesi bizi ancak sorunun gerçek kaynağına, yani kadın ve erkeğin eşit olmadığı gerçeğine gerekli zaman ve özeni göstermememize sebep olur. Kıbrıslı Türk kadını erkeklerle eşittir diyen her bireyin KAYAD’ın 2013 yılında yaptırdığı Engelleri Tanıyarak İlerleyen Kadın (ETİK) projesinin anket sonuçlarını incelemesini öneririm. Kıbrıs Türk kadın profilini ortaya çıkaran çalışmada kadın ve erkeğin ne denli eşit olmadığını ortaya koyan bu çalışmada hâlâ Kıbrıs’ın Kuzeyinde kadın mücadelesi açısından yürünecek yolumuzun uzun bir yol olduğunu görmekteyiz.

“Her 3 kadından 1’i fiziksel şiddet görüyor” cümlesini Lefkoşa’da kursam da doğrudur, Ankara’da da, Washington’da da. Çünkü şiddetin merkezinde yatan ataerki evrensel bir hastalıktır.





Gonyeli Belediyesi Sosyal Aktivite Merkezi

GÖNYELİ SAM

ÇOCUKLAR İÇİN

ZEKA VE AKIL OYUNLARI EĞİTİMİ

(3 - 5 yaş grubu)

(7 - 9 yaş grubu)



T: 0533 825 32 55
sam@gonyeli.com



Ali BATURAY

alibaturay@yahoo.com

“Nefret söylemi”, internette en iyi “tık” alma yöntemine dönüştü

“Irkçılık” meselesine, medyadan önce toplumun bakış açısından bir değerlendirme yapmak lazım. Bu ülkenin insanına sorsanız, ırkçı olduğunu kabul etmez. İş söze geldi mi tüm ırklara saygılı olduğumuzu söyleriz ama pratik pek öyle değil. İşin ilginç tarafı ise geçmişe göre, günümüzde daha fazla ırkçılık var. Irkçılığın artmasının nedeni ise polisiye olayların büyük çoğunluğuna yabancıların neden olmasıdır. Ülkeye kontrolsüz girişlerden dolayı, yabancılar çok sayıda polisiye olaya neden oluyor. Bu durum da yabancılar karşı bir önyargı oluşmasına yol açıyor. İşte yukarıda söylediklerimizin etkilerini, fazlasıyla medyada da görmek olasıdır. Medyanın yabancılar yaklaşımı da çoğu kez ırkçı bir tutuma neden oluyor. Üstelik de çoğu kez medya ırkçılık yaptığının farkında bile olmuyor. Tabii isteyerek, bir amaç doğrultusunda yapanlar da vardır... Bazı basın- yayın kuruluşlarında kullanılan dilin oldukça ırkçı olduğunu üzülerek görüyoruz... Yabancı suçluların ülkelerine yapılan aşırı vurguda dahi bir ırkçılık var.

Kıbrıslı Türklerin, doğduğu ülkede kendisini yabancı hissetmesi, yabancıların onlara huzurunu kaybettirmesi, “azalıyoruz/ tükeniyoruz” kaygısı onları ırkçı yapıyor, tabii gazetecileri de... Medyanın, “yabancıların yarattığı sorunları” işlemesi son derece doğaldır ama aradaki o ince çizgiyi ayarlayamazsak, kendi sorunlarımızı ortaya koyarken yapacağımız genellemeler, kullandığımız rencide edici sözler, başka halkları, yabancıları rahatsız edebilir. Çoğu kez ediyor da... Medyada çoğu kez aşağılayıcı ve dışlayıcı bir dil kullanılıyor. İnternet ortamında, yeni medyada ise iş çıkırından çıkmış durumda, o mecrada yabancılar karşı nefret söylemleri de yer alıyor. Dijital ortamda haberlerin altına yapılan yorumlara gelen karşı yorumlar nefret söylemini körüklüyor. Kendini tutamayan karşı gruplar, artık ağza alınmayacak sert küfürlerle, karşılıklı aşağılamalara, suçlamalara yöneliyor. Tabii ortaya tamiri zor bir enkaz kalıyor. Dijital ortamdaki yönetici, editör ise bundan rahatsız değildir, çünkü karşılıklı atışmalar, küfürleşmeler ona birçok tıklanma kazandırmıştır. Gerisi onun için hiç önemli değildir.

Mensubu olduğum KIBRIS Medya Grubu, “ırkçı yaklaşımlara” karşıdır, nefret söylemi kullanmıyor,

elimizden geldiğince titiz davranmaya çalışıyoruz. Tüm hassasiyetimize rağmen, az da olsa, bazen okurlarımız bazı haberler veya köşe yazılarında “ırkçılık” yapıldığı intibaina kapılıyor. Ülkede yabancıların yol açtığı sıkıntıları haber yaptığımızda, bundan bile şikayetçi olanlar var. Burada ince bir ırkçılık olduğunu iddia edenler çıkıyor. Düzgün ifadelerle, habercilik ve etik kurallar çerçevesinde bir gerçeği ortaya koymak bana göre ırkçılık değildir ama “tükeniyoruz” kaygısıyla zaman zaman köşe yazarlarının sert ifadeler kullandığı da gerçektir.

En büyük sıkıntıyı ise Utku Karsu’nun karikatürlerinde yaşıyoruz. Utku Karsu, “mizah yapıyorum” diyor ama bazı kesimler bunu anlayamıyor ve bize “ırkçılık” suçlaması yapabiliyor. En fazla şikayeti karikatürlerle ilgili alıyoruz. Ülkede hoşgörü anlayışının gittikçe kaybolmaya başladığını görmek de üzüntü verici. Aslında ırkçılık ve nefret söylemi de hoşgörüsüzlüğün bir sonucudur.

Irkçılık yapmayan ve nefret söylemi kullanmayan gazeteler azınlıktadır. Özellikle bazı gazeteler, Rum tarafıyla, Rum yönetimiyle ilgili haberlerde fazlasıyla ötekileştirme yapıyor, ağır bir dili kullanıyor, düşmanlık

nefret edebiyatına yöneliyor.

Medya aynı zamanda cinsiyetçidir, homofobiktir, LGBTT (lezbiyen, gey, biseksüel, transseksüel veya travesti) bireylere karşı aşağılayıcı ve düşmanca bir dil kullanılıyor. Erkek egemen söylemin hakim olduğu medyada, zaman zaman kadınları küçümseyici, küçük düşürücü ve zayıf gösteren yayınlar yer alıyor. Örneğin, kazaya karışan araçlardan birisini kadın kullanıyorsa, rahatsız edici bir dille sürücünün “kadın” olduğu vurgusu yapılmaktadır.

Siyasi görüşleri nedeniyle de hedef olan kesimler vardır, vicdani redde hoşgörüsüzlük vardır, Kıbrıs’ta çözüm isteyenleri dışlayan “Rumcu”, “Rum işbirlikçi” diye damgalayanlar vardır, Kürtleri, Alevileri ötekileştirenler vardır... Ne yazık ki medyamızda bunlara tanık oluyoruz. İşin kötü tarafı, bazı basın yayın organları ile bazı gazeteciler, sevmediklerine, kendilerine rakip ya da düşman gördüklerine yönelik yalan haberlere, iftiraya başvuruyor. İlgili kurumlar ya da kişiler açıklama yaptığı, belgelerle yalanı çürüttüğü halde yalanına, saldırısına devam eden medya kuruluşları vardır. Bugün Türkiye Hükümeti’ne eleştiri yapılmasına da

Kıbrıs Türk medyası, maalesef çok kötü bir dönemden geçiyor, “satılmış gazete”, “satılmış gazeteci” yakıştırmaları son birkaç yıldır zirve yaptı. Sponsor, reklam veren odaklı yayıncılık çıkırından çıktı, rahatsız edici bir duruma geldi

tahammül gösteremeyen basın yayın organları ve gazeteciler, yazarlar vardır. Türkiye Hükümeti'ne eleştiri yapan gazetecileri ya da sivil toplum örgütlerini hedef gösteren bazı basın- yayın organları, ağır bir nefret diliyle adeta bu kesimleri "düşman" ilan ediyor, işin içine yalan da katarak meseleyi ispiyonculuğa kadar vardırıyorlar.

Kıbrıs Türk medyası, maalesef çok kötü bir dönemden geçiyor, "satılmış gazete", "satılmış gazeteci" yakıştırması son birkaç yıldır zirve yaptı. Sponsor, reklam veren odaklı yayıncılık çığırından çıktı, rahatsız edici bir duruma geldi. Özellikle internet ortamındaki yeni medyanın durumu felaket... Habercilik tekniğine, değerlerine, etik değerlere hiç önem verilmiyor. Reklam verenlere fazlaca, gereğinden çok önem veriliyor, reklam alamadıklarını yerin dibine

"Çok satmak", "çok tıklanmak", "çok para kazanmak" için "her yol mubahtır" anlayışı terk edilmelidir. Centilmence, mertçe, etik ve kuralına göre oynayarak, insani değerleri, gerçeği, toplum faydasını ön plana çıkararak, halka "kaliteli medyayı" sunmalıyız. Aksi takdirde hep birlikte yok olacağız...

batırıyorlar... İrkçi ifadeleri, nefret söylemini bilerek, isteyerek kullanıyorlar ki daha fazla kişi haberi tıklasın, daha fazla kişi internet ortamında kavga etsin, yorumlar artsın diye... Bu anlayışın süratle terk edilmesi gerekmektedir.

Bu saatten sonra medyayı temizlemek çok kolay değil

ama bu işe gerçekten gönül verenlerin "etik", "barışçıl", "hoşgörülü", "önyargısız", "ırkçılığı ve nefret söylemini dışlayan" bir medya için mücadelesini sürdürmesi gerekiyor. "Çok satmak", "çok tıklanmak", "çok para kazanmak" için "her yol mubahtır" anlayışı terk edilmelidir. Centilmence, mertçe, etik ve kuralına göre oynayarak, insani değerleri, gerçeği, toplum faydasını ön plana çıkararak, halka "kaliteli medyayı" sunmalıyız. Aksi takdirde hep birlikte yok olacağız...





► Pınar Gözek DERVİŞAĞA
pgozek@yahoo.com

Medya ve ayrımcılık

Biz ve ötekiler arasındaki ayrım çok derin kutuplaşmalarla beraber günümüze kadar taşınan, barışı tehdit eden en tehlikeli araçlardan biri olarak dil, din, ırk, cinsel yönelimler, ideolojiler ve farklı dünya görüşleri temelinden kendini göstermektedir

Medya içerisinde kendine güçlü bir yer bulan ayrımcılık çeşitli şekillerde tezahür etmektedir. Medyada ayrımcılığı teşhir etmek aslında bu konuda bir farkındalık yaratmak anlamında çok önemlidir. Ayrımcılık, insanlık tarihinin başlaması ile beraber kendini gösteren ve günümüze kadar devam etmekte olan toplumları derinden etkileyen bir olgudur. Biz ve ötekiler arasındaki ayrım çok derin kutuplaşmalarla beraber günümüze kadar taşınan, barışı tehdit eden en tehlikeli araçlardan biri olarak dil, din, ırk, cinsel yönelimler, ideolojiler ve farklı dünya görüşleri temelinden



kendini göstermektedir. Bu ayrımcılıklar, nefret söylemleri ile beslenen, yayılan ve diğerine yaşama hakkı tanımayan bir yaklaşımla içerisinde medyanın da dahil olduğu pek çok mecrada kendini belli etmektedir. Esasen, ayrımcılığın somut ifadesi nefret söylemleridir. Pek çok uzmanın da dillendirmiş olduğu gibi, nefret söylemi bizzat toplumun kendisi tarafından sosyal, kültürel ve siyasi yapısı, tarihi, gelenek ve göreneklere çerçevesinde üretilmektedir. Medya bağlamında nefret söyleminin etkili olduğu en trajik örneklerden biri de Ruanda Katliamı'dır. Yazar Kevin Boyle kitabında bu olayı ele almış, Hituları Tutsileri öldürmeye kışkırtmak için radyo yayınlarında nefret söylemlerinin kullanıldığını ve 800 binden fazla insanın

hayatını kaybettiğine dikkat çekmiştir.

Geleneksel medya esasen iktidarlara iş birliği halinde doğrudan ya da dolaylı olarak egemen ideolojiyi dayatırken, kendinden farklı düşünenleri de yani "ötekileri" hedef gösteren, önyargı aşıl原因, tahrik edici, kimi zaman yanlış, asılsız ve/veya çarpıtılmış haberlerle toplumdaki algıyı şekillendirmekte, ve/veya yapay gündem yaratmaktadır. Geçmişten bugüne bakacak olursak, özellikle aşırı milliyetçiliğin doğal bir sonucu olan ırkçılık ve ayrımcılık temelinde nefret söyleminin ve iktidarlara iş birliği içerisinde ötekileştirmenin medya tarafından da çok güçlü kullanıldığı örnekler mevcuttur. Bahse konu örnekler arasında, Sri Lanka'da Budistlerin Tamil-karşıtı ulusal şiddeti, İsrail'deki Arap-karşıtı Yahudi milliyetçiliği, Anti-semitizm, ABD ve Avrupa'daki İslamofobi, Avrupa'da yabancı düşmanlığı, göçmen karşıtlığı ve daha pek çoğu vardır.

Medyanın araçsallığını en güzel anlatan örneklerden bir tanesi olan Güney Afrika'daki Apartheid rejimidir. Güney Afrika'da devlet radyo ve televizyonu SABC, Apartheid'in ağır suçlarının kamuoyuna duyurmamakla kalmayıp ayrıca iktidar yanlısı yayınlarıyla ötekileştirme sürecinde ciddi rol oynamıştır. Bu örneklerle geleneksel medyanın





nasıl iktidarın propoganda aracı olduğunu, kullandığı önyargılı üslup ve taraflı yayınlarıyla kendinden olmayana karşı nefretin aşılmasında pay sahibi olmuştur.

Yeni medya, pek çok konuda maksatlı olsun olmasın, dezenformasyon içeren haber, bilgi ve düşüncelerin

hızla yayılmasına ve hatta tüm bu doğruluğu meçhul bilgi manzumelerinin kullanıcılar tarafından büyük ölçüde içselleştirilmesi ve/veya kabul edilmesine sebebiyet veren bir araç konumundadır. Günümüzde sosyal medyada etkileşimin boyutu o kadar hızlıdır ki, bir grubun aidiyetine yönelik önyargılı bir yaklaşım, çok kısa sürede kitlesel bir nefret söylemine dönüşebilmektedir. Bu durumun en olumsuz sonuçlarından bir tanesi de nefretin normalleştirilmesine ve/veya içselleştirilmesine zemin hazırlamasıdır. Bu bağlamda yakın tarihimizin en trajik olaylarından bir tanesi olan 11 Eylül saldırısıdır. Bu saldırı, Müslümanlara karşı tarihin en sert ve oto kontrolsüz nefret söylemlerinin medya da dahil olmak üzere her mecrada yapıldığı bir süreci de başlatmıştı. 11 Eylül sonrasında Amerika Birleşik Devletleri ve Batı'da ortaya çıkan bu nefret söylemleri, suni korku ve ötekileştirerek terörizmle özdeşleştirilen Müslüman imajı 2000'li yıllarla birlikte yeni medyanın da etkisiyle domino etkisi misali yayılmış ve İslamofobinin güçlenmesinde çok büyük bir pay sahibi olmuştur. Yeni medyanın biz ve ötekiler kavramlarını, yayınlarında yer alan alaycı üslup, abartı, aşağılama, tarihi göndermelerle dizayn eden bir şekilde büründüğünü bu örnekte de görmekteyiz.

Medyanın iki farklı yönünü çok net bir şekilde ortaya koyan bir diğer örnek de Arap kalkışmasıdır. Arab Baharı olarak da adlandırılan hareketin Tunus'ta ortaya çıkması ve bölge ülkelerinde domino etkisi ile yayılmasında yeni medyanın rolü azımsanamayacak kadar etkili olmuştur.



Burada en dikkat çekici olan ise bir tarafta iktidar baskısı altında olan Mısır devlet televizyonu Nil TV'nin sergilemiş olduğu yayın politikasıdır. Kanal, iktidar yanlısı ve ağırlıklı propoganda amaçlı, yanıltıcı, ve maksatlı yayınlar yaparak, iktidar yanlılarıyla röportajlara yer veren bir içerikle haberlerini kamuoyu ile paylaşmıştır. Nil TV ayrıca ülkedeki ayaklanmaları yok sayan, ayaklanmaya katılanlarla ilgili önyargılı, ötekileştirici, kışkırtıcı bir üslupla haber içeriğini hazırlamış ve yayınlamıştır. Mısır örneğinde, eğitilmiş ancak işsiz olan gençler Facebook üzerinden örgütlenerek, sosyal medya aracılığı ile seslerini tüm dünyaya duyurdular. Bu iletişim ağı, CNN, Al Jazeera gibi önemli haber kanallarının da dikkatini çekmiş ve buralarda yazılanlara haberlerinde yer vermeye başlamalarıyla kalkışmaya destek çığ gibi büyümüştür. Burada yeni medyanın Orta Doğu'da siyasi kültürü şekillendirebilme ve halkı kitlesel olarak harekete geçirebilme gücü dikkat çekicidir.

Günümüzde özellikle artan suç olayları ve/veya yüz kızartıcı suçların toplumlarda yarattığı ciddi güvenlik endişesi ve öfkesi, yeni medya aracılığıyla nefret söylemlerinin insanların işledikleri suçları onların milliyetine, dinine, cinsiyetine, cinsel yönelimiyle ilişkilendiren ve tüm bu nefreti yayan bir durum ortaya çıkarmaktadır. Medyanın araçsallığı kullanarak toplumdaki ırkçılığı, homofobiyi, cinsiyet ayrımcılığını ve etnik kökene dayalı nefreti körüklediğini ve beslediğini de görmekteyiz. Bu noktada, medya içeriklerini ayrımcılığın

Medya içeriklerini ayrımcılığın tüm enstrümanlarından uzak tutmak ve her türlü ayrımcılığı sansürleyerek etik değerlere bağlı kalması çok önemli bir unsurdur

tüm enstrümanlarından uzak tutmak ve her türlü ayrımcılığı sansürleyerek etik değerlere bağlı kalması çok önemli bir unsurdur.

Teknolojinin durdurulamaz gelişimi beraber, her ne kadar

ile zor da olsa medya etiğine dair belli başlı ilkelerin yeni medya içerisine de yerleştirilmesi çok büyük bir önem taşımaktadır. Yeni medya doğru kullanırsa çok güçlü bir demokratikleşme platformu, kolektif aidiyet ve dayanışma duygusu geliştirmeye, kimlik inşa etmeye ve bilinç yükseltmeye ortam teşkil etmektedir. Mevcut ayrımcılık, eşitsizlik ve düşmanlığı yeniden üretmemeye, kurmamaya özen göstermek elzemdir. Bir diğer önemli unsur tüm halkların, tüm toplulukların, tüm bireylerin haklarına, millet, etnisite, dil, ırk, sınıf, ideoloji ve inanç ayrımı yapmadan gereken saygıyı gösterebilmektir. Haber değeri taşıyan tüm olaylara karşı eşit mesafede durabilmek, kamuoyunu bilgilendirirken önyargıdan arınmak, kamunun sesi, vicdanı olduğunu unutmamak, iktidar ve sermayenin maşası olmamak ve onlarla birlikte hareket etmemek çok önemlidir.





Tuğçe Ülkü AYDIN
tugce.ulku@hotmail.com

“Kıbrıs Türk basını ırkçı mı?”

Tuğçe Ülkü Aydın sordu, gazeteciler yanıtladı...

Doğuş Özokutan Çiftçiöğlü

Genelleme yapmayı doğru bulmamakla birlikte basında sıkça ırkçı söylemlere rastladığımı söyleyebilirim. Genel olarak bu durumun neyin ırkçı söylem olduğunun tam olarak bilinmemesinden, etik değerlerin özüne hakim olmaktan kaynaklandığını düşünüyorum.

Gazetecilerin de toplumun parçası olduğunu göz önünde

bulundurarak, basın mensuplarına gazetecilik meslek ilkeleri eğitimi verilmesi yanında ilköğretimden başlayarak insan hakları eğitimine önem verilmesi gerektiği inancındayım.

Tahir Olcay Kırac

Kıbrıs Türk basını ırkçı olmasa da zaman zaman bu sınıra yaklaşan yayınlar yapıyor. Bununla birlikte sistematik bir ırkçı yayından söz edilemez. Siyasette de görüldüğü gibi Kıbrıs milliyetçiliğinin ağır bastığını söylemek mümkün.

Meltem Sonay

Kıbrıs Türk basınının bütünüyle 'ırkçı' olduğunu düşünmüyorum ama ırkçı yayın yapan basın - yayın organları olduğunu söyleyebilirim. 'İrkçı olmadığını' savunan bazı basın- yayın organlarında da zaman zaman ayrımcı ve ırkçı dil kullanıldığını görebiliyoruz. Özellikle olumsuz olaylarda ortaya çıkan bu dil, olayın içeriğine bağlı olarak milliyetçilik ve hatta

cinsiyetçilikle de bütünleşebiliyor.

Bu ayrılıkçı, ırkçı söylemler haklılığımızı ve/veya mağduriyetimizi ortaya koymak için çoğu zaman "satır aralarına" gizlenirken, bazı basın -yayın organlarında açıkça kullanılıyor.

Kıbrıs Türk basını, ırkçı ve ayrılıkçı dilin yanı sıra, bazı kesimleri ve onların yaşadıkları sorunları görmezden gelerek de zaman zaman ırkçılık yapıyor.

Serkan Soyalan

Ben Kıbrıs Türk basınının dilinin genel anlamda ırkçı olduğunu düşünmüyorum. İrkçiliğin kelime anlamına baktığımızda, herhangi bir insan topluluğunun ya da bu topluluğa üye olan bir kişinin; etnik kökeni, deri rengi, uyruğu, kültürü, anadili ya da dili gerekçe gösterilerek diğerlerine göre daha kötü görülmesi anlamına geldiğini okuyoruz.

Kıbrıs Türk basınının geneline baktığımızda, bazı yayın organlarının zaman zaman barış gazeteciliği ilkelerinden uzaklaştığını gözlemlemekle birlikte, ayrımcılık içeren haber ve yazıların "satır arasına gizlenen" ifadelere dönüştüğünü söyleyebiliriz.

Dünya medyasında ırkçılık ve ayrımcılık karşısında birçok örgüt mücadele ederken Medyada İrkçilik ve Ayrımcılıkla Mücadele İnişiyatifi tarafından yayınlanan bir bildiri de "Medya mensubunun birincil görevi kamu yararına dönük, hakikati ortaya çıkaracak habercilik yapmaktır. Son aylarda tırmanan 'ırkçı', 'ayrımcı' ve 'cinsiyetçi' haber dili gazetecilikle bağdaşmadığı gibi bu ülke üzerine tezgahlanan yeni kardeş kavgaları için tetikçilik yapmaktan öte bir anlam taşımamaktadır." ifadelerine yer verildi. Unutmayalım ki toplumsal kutuplaşmaya hizmet eden bir dil "habercilik" değildir. Halkı kin ve düşmanlığa tahrik, gazetecilik faaliyeti değil insanlığa ihanettir. Medya mensubunun birincil görevi kamu yararına dönük, hakikati ortaya çıkaracak habercilik yapmaktır.



Burhan Canbaz

Kıbrıs Türk basınının genelini ırkçı olarak nitelendirmek doğru bir yaklaşım olmaz düşüncesindeyim. Genel itibari ile bakıldığında ülkemiz basını, bir çok ülkeye nazaran, basının haber üretirken olması gereken genel etik ve kurallara riayet ettiğini görebiliriz ve bu durum da oldukça sevindiricidir. Ancak ırkçı söylemleri kullananların da olduğunu maalesef

gözlemlemekteyiz.

Toplum içerisinde birlikte yaşadığımız insanlarımızın bazılarını sırf doğduğu yer, etnik kökeni vs. nedenlerden

dolayı ırkçı söylemlerle ayrıştıran yazılar, haberler ve yorumlar da maalesef zaman zaman okumaktayız.

Canan Onurer



Evet, Kıbrıs Türk basını da toplum gibi ırkçı yaklaşımlar içerisine zaman zaman girmektedir. Tek bir örnek ile bu soruyu cevaplayabiliriz aslında. Özellikle yaşanan bir suç olayında sorduğumuz ilk soru "Nereli? Kıbrıslı mı?" oluyor. Sanırım bu tavrımız nasıl bir yaklaşım sergilediğimizi ortaya koyuyor.





Hossein SADRİ
hosadri@gmail.com

Biz şimdi nereye gidiyoruz?



Biz şimdi nereye gidiyoruz başlığını Nadine Labaki'nin "Where Do We Go Now" adlı filminden aldım. Film, Lübnan'da bir arada yaşayan Müslüman ve Hristiyanlar arasında ortaya çıkan ve gitgide büyüyen nefret, şiddet ve savaşın bir küçük karma köydeki yankılarını konu alıyor. Köydeki kadınlar erkeklerin "öteki" dinden olan insanlara karşı tutumlarının değişmesini engelleyebilmek için nefret söylemiyle yayınlanmakta olan medyayı ortadan kaldırmaya karar verirler; gazetelerin köye girişini engelleyip, radyo ve televizyonları devre dışı bırakıyorlar. Film, medya aracıyla nefret söyleminin köye pompalanmamasını durdurarak köydeki Müslüman ve Hristiyanların barışık yaşamı koruyabilecekleri mesajını veriyor. Bu etki dünyada ve Kıbrıs'taki etnik çatışmaların tarihsel incelemelerinde defalarca doğrulanmıştır.

Çünkü medya kitlelere ulaşma ve onların algılarını şekillendirebilme gücünü kullanarak nefreti de birlikte yaşama kültürünü de yayabilme gücüne sahiptir.

Pazar günüm "Suçlu Göçü" manşetiyle yayımlanan bir gazetenin etkisi altında geçti. Nefret söyleminin sahibi "sosyolog" olarak tanıtılarak ırkçı düşünceleri bilimsel bir çalışma gibi sunuluyor. Ancak söylem o kadar açık ve yavan ki hiçbir kılıf altında saklanılamıyor: "Nitelikli Kıbrıslıların" huzurunu bozmuş olan "3. dünya ülkelerinden gelen" "niteliksiz göçmenler"e karşı devletin "kötü yönetimini" eleştiriyor. Bu göçün aslında "suçlu göçü" olduğunu ve Kıbrıs'taki cinayetler, tecavüzler ve hırsızlıkların sebebi olduğunu yazıyor. Tüm bunları açık açık ve tane tane, çekinmeden, politik dili kullanma gereği bile duymadan yazıyor.

"adaya gelen yani sürekli aldığımız göçler maalesef suçlu. Ülkemize beyin göçü almıyoruz tersi oluyor. Biz kendi çocuklarımızı, nitelikli insanları beyin göçü ile gönderiyoruz. Niteliksiz insanı da göç olarak alıyoruz." "Eğer kötü yönetim olmamış olsaydı, bugün 3. Dünya ülkelerinden gelen insanlar hakkında her gün gazetedeki cinayet, tecavüz ve hırsızlık gibi ağır suçlarla karşılaşmazdık."

Yazıyı mesajdan ve sosyal medya hesabımdan paylaşarak yazıdaki dil ve arkasındaki ırkçı düşüncelere dikkat çekmeye çalıştım. Aldığım reaksiyonlar ise beni daha da üzdü. "Solcu", "barış aktivisti", "entelektüel" olarak nitelendirilen çoğu Kıbrıslı arkadaşşıma ulaştım. Ancak yazıya kendi hesabından tepki gösteren hiç olmadı,

yazımın altına yorum veya tepki yapan 1-2 Kıbrıslı oldu, özel mesajdan 4-5 kişi kınadı, kimisi ise "evet doğrudur bu yaygın bir algıdır" diye cevap verdi ve geriye kalan çok "kalabalık" bir nüfusun "sessizlikte" tüm bu nefret söylemini onaylaması oldu.



Bugünün haberini yarına bırakma!



CityPress

www.kibrispostasi.com

girnepostası

Girne'yi Girne'den okuyun!



CityPress

www.girnepostasi.com



► Çelen OBEN
celenoben@gmail.com

Sporda İrkçilik

Özellikle spor basını açısında İrkçilik yapılmadığını açık bir dille söyleyebiliriz. Gerek sözlü gerek görsel gerekse yazılı basında "İrkçi" söylemlerin olmaması sevindirici.

Kıbrıs Türk basınında sporun yeri tartışılmaz... Ancak spor kültürü konusundaki tartışmalar sanırım hiç bitmeyecek.

Tabi İrkçilik sadece renk ve din ile sınırlanmaz. Bu konuda dünyada özellikle de Avrupa Birliği bünyesinde yapılan sayısız çalışma, araştırma ve projeler var. İrkçilik konusunda dünya artık sadece beyaz-siyah insanların yanında, kadın-erkek, cinsiyet tercihleri, hatta ve hatta ülke nüfusuna oranla eşitlik olmamasını bile İrkçilik kapsamına alıyor.

"Arap" oyuncu "Bulgar" oyuncu veya "Rus" oyuncu yerine "yabancı" oyuncu demeyi tercih eden spor yazarları, oyuncularını İrklerine veya dinlerine göre ayırtmadan yazıp söyleyebiliyor

Dünyada İrkçilik üzerine yoğun bir çalışma yapılırken ülkemizde oynamak için gelen futbolcu, basketbolcu, voleybolcu ve diğer spor dallarında ülke sporuna katkı koyan çok sayıda sporcu var. Özellikle spor basını açısında İrkçilik yapılmadığını açık bir dille söyleyebiliriz. Gerek sözlü gerek görsel gerekse yazılı basında "İrkçi" söylemlerin olmaması sevindirici.

"Arap" oyuncu "Bulgar" oyuncu veya "Rus" oyuncu yerine "yabancı" oyuncu demeyi tercih eden spor yazarları, oyuncularını İrklerine veya dinlerine göre ayırtmadan yazıp söyleyebiliyor.

Ancak bu konuda ülkemizde spor konusunu özelde irdelenmek gerekirse dünya ile aynı noktada olduğumuzu ve gerek spor yazarlarının gerekse izleyicilerin yabancı oyuncular konusunda hassas oldukları ve rencide edici davranmadıklarını gözlemliyoruz.

İrkçilik her ülkede olabildiği gibi ülkemizde de çok nadiren de olsa geçmiş yıllarda karşımıza çıkan bir olgu. Geçmiş yıllarda yabancı oyunculara muz kabağı atan seyirciler için yabancı oyuncular örgütlenmiş ve bu konu üzerine protesto eylemi yapmışlardı.

Tabi futbolda yabancı oyuncu söylemi ağır basmakla birlikte basketbol ve voleybol maçlarında "Rus pivot" "Bulgar savunma" gibi oyuncuyu ayırt etme düşüncesine bağlı söylemler de kullanılmaktadır.

Spor yazarlarının tüm dikkatlerine rağmen seyircilerin küfürlerinin de bir çeşit İrkçilik olmasa da kötü söylemler olduğunu söylemek gerek. Tüm açıklamalara tüm uyarılara rağmen sahalardaki gerek hakeme gerekse rakip oyunculara ve rakip takıma karşı bazen bireysel bazen de toplu halde yapılan küfürler spor kültürü ile maalesef bağdaşmıyor. Bu konuda radikal kararların da alınmasının zor olduğu bir dönemdeyiz maalesef. Çünkü takımlar sahaya seyirci getirmekte zorlanırken küfür edenlerin sahalara girişlerinin yasaklanması gibi radikal kararların kulüplerin maddi gelirlerine de olumsuz yansıyacağı aşikar. O nedenle "spor kültürü" dediğimiz olayın küçük yaşlardan başlayarak kişilere gerek aile eğitimi gerekse okullarda verilecek eğitimlerle uzun yıllar sürecek bir plan-program sayesinde bu tür olumsuzlukların asgariye indirilmesi mümkün.





DEĞİRMENLİK BELEDİYESİ

Gelecek, Çocuklarımıza Emanet



Perihan AZİZ

MEK Üyesi

perihanhalil@yahoo.com

Medya Etik Kurulu'nun gündeminden "medyada ırkçılık ve nefret söylemi"

Demokrasilerde 4. güç olarak adlandırılan medya, en güçlü kültürel iletkenledendir. Birincil görevi kamu yararına dönük, gerçeği ortaya çıkaracak habercilik yapmak olan medyanın zaman zaman bu asli görevinden uzaklaştığı gözlenmektedir. Siyasi erk, sermaye ve başka etkenlerden dolayı, kendi benimsediği, inandığı, kabullendiği veya kabul edilmek durumunda bırakıldığı, karşısında olanları "öteki" olarak gördüğü unsurlara karşı çok tehlikeli bir silah olabilmektedir. Öylesine tehlikeli olur ki toplumsal barışı bozar, insan haklarını, demokratik yaşam ilkelerinin çiğnenmesine yol açar.

Bu yüzden medyanın, medya mensuplarının meslek ilkeleri çerçevesinde hareket etmeleri, evrensel etik ilkelere uygun, sorumluluk bilinciyle ve dikkatli davranmaları kaçınılmazdır.

Medya sorumsuz ve dikkatsiz davranırsa, ırkçılığın, kişilerin, toplumların, ulusların birbirlerine karşı nefret duygularınının üretilmesinin ana kaynağı olur. Bu duyguları besler, büyütür güçlendirir ve yayar. Medyanın sorumsuz davranışının bir başka sonucu da "ötekilere" karşı, etik olmayan, hedef göstermeye yönelik üretimler nedeniyle ortaya konulan tutumu meşrulaştırmasıdır. Günümüzde artık "Yeni Medya" denilen, uçsuz bucaksız bir mecradır. Çok hızlı, çok etkili, anında karşılık veren, anında hedefe yönelen denetimsiz bir alan. Bu durumda, "İrkçılık ve nefret" söyleminin yarattığı tehlikenin boyutları kat kat arttı. Nefret söylemi günümüzde en çok bu alanda üretilmekte, çok daha hızlı ve etkin şekilde kitlelere iletilmekte, anında etki tepki yaratmaktadır. Böylece hedef alınan kişi ve toplumların yaşamında yıkıcı sonuçlar doğurabilmektedir. Saygıyı, hoşgörüyü kültürünü zedeleyen "nefret söylemi", çeşitli bakış açılarının adil şekilde değerlendirilmesini engeller. Çeşitliliğin güzelliklerini gözardı eder.

Temelinde, önyargılar, ırkçılık, yabancı korkusu, yabancı düşmanlığı, tarafsızlık, ayrımcılık, cinsiyetçilik, homofobi yatan "nefret söylemi"nin yarattığı olumsuzluklar temel insan haklarının çiğnenmesine kadar uzanabilir.

Kendisinden farklı olana, "ötekine" karşı olan tahammülsüzlüğün giderek arttığı toplumlarlarda yaşam haklarına müdahale edilecek noktaya ulaşma olanağı barındırır.

İnsanlar bir gruba aidiyetleri, hastalıkları, renkleri dolayısıyla küçük düşürülebilir, hedef gösterilebilir, önyargıların kurbanı olabilirler.

Medya ırkçı nefret söylemiyle zaman zaman "ötekine" karşı eylemleri kışkırtır.

Nefret söylemleriyle, bir gün dünyanın bir ucundaki camideki inanalar topluca katledilir, bir gün bir sinagoga,

başka bir gün kiliseye saldırı düzenlenir, bir başka gün masum kitlelerin üzerine kamyon dalar. Bir meydanda barış şenliği yapanların ortasında bombalar patlar. Bir başka alanda medya mensubu/mensupları hedef gösterilir, "ötekiler" "ötekilere" saldırır. Kitleler karşı karşıya getirilir.

Nefret söylemi nedir?

Nefret Söylemi, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin 1977 yılında kabul ettiği Tavsiye Kararında "İrkçı nefreti, yabancı düşmanlığını, anti semitizmi ya da saldırgan milliyetçilik, etnik merkezçilik ve düşmanlık, ayrımcılık, azınlıklara, göçmenlere ve göçmen kökenli kişilere ve gruplara karşı, düşmanlık gibi hoşgörüsüzlüğe dayanan, diğer nefret biçimlerini yayan, destekleyen veya teşvik eden her türlü ifade biçimi" olarak tanımlandı. Nefret söylemleri, yöneldikleri kişi ve topluluklar açısından da gruplara ayrılır. Siyasal nefret söylemi, kadınlara yönelik nefret söylemi, yabancılara ve göçmenlere yönelik nefret söylemi, cinsel kimlik temelli nefret söylemi, İnanç ve mezhep kökenli nefret söylemi, Engellilere ve çeşitli hastalıklara yönelik nefret söylemi gibi... Ancak doğrudan kişileri de hedef alan nefret söylemleri de oldukça yoğun ve dikkat çekicidir. Özellikle bir sanık veya zanlıya yönelik nefret söylemleri "yargısız infaz" olarak nitelendirilebilir.

Medya Etik Kurulu'na yapılan şikayetler

"Nefret Söylemleri ve İrkçılık" konusunda Medya Etik Kurulu'na yapılan şikayetler, daha çok, özellikle "Yeni Medya"da kişileri hedef gösterici yayınlar, hastalıkları dolayısıyla küçük düşürücü başlıkların atılması, bir cinayet olayında masumiyet karinesinin çiğnenmesi, kişilere hakaret ederek hedef gösterilmeleri gibi konularda oldu. Medya Etik Kurulu yaptığı değerlendirmelerde, haberle doğrudan ilgisi olmayan kişi veya kişiler hakkında sansasyonel haberler üretilmesi ve bu kişilerin hedef gösterilmesinin gazetecilik etiği ilkelerine aykırı olduğunu anımsattı.

Ayrıca, sarsıcı durumlarla ilgili "üzüntü, sıkıntı, tehlike, yıkım, felaket ya da şok halindeki insanlar söz konusu olduğunda, gazetecinin olaya yaklaşımı ve araştırması insani olmalı ve gizliliklere uyularak duygu sömürsünden kaçınılması" yönündeki meslek ilkesine dikkat çekildi. Gazetecilerin asli görevlerinin gerçeğin peşine düşerek toplumu en doğru şekilde bilgilendirmek olduğu, ancak sansasyondan kaçınarak başkalarına zarar vermemeleri gerektiğine vurgu yapıldı.

Alınan kararlarla ilgili medya kuruluşları uyarıldı veya kınandı.

esenem

enterprises ltd.

Saray®

Joyful

KIT
KIBRIS TÜRK TÛTÛN
KIBRIS TÜRK TÛTÛN ENDÛSTRİSİ LTD. ŞTİ.

Holder

buzlat®

trodos



Colian™

Saadet

Lefkoşa - Gazimağusa Anayolu Turunçlu
Kurudere Kavşağı Esenem Şirketi Binası
Paşakent - Gazimağusa
+90 392 236 88 05 info@esenem.com.tr



Katia SAVVA
Gazeteci
(Çeviren: Gözde Ermetal
KARADENİZ)

Bir perspektiften diğerine, hassas bir yol

İki yıl önce, ülkemizin sözde internet gazetelerinden birinde, büyük harflerle “İFŞA” ibaresi altında aşağıdaki hikaye yayımlandı:

“Son günlerde Mennoya’da bulunan Mülteci Tutukevi’nde, orada görevli bir polisin 3 yaşındaki çocuğunun Hepatit B’ye yakalandığına dair haberden sonra büyük karmaşa yaşanıyor. Oradaki tutuklular arasında ciddi hastalığı olanlar da bulunuyor ve görevliler de tehlike altında. Tutukevinde çalışan 100’den fazla personel, meslektaşlarının çocuğunun Hepatit B bulaşmış olmasından dolayı sarsılmış durumda ve öyle görünüyor ki bu mikrop, eve baba tarafından taşınmış. Gazetemizin elde ettiği bilgilere göre, 3 yaşındaki çocuğun Hepatit B kaptığının duyulmasının ardından, personel arasındaki karmaşa da arttı. Tutukevinde bulunan mülteciler arasında AIDS de dahil ciddi hastalığı bulunanların olmasından dolayı, personelin sağlığından endişe duymaya başladığı bildiriliyor. Her ne kadar bir süre önce mültecilerin tutukluluk şartlarının kötü olduğuna dair haberler yayınlanmış olsa da, elde ettiğimiz bilgiler, tutukluların her türlü hizmeti alabildiğini gösteriyor. Tutukluların neye ihtiyacı varsa ona sahip olduğu, sevdikleri sıcak yemekten tutun da dış sorunu yaşayanlara takma diş bile verildiği belirtiliyor. Psikologlar ve doktorlar tarafından düzenli olarak muayene ediliyorlar; üstelik mültecilerin çoğunun ülkelerinde sabıkası bulunuyor.”

Facebook kullanıcıları tarafından 500’den fazla paylaşım alan bu haberin başlığı “Mennoya’da Görevli Polisin Bebeği Hepatit B Kaptı-Mikrobu Eve Baba Getirdi” ifadelerini taşıyordu.

Kısacası, söz konusu röportaj, on binlerce kişiyi Mennoya’daki mültecilerin kuş sütünün eksik olduğu, ancak kamu sağlığı, özellikle de çocuklar için oldukça tehlikeli oldukları konusunda bilgilendiriyordu. Burada asılsız, zeminiz ve mantık dışı bir durum söz konusudur. Ne yazık ki bu haber, basın-yayın organlarının birkaç yıl öncesine kadar mültecileri ve göçmenleri mercek altına alma yöntemlerinden birini teşkil ediyordu. Doğrudan “ifşa” yöntemiyle veya dolaylı yollardan, ırkçı stereotipler ve zeminiz iddialar üretildiğini ve bunların medyaya egemen olduğunu görüyoruz.

Yazılı ve dijital basın, bu gibi anlayışları ve tavırları kabul edip çoğaltan toplumdaki bireylerin aynasıdır. Bugün, birkaç yıl öncesine göre daha iyi bir noktada bulunuyor olabiliriz, ancak ırkçı ve uç düşünceler, İkinci Dünya Savaşı’ndan beri yaşamaktadır.

Geleneksel medyanın karşılaştığı sorunlarla bağlantılı olarak, sahte haberlerin (fake news) ve sosyal medya

ağlarının haberleşme aracı olarak günümüzde hakim olması, geleneksel gazeteciliğin yeniden hayat bulması ve aktif vatandaş rolünün güçlendirilmesi ihtiyacını doğuruyor.

Basın, en azından ciddi basın belirsizlik, ırkçılık, güvensizlik ve iftira üretmeyi bırakarak, nefret ve yalanı beslemeye son vermelidir. Bu gibi olgularla mücadele etmeli, üretildiği yerleri protesto etmeli ve fikrimizi söylemeliyiz. Yarım yamalak haberler, Facebook’ta yorum yapmaya ve yabancıların Kıbrıslıların işini çaldığını söylemeye, onları aşağılamaya, eleştirmeye, yargılamaya ve genellemeye her zaman hazır olan insanları ayağa kaldırmak için yeterlidir. Elbette ortalık bu kadar toz duman olunca da, konu, gerekli araştırma yapılmadan ve bilgiler teyit edilmeden geleneksel medyaya da yansımacaktır.

Bir haber nasıl değerlendirilir? Ne zaman yayınlanır? Vatandaşın bilgilendirilmesinden kim sorumludur? Örneğin gazetelerde, editörün ve gazetecinin, gazetenin belli bir sayfa sayısı ve temasına göre hareket etmesi gerekir. İşte burası, tam da mesleği işlevsellikle ayıran noktadır. Hedef nedir, haberler nasıl değerlendiriliyor ve nasıl ileri götürülüyor? Neden bir hırsızlık olayında hırsızın yabancı uyruklu mu, Kıbrıslı Türk mü olduğuna ya da bozuk Rumca konuştuğuna odaklanıyoruz? Neden bir Kıbrıslı Rum tutuklandığında bir Limasollu, bir Baflı ya da Makedonitissa’dan bir Rum tutuklandı demiyoruz? Mülteci sorunu, LGBTİ bireyler, sağlık konuları gibi hassas konularla meşgul olan gazetecilerin, gelişmiş bir empati yeteneğine sahip olması çok önemlidir. Yani başkasının kimliğine bürünebilmesi. Gazeteci, bir milletvekilinin bir yabancı uyrukluya, herhangi bir araştırma yapma zahmetine girmeden neden çek yaprağı fotokopisini salladığını anlayabilmeli, bunu değerlendirebilmelidir. Daha da çok, bu paranın kaç kişinin, hangi ihtiyaçlarını karşılayabileceğini kestirebilmelidir.

Gazeteciliğin eğitimi alınır mı bilemiyorum. Ancak empatinin eğitimi eminim ki alınmaz. Empati, içten gelen bir şeydir ve sevgi ve aşk gibi geliştirilebilir. İnsan doğasının bir parçasıdır ve insanın DNA’larında bulunur. İşte bu insani değere yatırım yapmalıyız. Bilgilendirmek amaçlı haber yaptığınızda, tıklanma, like (beğeni) ya da paylaşım hedefiniz olmamalı. Arzu edilen şey ruhunuzla haber yapmaktır. Değiştirebiliriz, daha iyi olabiliriz, insan olabiliriz. Vatandaşlar olarak hükümetten insani değerleri göz önünde bulundurarak çalışmasını ve hassas grupları desteklemesini istemekle yükümlüyük. Gazeteciler olarak gerçeği aramakla yükümlüyük. Ruhumuzun gözüyle. P.S. : A la cart empati ya da hassasiyet yoktur. Aradığınız kelime ikiyüzlülüktür.

Από τη μια οπτική γωνία στην άλλη, μια ενσυναίσθηση δρόμος

Πριν από δύο χρόνια σε μια υποτιθέμενη ειδησεογραφική ιστοσελίδα της χώρας μας δημοσιεύτηκε η εξής ιστορία υπό την ένδειξη «ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΟ» με κεφαλαία γράμματα:

«Αναστάτωση επικρατεί τις τελευταίες ημέρες στο Κέντρο Κράτησης Μεταναστών στη Μενόγεια, από την είδηση ότι το 3χρονο παιδί Αστυφύλακα κόλλησε Ηπατίτιδα. Ανάμεσα στους κρατούμενους υπάρχουν άτομα με σοβαρές ασθένειες και το προσωπικό είναι εκτεθειμένο. Εκατόν και πλέον εργαζόμενοι στο Κέντρο Κράτησης Παράτυπων Μεταναστών στη Μενόγεια είναι συγκλονισμένοι από την είδηση ότι το μωρό συναδέλφου τους κόλλησε Ηπατίτιδα και το μικρόβιο από ό,τι φαίνεται το μετέφερε στο σπίτι ο πατέρας του από τον χώρο εργασίας του. Σύμφωνα με αποκλειστικές πληροφορίες της ιστοσελίδας μας, μόλις έγινε γνωστό ότι το 3χρονο παιδί του συναδέλφου τους διαγνώστηκε με Ηπατίτιδα και κρατήθηκε για νοσηλεία, το προσωπικό είναι ανάστατο και οι ανησυχίες για την υγεία τους εντάθηκαν, αφού ανάμεσα στους μετανάστες που κρατούνται υπάρχουν ορισμένοι που πάσχουν από την συγκεκριμένη ασθένεια, αλλά και Aids. Πάντως πάρα τα δημοσιεύματα κατά καιρούς, ενάντια στο τρόπο κράτησης των μεταναστών στη Μενόγεια, πληροφορίες μας αναφέρουν ότι οι κρατούμενοι έχουν την κάθε φροντίδα και περιποίηση στο Κέντρο. Όπως μας αναφέρθηκε χαρακτηριστικά έχουν ό,τι ζητήσουν, από ζεστό φαγητό της αρεσκείας τους, μέχρι και μασέλες πλήρωσαν για κάποιους που είχαν πρόβλημα με τα δόντια τους. Τακτικά εξετάζονται από ψυχολόγους και γιατρούς, ενώ κάποιοι στις χώρες προέλευσης τους ήταν κακοποιά στοιχεία». Αυτή η είδηση η οποία κοινοποιήθηκε πάνω από 500 φορές από τους χρήστες του Facebook, έφερε τον τίτλο «Μωρό αστυφύλακα στη Μενόγεια κόλλησε Ηπατίτιδα - Μετέφερε το μικρόβιο στο σπίτι ο πατέρας του».

Με λίγα λόγια το λεγόμενο αποκαλυπτικό ρεπορτάζ ενημέρωνε τις δεκάδες χιλιάδες πολίτες που το διάβασαν ότι: οι μετανάστες της Μενόγειας που έχουν και του πουλιού το γάλα, είναι άκρως επικίνδυνοι για τη δημόσια υγεία και ειδικά για τα πιο ευάλωτα μέλη μιας κοινωνίας, τα παιδιά. Προς επίρρωσιν αυτού του ισχυρισμού, το γεγονός ότι το παιδάκι εργαζόμενο αστυφύλακα μολύνθηκε από ηπατίτιδα που μετέφερε στο σπίτι ο πατέρας του. Πρόκειται ασφαλώς για ένα αστήρικτο, αβάσιμο και γκεμπελικό συμπέρασμα το οποίο δεν εμπεριέχει ίχνος λογικής, ούτε καν μία αποχρώσα ένδειξη. Δυστυχώς, αυτό το δημοσίευμα δεν ήταν η εξαίρεση αλλά μάλλον ο κανόνας με το οποίο ο φακός των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης αντιμετώπιζε μέχρι πριν μερικά χρόνια τους μετανάστες και τους πρόσφυγες. Βλέπουμε να κυριαρχούν και να αναπαράγονται είτε με άμεσο «αποκαλυπτικό» τρόπο είτε με έμμεσο εκλεπτυσμένο τρόπο ρατσιστικά στερεότυπα και αβάσιμα συμπεράσματα.

Ο Τύπος, έντυπος ή ηλεκτρονικός, αποτελούσε και αποτελεί σε ένα μεγάλο βαθμό και τον καθρέφτη της κοινωνίας που αποδέχεται, αναπαράγει και υιοθετεί τέτοιες συμπεριφορές και νοοτροπίες. Μπορεί σήμερα να βρισκόμαστε σε καλύτερη κατάσταση από ό,τι πριν από μερικά χρόνια, αλλά το φάντασμα του ρατσισμού και των άκρων αναβιώνει τόσο έντονα για πρώτη φορά μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Αυτό το φαινόμενο σε συνδυασμό με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παραδοσιακά μέσα, την επικράτηση των fake news και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ως φορέων ενημέρωσης, οδηγούν στην ανάγκη να επανεύρουμε τις αξίες της παραδοσιακής δημοσιογραφίας

και να ενισχύσουμε το ρόλο των ενεργών πολιτών. Για να μπορέσει ο Τύπος, ο σοβαρός τουλάχιστον Τύπος, να σταματήσει να παράγει ανακρίβειες, συκοφαντίες, ξενοφοβία, ανασφάλεια και να τροφοδοτεί με μίσος και ψέμα μια κοινωνία υπό κρίση, οφείλουμε να διορθώσουμε πολλά. Πρώτα ως πολίτες, μετά ως δημοσιογράφοι. Οφείλουμε να μιλούμε. Να αντιμετωπίσουμε τέτοια φαινόμενα εκεί και όπου παράγονται, να διαμαρτυρηθούμε, να πούμε την άποψή μας. Να ξεβολεύουμε. Οι... μισές ειδήσεις είναι αρκετές για να ξεσηκώσουν τους πάντα έτοιμους σχολιαστές του Facebook που θα μιλήσουν για τους ξένους που κλέβουν τις δουλειές των Κυπρίων, που γενικεύουν, ισοπεδώνουν, κρίνουν, δικάζουν και καταδικάζουν κατά το δοκούν. Και όταν σηκωθεί τόση πολλή σκόνη, είναι πολύ πιθανόν να γίνει θέμα και στα παραδοσιακά ΜΜΕ χωρίς να έχει προηγηθεί η απαραίτητη διερεύνηση και χωρίς να διασταυρωθούν τα βασικά σημεία του ρεπορτάζ. Στο διά ταύτα όμως. Πώς αξιολογείται μια είδηση; Πότε δημοσιεύεται; Ποιοι έχουν την ευθύνη για την ενημέρωση των πολιτών;

Στις εφημερίδες, για παράδειγμα, αυτή τη διαίωνα μορφή του έντυπου λόγου, οι καθημερινές ειδήσεις θα πρέπει να αξιολογηθούν και να δημοσιευτούν σε ένα προκαθορισμένο αριθμό σελίδων. Αυτό στην πράξη σημαίνει ότι ο αρχισυντάκτης και ο κάθε δημοσιογράφος ξεχωριστά προβαίνουν σε μια αξιολόγηση. Εδώ σε αυτό ακριβώς το σημείο ξεχωρίζει το επάγγελμα από το λειτούργημα. Ποιος είναι ο στόχος; Πώς αξιολογούνται οι ειδήσεις και πώς προβάλλονται; Και γιατί είναι αναγκαίο να εστιάσουμε σε μια ληστεία στην καταγωγή του ληστή αν είναι αλλοδαπός ή Τουρκοκύπριος ή στο γεγονός ότι μιλούσε σπαστά ελληνικά; Γιατί δεν λέμε όταν συλλαμβάνεται Ελληνοκύπριος, ότι συνέλαβαν έναν Λεμεσιανό, έναν Παφίτη, έναν από την Μακεδονίτσα; Συνεπώς, είναι πολύ σημαντικό ο δημοσιογράφος που ασχολείται με ευαίσθητα θέματα όπως το μεταναστευτικό, τα ΛΟΑΤ άτομα, θέματα υγείας κ.λπ. να έχει ανεπτυγμένη ενσυναίσθηση.

Να μπορεί δηλαδή να μπει στα παπούτσια του άλλου. Να μπορεί να διακρίνει γιατί ο τάδε βουλευτής κρατά και κουνά επιδεικτικά ένα αντίγραφο επιταγής ή εμβάσματος σε αλλοδαπό χωρίς να μπει στο κόπο να το διερευνήσει. Να μπορεί πολύ περισσότερο να αντιληφθεί ποιες ανάγκες μπορεί να καλύψει αυτό το ποσό, για πόσα άτομα και για πόσο.

Δεν ξέρω αν η δημοσιογραφία σπουδάζεται. Η ενσυναίσθηση ωστόσο είμαι σίγουρη ότι δεν σπουδάζεται. Είναι κάτι που φέρνεις μαζί σου και το εξελίσσεις, όπως τον έρωτα ή την αγάπη. Είναι μέρος της ανθρώπινης φύσης και ενυπάρχει με κάποιο αόρατο τρόπο στο ανθρώπινο DNA. Σε αυτή την ανθρώπινη υπεραξία πρέπει να επενδύσουμε. Όταν γράφεις με σκοπό να ενημερώσεις ή και να ευαισθητοποιήσεις, αναλόγως, δεν πρέπει να έχεις κατά νου κλικς, λάικς και shares. Να γράφεις με την ψυχή σου είναι το ζητούμενο. Μπορούμε να αλλάξουμε, μπορούμε να γίνουμε καλύτεροι, μπορούμε να είμαστε άνθρωποι.

Έχουμε υποχρέωση ως πολίτες να ζητούμε από μια κυβέρνηση να λειτουργεί με ανθρωπιά και να στηρίζει τις ευάλωτες ομάδες. Έχουμε υποχρέωση ως δημοσιογράφοι να αναζητούμε την αλήθεια. Με τα μάτια της ψυχής μας.

ΥΓ: ευαισθησία ή ενσυναίσθηση α λα καρτ δεν υπάρχει. Η λέξη που ψάχνετε είναι η υποκρισία.



Christos CHRISTOFIDES
chrchrini@ymail.com
*Çeviri Tünay MERTEKÇİ

Kitle iletişim araçlarında ırkçılığın ve hoşgörüsüzlüğün yeniden üretimi

Kitle iletişim araçları, her sosyal gruba ve elbette farklı ırk veya etnik kökene sahip insanlara karşı tutumları büyük ölçüde tanımlar ve şekillendirir. İrkçilik, yabancı düşmanlığı ve hoşgörüsüzlük, tüm modern toplumları büyük

veya küçük ölçüde karakterize eden olgulardır. Dünyanın çeşitli yerlerinde kışkırtan kapitalist kriz, yoksulluk ve savaşın bir sonucu olarak, göçmenlerin ve mültecilerin yoğun gelişi, yabancı düşmanlığını, ırkçı algıları, önyargıları, kalıplaşmış algıları, davranışları artırır ve yoğunlaştırır. Toplumsal uyumu, milli kültürü, ekonomik ve sosyal yaşamı kuşkusuz olumsuz etkiler. İrkçılığın, yabancı düşmanlığının, homofobik algıların, davranışların ve yerleşmiş kalıpların üretilmesi ve çoğaltılmasında önemli sorumluluk kitle iletişim araçlarına aittir. Bazı durumlarda bilinçli olarak, cehalet veya halkın duygularını ifade etme bahanesiyle bu sorumluluk göz ardı edilir. Gazeteciler yabancı düşmanlığı ve veya ırkçı söylemleri kimin ve hangi nedenle ürettiğini ortaya çıkarmak yerine, sorgulamadan ve mesnetsiz bir şekilde aynen ortaya koymaktadır. Göçmenlerin ve mültecilerin gelmelerinin "Türkiye'nin Kıbrıs'ın demografik yapısını değiştirme ve İslamlaştırma planı" olduğu veya "göçmenler arasında teröristlerin de olabileceği" veya "güya yağlı yardımların Kıbrıs'ı bu kişiler için cennet haline getirdiği" gibi söylemlere bunlara örnek olarak verilebilir.

Elbette başka ülkeye varmaya çalışan mültecilerle ilgili haberlerin melodram halinde verilmesi de ikiye bölünmüştür. Çoğu zaman kitle iletişim araçları, yabancı düşmanlığı, ırkçı, homofobik ya da cinsiyetçi tutumları ifade eden popülist ve aşırı sağcı bireyleri gündeme getirmektedir. Gazeteciler ise bu görüşleri pasif bir şekilde dinlerler ve bu görüşleri güya ifade özgürlüğüne gönderme yaparak yeniden üretirler. Öte yandan ifade özgürlüğü hakkının ırkçı söylemi ve hoşgörüsüzlüğü kapsamadığını, diğer kişilerin insan hakkını ihlal ettiği anda bittiğini unuturlar. Gazeteciler yazdıkları metinlerde ve başlıklarda ulusal ve uluslararası hukuk (mülteciler, sığınmacılar, insan kaçakçılığı mağdurları, yerlerinden edilmiş kişiler, insani korumacılar, göçmenler, vb.) tarafından tanımlanan terminolojiyi kullanarak gerçekleri iletme ve uygunsuz terimlerin kullanılmasını önlemek zorundadır. Örneğin, "yasadışı göçmenler" olarak adlandırılan, aynı zamanda BM ve AB tarafından da meşrulaştırılan bu terimin (yakın zamanda bir radyo kanalından kaba bir şekilde 'yeni yasadışı göçmen grubu' olarak duyduğum) kullanımı ve

Soruşturma ve araştırma yapılmadan, toplumda gereksiz endişeye neden olacak içerikte haberler hazırlanmamalıdır. Gazetecilikte yazılı ve sözlü olarak, "menşe ülkesi, etnik köken, din, kültür, cinsel yönelim" kesinlikle ancak gerekli durumlarda ya da kritik bir öneme sahipse yazılmalı, söylenmelidir

klişelerin, genellemelerin ve iftira niteliğinin kullanılması. Uygun terminolojiye sahip kullanışlı bir sözlük olan, Edomeni Tüzüğü ve Roma Tüzüğü gazetecilere yardımcı olabilecek ve internette de kolayca erişilebilecek mükemmel bir araçtır. Bir

statüsünün bilinmediği veya belirsiz olduğu durumlarda, göçmen veya mülteci terimi kullanılabilir. Doğru terminolojinin kullanımı günümüzde daha da zorunludur. Çünkü çeşitli hükümetlerden gelen eğilim, bu insanlara karşı sorumluluklarından kaçınmaları için tüm göçmenleri öylece isimlendirmektir. İhtiyaç halinde konuyu bilen kişilerden ya da sivil toplum örgütü üyelerinden bilgi istenebilir. Olayların anlatımı kişi veya grubun etnik veya ırksal kökeni, din, dil, cinsel yönelim veya farklı siyasi görüşlere dayanarak damgalanmaya, sosyal dışlanmaya veya ayrımcılığa katkıda bulunabilecek şekilde kesinlikle sunulmamalıdır.

Soruşturma ve araştırma yapılmadan, toplumda gereksiz endişeye neden olacak içerikte haberler hazırlanmamalıdır. Gazetecilikte yazılı ve sözlü olarak, "menşe ülkesi, etnik köken, din, kültür, cinsel yönelim" kesinlikle ancak gerekli durumlarda ya da kritik bir öneme sahipse yazılmalı, söylenmelidir.

Gereksiz söz ve failin etnik kökenindeki vurgu, Kıbrıs'ta yaşayan ve aynı etnik kökene sahip olan başka kişilere de ırkçı muameleye yol açabilir. Örneğin son günlerde sözde "beş aylık bebeğe tecavüz" olayında, ailenin etnik kökenine değinildi. Bu gibi ayrımcılıklar elbette olumlu haberlerin yayınlanmamasına da yol açar. Örneğin göçmenlerin ekonomiye toplam katkısı gibi ya da göçmen kadınların, Kıbrıslı kadınların işgücü piyasasına katılımındaki önemli artışa katkısı gibi. Aynı zamanda hassas nüfus grupları ve azınlıklar tarafından yapılan iyi uygulamalar. Örneğin Kıbrıs'taki Filipinli göçmenler toplumu kendi isteğiyle 2018 süresince en az iki kez Larnaka Plajı'nı temizledi. Fakat bu

Gereksiz söz ve failin etnik kökenindeki vurgu, Kıbrıs'ta yaşayan ve aynı etnik kökene sahip olan başka kişilere de ırkçı muameleye yol açabilir

göz ardı edildi ya da en iyi ihtimalle sadece küçük gruba ulaşan kitle iletişim araçları bu habere yer verdi. Sistemik

“Gazeteciler, hoşgörüsüzlük iklimi geliştirmeye yönelik girişimi, köken, din, dil, cinsiyet, politik inançlar, cinsel yönelim, engellilik, fiziksel hastalık, meslek veya sosyal sınıflar temelinde ayrımcılığa ve zulme yol açacak şekilde teşvik etmemeli ve bunlara karşı direnmelidirler.”

bir şekilde Kıbrıs'ta bilinen üç azınlık da göz ardı edilmektedir. Kitle iletişim araçları Ermenilere ve Maronitlere bazı dini veya kültürel etkinliklerinde, Latinlerin temsilcilerinin Meclis'teki pozisyonları için çok seyrek olarak yer vermektedir. Sistematik şekilde LGBT kişiler göz ardı edilirken, engelli insanlarda ise bazı iyileştirmeler görülür. Yukarıda belirtilenler, Kıbrıs'ın güneyindeki kitle iletişim araçlarında

neredeyse her gün görülen bir olgudur, benzer durumlar Kıbrıs'ın kuzeyinde de geçerlidir. Ancak kesinlikle diğer birçok ülkede de bu durum böyledir. Gazetecilik, olaylara yaklaşım ve olayların yazımında içerik, dil ve üslup; mülteci, göçmen ve diğer savunmasız gruplarla çelişen şekilde değil çelişkileri azaltacak yönde olmalıdır. Bu nedenle gazeteci dernekleri ve bağlantıları, gazetecilik etik kurulları ırkçılığa karşı yetkililerle ve eşitlik, ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve homofobi konularını ele alan sivil toplum örgütleriyle iş birliği içinde, mülteciler, göçmenler, azınlıklar, LGBT topluluğu ile ilgili konuları bilinin hale getirmeli ve bu savunmasız gruplara karşı olumsuz basma kalıp bilgi oluşturmak ve klişeler ileri sürmek yerine sorunlara gazeteci sorumluluğunda alternatif uygulamalar bularak kendini kabul ettirmelidir.

Αναπαραγωγή ρατσισμού και μισαλλοδοξίας από τα ΜΜΕ

Τα ΜΜΕ καθορίζουν και διαμορφώνουν σε μεγάλο βαθμό τις στάσεις και αντιλήψεις έναντι σε κάθε κοινωνική ομάδα, και βεβαίως και των ατόμων με διαφορετική φυλετική ή εθνοτική καταγωγή. Ο ρατσισμός, η ξενοφοβία και η μισαλλοδοξία είναι φαινόμενα που χαρακτηρίζουν, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, όλες τις σύγχρονες κοινωνίες. Η μαζική έλευση μεταναστών και προσφύγων, αποτέλεσμα της καπιταλιστικής κρίσης, της φτώχειας και των πολεμικών συρράξεων που προκαλεί σε διάφορα σημεία του πλανήτη, αυξάνει και εντείνει την ξενοφοβία, τις ρατσιστικές αντιλήψεις, προκαταλήψεις, στερεότυπα και συμπεριφορές και τροφοδοτεί φοβίες για διατάραξη της κοινωνικής συνοχής και σταθερότητας, για αλλοίωση του εθνικού πολιτισμού και για αρνητικές επιδράσεις στην οικονομία, την απασχόληση, το βιοτικό επίπεδο κ.λπ.

Σημαντική ευθύνη στην παραγωγή και αναπαραγωγή ρατσιστικών, ξενοφοβικών, ομοφοβικών αντιλήψεων, συμπεριφορών και στερεοτύπων φέρουν και τα ΜΜΕ, είτε συνειδητά σε κάποιες περιπτώσεις, είτε από άγνοια, είτε με τη δικαιολογία ότι εκφράζουν το λαϊκό αίσθημα. Απόψεις ξενοφοβικού ή/και ρατσιστικού λόγου ή διακρίσεων προβάλλονται από δημοσιογράφους άκριτα και χωρίς τεκμηρίωση, αντί να προσπαθούν να αποκαλύψουν ποιος και γιατί εκφράζει μια τέτοια άποψη, όπως για παράδειγμα το ότι η έλευση προσφύγων και μεταναστριών/ών είναι «σχέδιο της Τουρκίας για αλλαγή του δημογραφικού χαρακτήρα και ισλαμοποίηση της Κύπρου», ή ότι ανάμεσα στις/ους πρόσφυγες «μπορεί να περιλαμβάνονται και τρομοκράτες», ή ότι τα δήθεν παχυλά επιδόματα κάνουν την Κύπρο παράδεισο για αυτούς τους ανθρώπους. Υποκριτικά βέβαια, αν πρόκειται για είδηση για πρόσφυγες που προσπαθούν να φθάσουν σε άλλη χώρα, η είδηση προβάλλεται με μελοδραματικό ύφος. Αρκετά συχνά, τα ΜΜΕ προβάλλουν λαϊκιστές και ακροδεξιά άτομα που εκφράζουν τις ξενοφοβικές,

ρατσιστικές, ομοφοβικές ή σεξιστικές απόψεις τους, με τις/ους δημοσιογράφους να ακούν απαθείς ή να αναπαράγουν αυτές τις απόψεις επικαλούμενες/οι τάχα το δικαίωμα ελευθερίας της έκφρασης, ξεχνώντας ότι το δικαίωμα αυτό δεν καλύπτει το ρατσιστικό λόγο και τη μισαλλοδοξία και σταματά στην παραβίαση των δικαιωμάτων και την καταπάτηση της αξιοπρέπειας άλλων ανθρώπων.

Στα κείμενα, ακόμη και στους τίτλους, οι δημοσιογράφοι οφείλουν να χρησιμοποιούν την ορολογία που ορίζεται από το εθνικό και διεθνές Δίκαιο (πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο, θύματα εμπορίας ανθρώπων, εκτοπισμένοι, δικαιούχοι ανθρωπιστικής προστασίας, μετανάστες, κ.λπ.), προκειμένου να μεταφέρουν τα γεγονότα με τη μέγιστη δυνατόν προσήλωση στην αλήθεια και να αποφεύγουν τη χρήση ακατάλληλων όρων, όπως

για παράδειγμα η κατά κόρον αναφορά σε «λαθρομετανάστες», όρο όχι μόνο αδόκιμο αλλά και απονομιμοποιημένο από ΗΕ και ΕΕ (πρόσφατα μάλιστα άκουσα από ραδιοφωνικό κανάλι το αισχρό και χυδαίο «νέα φουρνιά λαθρομεταναστών»), όπως και η χρήση στερεοτύπων,

γενικεύσεων και απαξιωτικών χαρακτηρισμών. Ένα χρήσιμο γλωσσάριο με την αρμόζουσα ορολογία εμπεριέχεται στη Χάρτα της Ρώμης, η οποία μαζί με τη Χάρτα της Ειδομένης αποτελούν εξαιρετικά εργαλεία τα οποία μπορούν να βοηθήσουν τις/τους δημοσιογράφους και είναι εύκολα προσβάσιμα στο Διαδίκτυο. Σε περιπτώσεις όπου το καθεστώς ενός ατόμου είναι άγνωστο ή αδιευκρίνιστο μπορεί να χρησιμοποιείται ο όρος μετανάστρια/μετανάστης ή πρόσφυγας. Η χρήση της ορθής ορολογίας καθίσταται ακόμη πιο επιτακτική σήμερα, αφού η επικρατούσα τάση από αρκετές κυβερνήσεις είναι να ονομάζονται όλες/οι μετανάστριες/ες για να αποφεύγουν τις υποχρεώσεις τους προς αυτούς τους ανθρώπους. Στην ανάγκη μπορεί να ζητηθεί η συμβουλή εμπειρογνομώνων και στελεχών ΜΚΟ που

“Οι δημοσιογράφοι οφείλουν να αποθαρρύνουν και να αντιστέκονται σε κάθε απόπειρα καλλιέργειας κλίματος μισαλλοδοξίας, ξενοφοβίας και ρατσισμού, που οδηγεί σε διακρίσεις και διώξεις για λόγους καταγωγής, θρησκείας, γλώσσας, φύλου, πολιτικών πεποιθήσεων, σεξουαλικού προσανατολισμού, αναπηρίας, σωματικής διάπλασης, ασθένειας, επαγγέλματος ή κοινωνικής τάξης”

γνωρίζουν το θέμα.

Κατά την παρουσίαση των γεγονότων δεν πρέπει να παρουσιάζεται ένα άτομο ή μια ομάδα με τρόπο που μπορεί να συμβάλλει στο στιγματισμό, τον κοινωνικό αποκλεισμό ή σε βάρος της/του διάκριση λόγω εθνοτικής ή φυλετικής καταγωγής, θρησκείας, γλώσσας, σεξουαλικού προσανατολισμού ή διαφορετικών πολιτικών απόψεων. Ούτε και να παρουσιάζονται με τρόπο που μπορεί να προκαλέσει, χωρίς έρευνα και τεκμηρίωση, αδικαιολόγητη ανησυχία στην κοινή γνώμη. Στο δημοσιογραφικό λόγο, γραπτό και προφορικό, η χώρα καταγωγής, η εθνότητα, η θρησκεία, ο πολιτισμός, ο σεξουαλικός προσανατολισμός πρέπει να αναφέρονται μόνον αν είναι απολύτως απαραίτητο, αν ένα από τα πιο πάνω στοιχεία είναι κρίσιμο στην τεκμηρίωση του συμβάντος. Η αχρείαστη αναφορά και κάποτε ο τονισμός στην εθνότητα του δράστη/ών μπορεί να οδηγήσει σε ρατσιστική αντιμετώπιση του συνόλου των ατόμων που ζουν στην Κύπρο και έχουν την ίδια εθνότητα. Πρόσφατο παράδειγμα ο δήθεν βιασμός βρέφους πέντε μηνών, όπου αχρείαστα αναφέρθηκε η εθνοτική καταγωγή των γονιών.

Μορφή διάκρισης βέβαια αποτελεί και η απόκρυψη ή ακόμα και μη δημοσιοποίηση θετικών ειδήσεων, όπως για παράδειγμα η συνολική συνεισφορά των μεταναστριών/ών στην οικονομία όπως και η συνεισφορά των μεταναστριών στη σημαντική αύξηση της συμμετοχής των Κυπρίων γυναικών στην αγορά εργασίας, αλλά και καλών πρακτικών από τις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού και τις μειονότητες. Το γεγονός, για παράδειγμα, ότι η κοινότητα των Φιλιπινέζων μεταναστριών/ών στην Κύπρο ανέλαβε εθελοντικά, δύο τουλάχιστον φορές κατά το 2018, τον καθαρισμό

παραλίας στη Λάρνακα, είτε αγνοήθηκε είτε, στην καλύτερη περίπτωση, πέρασε στα ψιλά ελάχιστων ΜΜΕ. Συστηματικά αγνοούνται και οι τρεις αναγνωρισμένες μειονότητες στην Κύπρο. Τα ΜΜΕ ασχολούνται αραιά και πού με κάποιες θρησκευτικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις των Αρμενίων και Μαρωνιτών, οι Λατίνοι αναφέρονται κάθε πέντε χρόνια μόνο αν είναι τυχεροί και υπάρχουν πέραν του ενός υποψηφίου για τη θέση εκπροσώπου τους στη Βουλή, οι δε Ρόμα, απλά δεν υπάρχουν. Συστηματικά επίσης αγνοούνται τα ΛΟΑΤ άτομα, ενώ μια κάποια βελτίωση παρατηρείται αναφορικά με τα άτομα με αναπηρία.

Τα όσα αναφέρονται πιο πάνω είναι σχεδόν καθημερινό φαινόμενο στα ΜΜΕ στο νότιο μέρος της Κύπρου, όπως υποθέτω και στο βόρειο μέρος, αλλά σίγουρα το ίδιο συμβαίνει σε πάρα πολλές άλλες χώρες. Όμως ο δημοσιογραφικός λόγος, το περιεχόμενο, η γλώσσα και το ύφος στην προσέγγιση και καταγραφή γεγονότων πρέπει να κινείται προς την κατεύθυνση άμβλυνσης των αντιθέσεων και όχι όξυνσης και αντιπαράθεσης με τις προσφυγικές, μεταναστευτικές και άλλες ευάλωτες ομάδες. Επιβάλλεται συνεπώς όπως οι δημοσιογραφικές ενώσεις και σύνδεσμοι, οι επιτροπές δημοσιογραφικής δεοντολογίας, σε συνεργασία με τις Αρχές κατά του ρατσισμού και για την ισότητα καθώς και με ΜΚΟ που ασχολούνται με θέματα ρατσισμού, ξενοφοβίας και ομοφοβίας, αναδείξουν και προωθήσουν εναλλακτικές πρακτικές δημοσιογραφικής κάλυψης θεμάτων που αφορούν πρόσφυγες, μετανάστες, μειονότητες, ΛΟΑΤ άτομα, αντί της εύκολης καταφυγής σε στερεότυπα και κλισέ, τα οποία σε πολλές περιπτώσεις συνιστούν αρνητικά στοιχεία για αυτές τις ευάλωτες ομάδες.



**Sadece bir ev değil, yepyeni
bir yaşama kucak açmaya hazır olun.**



Gönyeli Yaşam Sitesi

Gönyeli'de bilinen, değişmeyen Hacı Ali kalitesinde yepyeni bir yaşam alanı doğuyor! Geç kalmayın!...



100 m2
Dükkanlar

64,000 Stg.



91 m2 Daireler

2 + 1 Daire

54,000 Stg.

132 m2 Daireler

3 + 1 Daire

65,000 Stg.



10,000 Stg. Peşinat ve
ayda sadece 200 Stg taksitle



M.HACI ALİ İNŞAAT ŞTİ LTD.

Kızılay Sokak No:1 Yenisehir / Lefkoşa Tel: 228 06 82 - 227 02 23 / Cep Tel: 0533 853 15 44

www.hacialihomes.com

Gazeteciliğin geleceği konusunda herkesin bilmesi gerekenler

Gazetecilik daha önemli ancak daha az güçlü

Önemi her geçen gün artan gazetecilik güç kaybediyor. Dijital medya, bireyleri dünya çapında daha güçlü kılarken, yanlış bilgi ve demagojinin yayılmasına imkan sunuyor ve profesyonel gazeteciliğin finansmanını baltalıyor.

Oxford Üniversitesi Reuters Gazetecilik Çalışmaları Enstitüsü'nün yaptığı araştırma sonucunda Ocak 2019'da yayımladığı "More Important, But Less Robust?

Five things everybody needs to know about the future of journalism" başlıklı raporda, bilgi çokluğu ve değişkenliğinin taşıdığı risklere, gazetecilik ticari modellerinin çirpınışları ve sosyal medyanın etkilerine vurgu yapıldı. Dijital medyanın haberde çeşitliliği artırdığının altı çizilirken, karşılaşılan zorluklara rağmen, iyi bir gazeteciliğin hiç olmadığı kadar önemini arttığı kaydedildi.

Gazetecilik çok daha önemli olacak

İnsanların, habere ulaşmalarına, tartışmalarına ve paylaşımlarına yardımcı olduğu gibi yanlış bilgiye ve manipülasyonlara maruz kalma riskini artıran arama motorlarına, sosyal medyaya ve mesajlaşma uygulamalarına yönelmesi her geçen gün artıyor. Bu koşullarda, bağımsız profesyonel gazetecilik, bölgesel etkinliklerin yanı sıra global dünya düzeninde karşılaşılan imkanların ve yüzleşilen zorlukların anlaşılmasında her

zamankinden çok daha önemli olacak.

Raporda, medyadaki ticari değişimin, güç kaybetme riskini de beraberinde getirdiği gibi gazetecilerin halkın yaşananları anlamasına yardımcı olmakta yetersiz kalması sonucunu doğurduğu gibi bağımsız profesyonel gazetecilere yönelik siyasi düşmanlığı, hatta "savaşı" daha da körüklediği tespiti yapıldı.

2018, gazetecilere yönelik şiddette en kötü yıl olarak kayıtlara geçti... Dünya nüfusunun yüzde 45'inin yaşadığı ülkelerde basın özgür değil.

İfade özgürlüğü son 3 yılda çok geriledi

Sınır Tanımayan Gazeteciler örgütüne göre, 2018, gazetecilere yönelik şiddette en kötü yıl olarak kayıtlara geçti.

Ve Freedom House'a göre, dünya nüfusunun yüzde 45'inin yaşadığı ülkelerde basın özgür değil.

İfade özgürlüğü ve bilgi edinme özgürlüğü savunuculuğu yapan ve bu yönde çalışmalar yürüten uluslararası sivil toplum kuruluşu Article 19, global ifade özgürlüğünde, güçlü liberal demokrasi tarihleri bulunan ülkeler de dahil olmak üzere, son üç yılda gözle görülür bir gerileme tespit etti. Demokratik yöntemlerle seçilmiş yöneticilerin yanı sıra otoriter liderler de "yalan haber" söylemini kullanarak medyaya saldırdığı ve politikalarının sorgulanmasına engel olduğu belirtildi.



Fotoğraf: Reuters

Oxford Üniversitesi Reuters Gazetecilik Çalışmaları Enstitüsü'nün hazırladığı raporda, gazeteciliğin geleceği konusunda bilinmesi gerekenler beş başlıkta toparlandı. Bu beş eğilimin, profesyonel gazetecilerin yanı sıra, siyasilerden ve halka, özel şirketlerden sivil toplum örgütlerine, onlarla birlikte çalışan ve onlara inanan herkesi etkileyeceğine inanılıyor.

“-Medya şirketlerinin bekçilik yaptığı bir dünyadan, haberin hâlâ gazeteciler tarafından üretildiği ancak tüketiciye ulaşmanın platform şirketlerinin kontrolünde olduğu bir dünyaya geçildi.

-Dijital ortama geçiş, beraberinde bir kontrol, filtre mekanizması getirmedir. Tam tersine, dijital platformlarda gezerken tesadüfen ya da otomasyondan dolayı maruz kalınan enformasyon bombardımanlarından dolayı insanlar çok farklı bilgi kaynaklarına her geçen gün daha fazla yöneliyor.

-Ve bu durumda, gazetecilik, çoğu ülkede halkın dikkatini çekme savaşını, bazı ülkelerde ise halkın güvenini kaybediyor.

-Haberin finansmanını sağlayan ticari modeller, dijital ortama kaymaktan dolayı yaşanan zorluklardan dolayı zayıfladığından, profesyonel gazetecilik de zayıflıyor ve bu durum gazeteciliği ticari ve siyasi baskılar karşısında savunmasız bırakıyor.

-Haberde çeşitliliğin, tarihinde hiç olmadığı kadar çoğaldığı bugünlerde iyi bir gazeteciliğin önemi ise bir o kadar daha arttı.

Bu beş eğilim, gazeteciler için olduğu kadar gazeteciliğe güvenen insanlar için de çok önemli çünkü gazeteciliğin geleceğini tanımlamaya yarayacaklar.

Eğilimler global

Dünya nüfusunun büyük bölümünün hâlâ internetten yoksun olduğu ve birçok ülkenin basın özgürlüğünü sağlamadığı göz önünde bulundurulduğunda, ekonomik, siyasi ve sosyal duruma bağlı gelişmelerin ülkeden ülkeye

farklı olabileceği ancak bu beş eğilimin global olduğu ve bu farklılıklardan etkilenmeyeceği düşünülüyor.

Global düzeyde dijital, mobil ve sosyal medyaya kayma, gazeteciliği, tarihinde olmadığı kadar ulaşılabilir hale getirdiğine işaret edilen raporda, bunun da akıllı telefonu ve internet bağlantısı olan herkesin çok daha çeşitli haberlere ulaşabileceği anlamına geldiği belirtildi. Tabi bu, insanların habere ulaşmada kullandığı ve güvendiği dijital ve mobil medyanın önemini bir o kadar daha önemli kılıyor.

Medya organizasyonlarının içerikle birlikte haber kanallarını da kontrol ettiği bir “doğrudan” iletişim dünyasından, içeriğin gazeteciler tarafından belirlenmeye devam ettiği ancak halkın bu haberlere, arama motorları, haber siteleri ve sosyal medya kanalları üzerinden ulaştığı “dağıtılmış” iletişim dünyasına kayıldı.

2018’de yapılan bir araştırmaya göre, haber kaynağı dijital medya olanların üçte ikisinin ana haber kaynağı, dörtte üçünün ise güvendiği tek haber kaynağı arama motorları ve siteler olduğu ortaya çıktı.

Konuşmak, duyulmak anlamına gelmiyor

Dikkat çekme savaşında, konuşma, duyulmak anlamına gelmiyor. Haberler hâlâ gazeteciler tarafından üretilse de haberin tüketiciye ulaşmasının kontrolü platform/sitelerin elinde.

“Uzun vadede, halkın yanı sıra siyasilerin ve şirketlerin de yararına olacak güçlü bir gazeteciliğin, dijital medyadaki yükselişin ve bizi içine sürüklediği türbülansın kaosla sonuçlanmamasına yardımcı olacak. Bunun için de, gazeteciler ve geleneksel medya, dijital medyaya adapte olmaya devam etmeli ve gelecekte de ayakta kalabilecek hale gelmeli. Ve biz gazetecilerin de haber yapması ve basın özgürlüğünü korumak için birlikte hareket etmesi gerekiyor...”

Çeviren: Fezile A. Öksüz fezileatuf@yahoo.com

Uçucu haberler dönemi

Snapchat ile başlayıp Instagram’ın ardından artık Whatsapp dâhil hemen hemen tüm sosyal medya platformlarına yayılan “Hikâyeler” formatı, haber yayıncılarının da odak noktalarından biri haline geldi.

Genelde mobil cihazların dikey ekranlarında görüntülenmek üzere tasarlanan bu formattaki içerikler sadece belirli bir süre yayında kalıyor. Bu yüzden “Hikâyeler” terimi yerine bu format için “uçucu, geçici” gibi sıfatlar kullananlar da var.

Reuters Enstitüsü’nün 2019 raporuna göre bu yıl “Hikâyeler” formatının, sosyal medya “akışlarını” (feed) geride bırakarak insanların bu platformlardaki haber içeriklerine erişiminde ana mecra haline geleceği öngörülüyor.

Hikâyeler’in kullanımı son iki yılda tam anlamıyla patlama yaptı. Buffer’ın bir araştırmasına göre bu formatın günlük aktif kullanıcı sayısı geçen yıl Facebook’ta 150 milyona, Snapchat’ta 190 milyona, Instagram’da 400 milyona yükseldi; Whatsapp’ta 500 milyonu zorladı.

BBC News Labs araştırması da 18-26 yaş grubunun tüm haberlere göz ucuyla bakıp sadece kendi

seçtiklerini derinlemesine incelemek istediklerini gösteriyor. Çabucak belirip kaybolan görsel ağırlıklı bir içeriği istediğiniz zaman ekranı yukarı sürükleyip ayrıntılarıyla incelemenize olanak sağlayan Hikâyeler bu açıdan biçilmiş kaftan.

Hikâyeler formatının yayıncılar açısından genç kitlelere erişmenin ötesinde birçok avantajı var. Örneğin, diğer sosyal mecralara kıyasla daha yoğun bir etkileşimi tetikleyen bu formatın yayıncılara getirdiği kullanıcı da daha değerli oluyor.

Kaynak: Journo





Zeynel LÜLE
zeynellule@gmail.com

Medyada nefret dili ve Avrupa bakışı

Nefret söylemi, demokratik toplumun ve birlikte yaşama kültürünün oluşması ve devam ettirilmesinin önündeki en büyük engellerden biridir

Medyanın tüm dünyada taraflı, ayrımcı ve önyargılı bir dilden kendini kurtarmakta zorlandığı bir gerçek. Bu türden söylem, yayın ilkelerine, yayımlanmış kurallara rağmen artıyor. Zararı ise tüm topluma yansıyor, hedef alınan kişi ve gruplarda ağır yaralara yol açıyor. Bu arada hedef alınan kişi ve gruplar tedirginleşiyor, sessizleşiyor, sosyal ve siyasal yaşama katılım haklarından feragat etmek zorunda kalıyor, adeta sindiriliyor.

Dille veya yazıyla nefret söyleminin ve ayrımcı söylemin temelinde, önyargılar, ırkçılık, yabancı korkusu/ düşmanlığı, ayrımcılık, cinsiyetçilik ve homofobinin yer aldığı bir gerçek. Bu tür söylemlerin temelinde onları besleyen en güçlü duygu ise farklı olana tahammülsüzlük.

Her şey sözle başlar...

Hayata verdiğimiz anlamlar, yaptığımız tanımlar, ahlak ve etik sözle gelir, sözle gider. Nefret söylemi, demokratik toplumun ve birlikte yaşama kültürünün oluşması ve devam ettirilmesinin önündeki en büyük engellerden biridir. Nefret suçlarının bir tetikleyicisi olarak kabul edilen nefret söylemi, bir kişiyi ya da grubu, ırkı, etnik kökeni, cinsiyeti, cinsel eğilimleri, dini, mezhebi, siyasal tercihi, ideolojisi, sosyo-ekonomik durumu, fiziksel özellikleri, fiziksel engeli ya da hastalığı nedeniyle ayırt etme, dışlama, ötekileştirme, aşağılama, hedef gösterme, yıldırma, düşmanlaştırma gibi nefret biçimlerini ifade eden, yayan, teşvik eden, savunan dilsel pratiklerdir.

Nefret söylemiyle bir yandan kişinin belirli bir gruba aidiyeti yüzünden küçük düşürülmesi, aşağılanması ve hedef gösterilmesi söz konusuysen, diğer yandan nefret söylemi üreten gruba güç ve önem atfedilmektedir. Bu anlamda nefret söylemi sadece yöneldiği kişi ya da grubu tehdit etmekle kalmamakta, toplumsal gruplar arasında hiyerarşik bir ayrımı inşa etmektedir.

Haberde nefret söylemi

Haberde nefret söylemi: Saldırı, hakaret, çarpıtma, düşmanlık, simgeleştirme şeklinde oluşur. Temel iddiası, "olanı olduğu biçimde" aktarmak, gerçeği yansıtmak olan habercilik, tüm bu türler arasında çok önemli bir yer işgal etmektedir. Toplumsal görünürlükleri çeşitli baskılar, tarih ve deneyim nedeniyle azalmış olan azınlık gruplarıyla ilgili genel kanılar, çoğu zaman bu gruplarla ilgili olarak medyada yer alan haberlerin taşıdığı imalarla, ifadelerle, tanımlamalar ve sınırlandırmalarla yaratılır. Bu gruplarla ilgili kalıp yargıların ve önyargıların ortaya çıkmasında haber dışındaki medya içeriğinin çok büyük bir rolü olmasına rağmen, "haber"de yer verilmesi bir biçimde bu yargıların teyit edilmesi, "bilgi"ye dönüşmesi anlamını taşır. Haber, tanımı gereği taşıdığı "ciddiyet" in bir sonucu olarak, daha önce popüler bir biçimde yeniden üretilen kalıp yargıların "ciddi" olarak tanımlanan konularda da yerleşmesine neden olur.

Geleneksel medyada kimi zaman doğrudan ama genellikle abartma, çarpıtma, ima, kinaye gibi örtük ve dolaylı biçimlerde görülen nefret söylemi, kullanıcıların da içerik üretimine aktif olarak katılabildikleri yeni medya ortamında yaygın biçimde küfür, hakaret, aşağılama gibi daha görünür ve doğrudan biçimlerde yer almaya başlamış ve popülerleşmiştir

Yeni Medya'da durum

Geleneksel medyada kimi zaman doğrudan ama genellikle abartma, çarpıtma, ima, kinaye gibi örtük ve dolaylı biçimlerde görülen nefret söylemi, kullanıcıların da içerik üretimine aktif olarak katılabildikleri yeni medya ortamında yaygın biçimde küfür, hakaret, aşağılama gibi daha görünür ve doğrudan biçimlerde yer almaya başlamış ve popülerleşmiştir. Kimi çevrelerce ifade özgürlüğünün bir parçası ya da bir 'iç dökme eylemi' olarak kabul edilen bu söylemler sosyal ağların, blogların, mikrobloggerların, forumların, katılımcı sözlüklerin, fotoğraf, video ve müzik paylaşım sitelerinin, dijital oyun sitelerinin, okur yorumlarının doğal bir parçası haline gelmiştir.

Avrupa'da Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 10'uncu maddesinde garanti altına alınan ifade özgürlüğü esas alınarak bu konuyla mücadele verilmektedir

Her ne kadar modern toplumlar, eşitlik ve insan hakları gibi evrensel değerler üzerine temellenmiş olsalar ve bu değerleri birtakım

hukuki metinlerle garanti altına almaya çalışmışsalar da bireyler ve gruplar arası ayrımcılık, modern toplumların en büyük açmazlarından biridir. Doğası gereği tek tipleştirme ideolojisine sahip modern toplumlarda homojen toplum yaratma ideali, devletleri ayrıştırıcı ve ötekileştirici birtakım politikalara yönlendirmiştir. Bütün modern ulus devletlerde açık ve/veya örtük biçimde egemen/normal vatandaş tanımlaması yapılmış ve bu tanımlama dışında kalan diğer bütün gruplar ötekileşmiş ya da ötekileştirilmiştir.

Avrupa ne yapıyor?

Avrupa'da Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 10'uncu maddesinde garanti altına alınan ifade özgürlüğü esas alınarak bu konuyla mücadele verilmektedir. Fakat ifade özgürlüğünün kapsamı ne kadar geniş olursa olsun bazı koşullarda bu hakkın kullanımına yönelik kısıtlamalar gerekli olur ve işte ırkçılık ve nefret söylemiyle ilgili kısıtlamalar bu bağlamda yapılır.

İfade özgürlüğü hakkı, mutlak bir hak değildir. Bu özgürlüğün kullanımı, beraberinde belirli görev ve sorumluluklar da taşımaktadır ve başta diğerlerinin haklarının korunmasıyla ilgili kısıtlamalar dâhil olmak üzere AİHS'nin 10 (2)'nci maddesinde belirtilen bazı kısıtlamalara tabidir.

Avrupa'daki ana akım medya, bünyesinde mutlaka bu türlü söylemlerle cezaya uğranmaması için 'Hukukçu' bulundurur ve günlük yayınları bu kişiler takip eder. Ancak yeni medyada bunu söylemek mümkün değil. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında daima, "Nefret söylemi ve dayalı ayrımcılığın tüm biçimleriyle ve

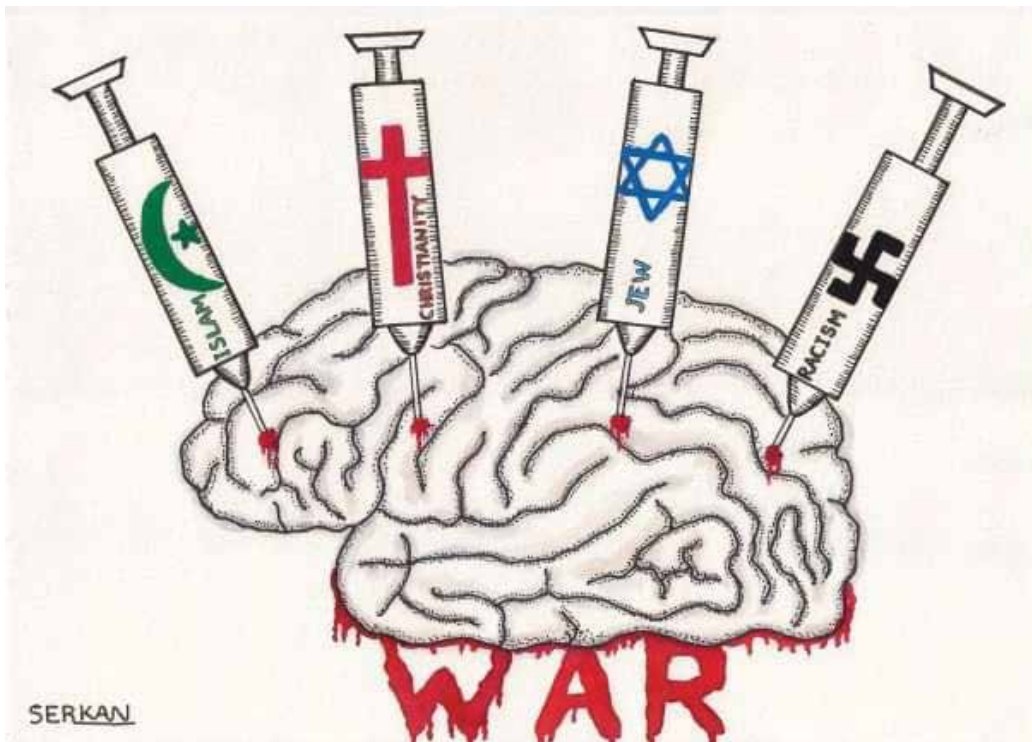
tezahürleriyle mücadele etmenin yaşamsal önemi bulunduğunu" ifade eder. Ancak, "İrkçılık, yabancı düşmanlığı, Yahudi düşmanlığı ve hoşgörüsüzlükle mücadele için" Avrupa düzeyinde kararlı ve

sürdürülebilir faaliyetler yürütülmesi ihtiyacı nedeniyle Avrupa İrkçılık ve Hoşgörüsüzlükle Mücadele Komisyonu (ECRI) kurulmuştur. Bu komisyon tüm Avrupa ülkeleri nezdinde yıllık raporlar hazırlar ve gerekirse kınanması ya da uyarılması gibi cezai bir süreç başlatır. Bu nedenle pek çok devlet, "nefret söylemi"ne denk düşen ifadeleri yasaklayan yasalar kabul etmiş ve mümkün olduğu kadar eksiksiz uygulamaktadır. Denetimini ise yine Avrupa Konseyi yapmaktadır.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından yayımlanan bildiride "nefret söylemi" kavramı şöyledir: "Nefret söylemi" kavramı, ırkçı nefreti, yabancı düşmanlığı, Yahudi düşmanlığı veya azınlıklara, göçmenlere ve göçmen kökenli insanlara yönelik saldırgan ulusalcılık ve etnik merkezcilik, ayrımcılık ve düşmanlık şeklinde ifadesini bulan, dinsel hoşgörüsüzlük dâhil olmak üzere hoşgörüsüzlüğe dayalı başka nefret biçimlerini yayan, kışkırtan, teşvik eden veya meşrulaştıran her türlü ifade biçimini kapsayacak şekilde anlaşılacaktır".

Bu anlamda, hoşgörüsüzlüğe dayalı nefreti yayan, kışkırtan, teşvik eden veya meşrulaştıran her türlü ifade biçimi", Avrupa Sözleşmesi nezdinde suç olarak kabul edilmektedir ve ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmez.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne göre, "belirli birey veya grupların onurunu kırabilecek, "nefret söylemi", ya da "ırkçılık, yabancı düşmanlığı" teşkil eden somut ifadeler, sözleşmenin 10'uncu maddesi kapsamında koruma altına alınmaz. Suçtur ve ceza-i işlem gerektirir.



Türkiye’de belli gruplar, yoğun bir biçimde nefret ve ayrımcı söyleme maruz

Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de, ırkçılığı, etnik ayrımcılığı, antisemitizmi, homofobi ve diğer tahammülsüzlük türlerini yayan söylemler yükselişte.

Hrant Dink Vakfı tarafından 2009’dan beri yapılan “Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi” kapsamında hazırlanan “Medyada Nefret Söylemi ve Ayrımcı Söylem 2017 Raporu”na göre, belli gruplar, yoğun ve tekrarlayan bir biçimde nefret diline ve ayrımcı söyleme maruz kalıyor. Yılın belli zamanları ve kamuoyunun gündemi, hangi grupların hedef alınacağını da büyük ölçüde etkiliyor.

Nefret söylemi ve ayrımcı söylemin yalnızca belli gruplara yönelik kemikleşmiş bir düşmanlıktan da kaynaklanıyor. Gündemin etkisiyle coğrafi ve tarihi bir yakınlığın ötesinde, Suriyeli mülteciler örneğinde olduğu gibi, yeni ‘düşman’lar yaratılıyor.

2017 yılında Türkiye’deki yazılı basına bakıldığında yıl boyunca günde 14’ten fazla yazıda nefret söylemi üretildiği, toplamda 79 farklı grup hakkında 6 bin 782 adet nefret söylemi içeriği bulundu. 186 yayında, birden fazla gruba yönelik farklı kategoride nefret söylemi üretildi.

“Medyada Nefret Söyleminin İzlenmesi” projesi kapsamında yapılan nefret söylemi odaklı medya taramasında ulusal gazetelerin tümü ve yaklaşık 500 yerel gazete önceden belirlenen anahtar kelimeler üzerinden (ör. Türk düşmanı, hain, yobaz, gâvur, mülteci) medya takip merkezi aracılığıyla tarandı.

Çalışmada, esas olarak ulusal, etnik ve dinî kimlik temelli nefret söylemine odaklanıldı. Aynı zamanda sistematik ve günlük bir tarama yapılmısa da kadınları ve LGBTİ’leri hedef alan söylemlere dair de çarpıcı örnekler tespit edildi.

Dezavantajlı grupların hayatı etkileniyor

1997 yılında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilen tavsiye kararına göre, ‘nefret söylemi’ ırkçı nefreti, yabancı düşmanlığını, Yahudi düşmanlığını veya azınlıklara, göçmenlere ve göçmen kökenli kişilere ve gruplara yönelik saldırgan milliyetçilik ve etnik merkezilik, ayrımcılık ve düşmanlık şeklinde ifade bulan, dinsel hoşgörüsüzlük de dahil olmak üzere, hoşgörüsüzlüğe dayalı nefret biçimlerini yayan, kışkırtan, teşvik eden veya

meşrulaştırılan her türlü ifade biçimidir.

Hedef alınan gruplar, ülkelere ve sosyo-ekonomik yapıya göre değişiklik gösterse de, nefret söylemi küresel bir sorun. Hedef grup sayısının fazlalığı ve nefret söylemi üretiminin sıklığı, bu söylemin aslında gündelik hayatın ne kadar içinde olduğunun göstergesi kabul ediliyor.

Yerel basında daha yaygın

Rapora göre, ana akım medyada nefret söylemi içeren ifadeler daha az rastlanıyorsa da, bu durum ortaya çıkan tablonun ağırlığını azaltmıyor; tam aksine nefret söyleminin ve bu söylemi üreten ideolojinin görece küçük gruplar içinde ne kadar baskın olduğunu gösteriyor. Nefret söylemi üreten içeriklerin büyük bir çoğunluğunun yerel basında üretilmesi, nefret suçu potansiyeli taşıyan olayların yaşanması ihtimalini güçlendiriyor.

Toplumsal ve siyasi konular ‘biz’ ve ‘onlar’ karşıtlığı ile çözülmeye çalışıldığında, eylemlerin gerçek özneleri görmezden geliniyor ve toplumlar arası hayali bir düşmanlık yaratılıyor. Nefret söyleminde eylemlerin sorumlu su asla devletler, hükümetler, yetkililer ya da şahıslar olmuyor, belli bir kimliğin paydaşları suçlu/düşman olarak konumlandırılıyor.

Gruplar arası ayrışmayı körüklemek için bir araç

Nefret söylemine zemin oluşturan konular gözden geçirildiğinde, nefret söyleminin duygusal bir dışavurum değil, gruplar arasındaki ayrışmayı körüklemek amacıyla kullanılan ideolojik bir araç olduğu fark ediliyor.

Savaş sebebiyle Türkiye’ye gelen Suriyelilere yönelik nefret söylemindeki artış, nefret söyleminin ve ayrımcı söylemin





duygulardan bağımsız olduğunu gösteren en somut örneklerden birini oluşturuyor. Bundan dört-beş yıl önce Suriyelilerin konu edildiği çok az sayıda yazı karşımıza çıkarken, 2017 yılında Suriyeliler haklarında en çok nefret söylemi üretilen gruplar arasında yer alıyor.

Kısa zaman içerisinde, savaş gerekçesiyle ülkeye çok sayıda insanın göç etmesinin gündelik hayatta yaratabileceği sorunların, 'Suriyeli' kimliği temelinde nefret söylemine dönüştürülmesi, medyanın konuya yaklaşımında yüzeysel bir tavır hakim olduğuna işaret ediyor. Bu durum, ırkçılıktan ve milliyetçilikten beslenen ideolojik boyutun yanı sıra hak odaklı olmayan gazetecilik pratiklerinin bir göstergesi olarak da değerlendirilebilir.

"Gavur" söylemi

2017'de sıklıkla kullanılan 'gâvur' söylemi, Batılı devletlere yöneltilen eleştirilerde siyasi bir propaganda aracı olarak kullanılıyor. Toplumsal bellekteki çağrışımları ve tarihsel bir arka planı da beraberinde getirerek 'biz' ve 'onlar' karşıtlığını derinleştiriliyor ve gayrimüslimleri düşmanlaştırıyor.

'Gâvur' ifadesinin kullanımının, gerek gündelik hayatta gerekse medyada, Türkiye'de yaşayan gayrimüslimleri toplumun dışına iterek nasıl yalnızlaştırdığı ve hassas bir konuma yerleştirdiği gözler önüne serilmeye çalışıldı.

Sosyal medya ve ayrımcı dil

Raporda, yeni medya olarak nitelendirilen sosyal medyanın, ayrımcı dilin üretiminde, yaygınlaşmasında ve kabul görmesinde önemli bir etkiye sahip olduğu vurgulandı.

Gelişen teknoloji, haber sitelerinde veya medya kuruluşlarının sosyal medya hesaplarında yayımlanan içeriklerin, kullanıcıyla doğrudan bir etkileşime girmesine ve ayrıca kullanıcı kaynaklı içeriklerin üretilmesine olanak sağlarken yanıltıcı bilgiler içeren

haberlerin de çok daha hızlı yayılmasına ve tehlikeli bir biçime evrilen söylemlerin görünür olmasına neden oluyor.

Yeni medyanın sağladığı olanaklar, toplumda 'ötek' olarak işaret edilenleri hedef alan söylemlerin yaygınlaşmasını kolaylaştırmakla beraber, ayrımcı dile mücadelenin önünü açabilecek yadsınamaz bir potansiyeli de beraberinde getirdiğine işaret edildi.

Hak haberciliği perspektifi

Sonuç olarak, geleneksel ve yeni medyanın, 'yeni gelen'in olumsuz imgesini sağlamlaştırma ve mülteci karşıtı söylemin yayılması yerine hak odaklı bir şekilde 'onlar'ın hikâyelerini aktararak, yanlış algıların ve önyargılara dayalı korkuların giderilmesinde etkili olabileceği üzerinde duruldu.

Hak haberciliği perspektifiyle, mültecilerin seslerini duyurabileceği bir alan açan, onların yaşam mücadelelerine odaklanan ve toplumlar arası diyalogu kolaylaştıran bir gazeteciliğin mümkün olduğuna vurgu yapıldı.

Raporda, "Gazetecilik mesleğinin, toplumsal kutuplaşmayı körükleyen ve yeniden üreten ideolojik ve siyasi bir ajandayla değil, hak odaklı barış gazeteciliğini esas alarak yapılması konusunda ısrarcı olmak gerekiyor. Çatışma dilinden uzak, haberin bilgi aktarma boyutuna öncelik veren ve duyguları tetiklemeye değil; bilgi vermeye, mümkünse çözüm üretmeye ve toplumsal biraradalığa katkı sağlamaya yönelik bir gazeteciliği savunmak büyük önem taşıyor" vurgusu yapıldı.

Derleyen: Fezile A. ÖKSÜZ
fezilatul@yahoo.com

Medyada nefret söylemi nedir?

Medyadaki nefret söyleminin ve ayrımcı söylemin temelinde önyargılar, ırkçılık, 'yabancı' kor-kusu/düşmanlığı, ayrımcılık, cinsiyetçilik ve homofobi gibi anlama ve anlamlandırma biçimleri yatıyor.

Bir etki gücü taşıdığı için medyada üretilen dil, toplumsal hayatı doğrudan etkiliyor, toplumdaki gerilimi pekiştirebiliyor ve kutuplaşmayı artırabiliyor.

Haberlerde, özellikle de manşet ve haber başlıklarında kullanılan kışkırtıcı, ırkçı ve ayrımcı dil, toplumda düşmanlığı ve ayrımcı duyguları tetikleyen, kalıp yargıları güçlendiren bir araca dönüşüyor ve savunmasız gruplara yönelik yaygın bir önyargının yerleşmesine yol açıyor. Hedef alınan kişi ve gruplar tedirginleşiyor, sessizleşiyor ve demokrasinin olmazsa olmazı olan sosyal ve siyasal yaşama katılım haklarından feragat etmek zorunda kalıyorlar.

"Medyada Nefret Söylemi ve Ayrımcı Söylem 2017 Raporu"nda, uluslararası çalışmalardan yararlanılarak ve ülkeye özgü dil ve kültür farklılıkları dikkate alınarak nefret söylemi şu kategorilere ayrıldı:

1. abartma/yükleme/çarpıtma:

Bir kişi ya da olaydan yola çıkarak bir topluluğa yönelik olumsuz genellemeler, çarpıtmalar, abartmalar, olumsuz atıflar içeren söylemler (örneğin 'Suriyeliler gına getirdi')

2. küfür/hakaret/aşağılama: Bir topluluk hakkında doğrudan küfür, aşağılama, hakaret içeren söylemler (örneğin 'kalleş', 'hain', 'ahlaksız' gibi)

3. düşmanlık/savaş söylemi: Bir topluluk hakkında düşmanca, savaş çağrıştıran ifadelerin yer aldığı söylemler (örneğin 'Rum vahşeti')

4. simgeleştirme: Doğal bir kimlik ögesinin nefret, aşağılama unsuru olarak kullanıldığı, simgeleştirildiği söylemler (örneğin olumsuz anlamda 'Biziz Eurovision'da Yahudi mi temsil edecek?')



Rahme ÇİFTÇİOĞLU
rahmeciftcioglu@gmail.com

Meslekte 37 yılı geride bırakan Efdal Keser, basını değerlendirdi:

“İnsanların birbirine olan yakınlığı her şeyin önüne geçiyor”



değerlendirdi...“Haberlerimizin, köşe yazılarımızın çoğu toplumun çıkarlarını, bütünselliğini koruyacak düzeyde değil. Medyayı toplumsal güç olarak görmüş olsaydık bugün daha farklı şeyleri konuşuyor olurduk. İnsanların birbirine olan yakınlığı her şeyin önüne geçiyor.”

“Su katılmamış Kaymaklıyım”

İlk soru en güzel yerden... “Efdal ne demek?”
“Daha iyi, daha üstün...”

Efdal Keser, 1959’da Letife-Hüseyin çiftinin 9 çocuğundan biri olarak KüçükKaymaklı’da dünyaya geldi. “Su katılmamış Kaymaklıyım. Bununla da övünürüm” dedi.

Kardeşlerden ikisi Efdal Keser doğmadan hastalandı, hayatını kaybetti.

“Annem Ayalıydı. Babam Kaymaklılı.

Kendi dünyalarında insanlardı. Karıncayı bile incitmezlerdi. Kaymaklı’da yaşadık. Evimiz kiraydı. Rahmetlik babam Dumlupınar’da hali araziye ev yaptı. Ben küçükken Kaymaklı’dan taşındık. O yıllarda sadece bizim ev vardı Dumlupınar’da.”

İngiliz askeri olarak savaşa katılan baba İtalya bahçelerinde portakal yiyerek hayatta kaldı

“Babam kuyucuydu. ‘Toplu usta’ demezseniz babamı bulamazdınız. Sömürge döneminde İngiliz askeri olarak savaşa katıldı. Katırcılardandı. Alman uçakları İtalya yakınlarında gemilerini batırdı. Yüzerek kıyıya çıktılar. İtalya’nın bahçelerinde portakal yiyerek hayatta kaldılar. Annem anlatırdı. İngilizler gelmiş, ona ‘Başınız sağ olsun. Eşinizi savaşta kaybettik. Maaşını size vermeye devam edeceğiz, siz ve 3 çocuğunuz bundan sonra Birleşik Krallık’ın koruması altındasınız’ demiş. Babam birkaç ay sonra çıkıp gelmiş. Savaştan sonra İngiliz polisi oldu. Şimdiki Meclis, Ermeni’nin tütün fabrikasıydı. İngiliz polisi olarak burada nöbet tutarlardı. EOKA dönemi... Rum bir arkadaşı ona fabrikanın yakılacağına dair ihbar veriyor, babamı uyarıyor. Babam da komutanına nöbet yerine gitmeyeceğini söylüyor. ‘Gider misin gitmez misin’ derken tartışıyorlar ve babam istifa ediyor, polislik hayatı bitiyor.”

Türkiye’ye göç... Gemi Mersin yerine Laskiye’ye çıktı

Aile, Efdal Keser 4 yaşındayken Türkiye’ye göç ediyor. “O dönem Kanada’ya, İngiltere’ye, Türkiye’ye göç furyası vardı. Biz de ablamın yanına gittik. Erzincan’a. Mağusa’dan gemiye bindik. Maceralı ve fırtınalı bir yolculuktu... Gemi Mersin yerine Suriye’ye, Laskiye’ye çıktı. Kara

Söz, Halkın Sesi ve Bozkurt gazetelerinde yüzlerce haberi yayımlandı Efdal Keser’in. Gazetecilikten televizyonculuğa uzandı yolu ama belli ki gazetecilik onun için başkaydı...

“İşe başladığım 80’li yıllarda gazeteci olmak farklıydı. İnsanlar her şeyi gazeteden öğrenirdi. Kolay koşullarda haber hazırlamazdık. Bilgiye ulaşmak da hiç kolay değildi ama haber üretmek, onu gazetede görmek çok keyifliydi. İnsanlar bizi tanımazdı ama ismimizi bilirdi...”

Son 30 yıldır BRT’de görev yapıyor Efdal Keser. “Okul” dediği BRT’den emekli olmasına aylar kaldı...

“BRT’den ayrılacağıma üzülüyorum. Ama sağlığım yerinde olduğu sürece çalışacağım. Evde oturamam. Sürekli bir şeylerle uğraşmam lazım” dedi.

BRT TV Haber Amiri Efdal Keser ile Medya Dergisi için bir araya geldik... Uzun ve güzel sohbetin birçok can alıcı noktası vardı. Çocukluğu, sınıf öğretmenliğinden

gazeteciliğe uzanışı...

“Aklım dışında her şeyimi kaybettim”

dediği hastalık süreci...

Basını da



yoluyla Erzincan'a ulaştık. Çok soğuktu Erzincan. En küçüğümüzden en büyüğümüze hepimiz hasta olduk. 5-6 aydan sonra bizim mevsime daha yakın diye Antalya'ya gittik. Antalya'da sonra da bir süre Mersin'de yaşadık."
"Babanız ne iş yaptı Türkiye'de?"
"Hiç çalışmadı. 'Kıbrıslılar geldi' deyip bize gittiğimiz her yerde yardım ederdi insanlar."

Mersin anıları... "Sıranın üzerine çıkar güya Kıbrıs'taki savaşı anlatırdım"

"Türkiye'deki anılar nasıl?"... "Mersin'deki ev sahibimizin kızı öğretmeni. Beni alıp okula götürdüğünü, sıranın üzerine çıkardığını hatırlarım. Kıbrıs'taki savaşı anlatırdım güya. Uydururdum. Çocuklar da beni dinlerdi."

Çok yaramazlık yapıyor diye götürdükleri psikolog onu evlat edinmek istedi

Çocukluğuna dair ilginç bir hikayesi de var Efdal Keser'in. "Yaramazlık!.. Annemler beni Mersin'de 'Aklımdan zorum var' diye psikoloğa götürdü... Psikolog da bana test yaptı. 'Bu çocuk çok akıllı. Zekası yaşından ilerde, taşkınlıkları ondan, büyüdükçe düzelecek' dedi. O doktorun çocuğu olmamıştı. Beni evlat edinmek istedi. Bizimkilere para, bir de daire teklif etti. Annemlere yalvardım. 'Teklifi kabul edin, evi satar, paraları alır bir gecede toplanır Kıbrıs'a gideriz, bizi kimse bulamaz' dedim. Anne baba hiç verir mi evladını! Vermediler beni..."
Şaşırdım ben. "O yaşta bunları değerlendirebiliyor muydunuz?" Güldü Efdal Keser... "Boşuna demedi doktor zekam yaşımdan ilerde diye..."

Kıbrıs'a dönüyorlar... Baba aileyi kuyu kazarak geçindiriyor... Bir de eski döneme ait mezarların açılması var... Efdal Keser 6 yaşındayken aile Türkiye'deki macerasını tamamlıyor. Kıbrıs'a dönüyor. Babası, atadan kalma mesleği yapıyor, kuyu kazıyor. Dumlupınar'daki evin yakınında alçı ocağı var. Orada alçı da üretiyor. Bir de geçmiş döneme ait mezarların kazılması, bulunan eski eserlerin satılması var. Okul çıkışında ve akşamları Efdal Keser de babasına yardım ediyor.

"Özellikle Beşparmaklar'da yaparlardı kazıyı. Babam topraktan anlardı. 'Burada mezar var, burada mağara var' derdi. O kadar profesyoneldi bu işte. Bazen mezar çökmemiş olurdu. Bir kapak bulurduk, onu açar için girerdik. Mağaracık. İçinde eski döneme ait bir sürü eşya. Çanak, çömlek, yağdanlık... Çıkarır, sonra da satardık."

"Herkes tatil yaparken ben toprak çeker, toprak atardım... Zoruma giderdi"



"Hiç insan iskeleti buldunuz mu?" diye sordum. "Evet"le birlikte şaşırtıcı bir cevap geldi... "Haspolat tarafındaki kazılarda bir iskelet çıkardık. İnsandı ama iki tane boynuz vardı kafatasında."
"Bir çocuk için macera dolu değil mi kazı yapmak?"
"Evet ama babama

Siyasiler ellerini BRT'nin üzerinden çekmeli. Kurumdaki mutsuzluğun ve huzursuzluğun sebebi bu...

"Ben

Bir istedim ve sordum. "İnsanın çok kardeşinin olması nasıl?" "Fakirdik. Çok kardeş olunca fakirliği daha çok hissedersiniz... Hepimiz çalışmak zorundaydık. Ben çok hızlı büyüdüm. 10 yaşında çalışmaya başladım. Mobilyacı, ayakkabıcı, döşemeci yanında çalıştım. En çok da ayakkabıcı yanında... Dumlupınar İlkokulu'ndan mezun oldum, diplomamı aldım, işe gittim. Okul hayatım bitti. Haftada 5 şilin alırdım. İyi paraydı. Kendime bir kırmızı bisiklet aldım, onun parasını da kazandığımla ödedim."
Annesiyle babasıyla ilgili bir not daha paylaştı Efdal Keser konuşmasında. "İkisi de çok güzel Rumca konuşurdu. Evde gizli bir şey konuşacakları zaman hep Rumca konuşurlardı."

Bir dönüm noktası olarak Remziye hocahanım

"İlkokulu bitirdiğim sene döşemeci yanındaydım. Hasan Tehlikeli ustamdı. Kuruçeşme'de. Dükkanı ben açardım sabahları. Bir sabah okula giden çocukları izledim camdan. Ağlamaya başladım. İki gözüm iki çeşme... Okullar açılalı bir ay olmuştu halbuki. O gün ne oldu da ağladım bilmem. O kadar çok ağladım ki ustama cevap veremedim. Dayım da mobilyacıydı. Ona çağırdılar, geldi, 'Ben okula gitmek isterim' dedim. Bir şey söylemedi. Bir saat sonra dayım annemle birlikte geldi dükkana. Annem sinirliydi. "Bundan sonra ne okuması?" dedi. Dedi ama aldı beni Bayraktar Ortaokulu'na götürdü."
Bayraktar Ortaokulu'nda hayatı için dönüm noktası olacak Müdür Muavini Remziye Yeşilada'dan söz etti Efdal Keser. "Remziye hocahanıma okula yazılmak istediğimizi söyledik. 'Efdal, okullar açılalı bir ay oldu. Üstelik sen birleştirilmiş sınıftan geldin' dedi. 'Hocahanım beni okula kaydedin yüzünüzü kara çıkarmam' dedim. Hoşuna gitti. Kaydımı 1C sınıfına yaptı. Numaram da 493'tü. Çok mutlu oldum okula başladığım için... Müzik dışındaki derslerim iyiydi. Bir ay sonra sınıf kaptanını devirdiler beni kaptan yaptılar. 3 yıl sınıf kaptanlığı yaptım."

"Ortaokulu bitirdiğim yıl savaş çıktı. Savaş beni çok etkiledi"

"Ortaokulu bitirdiğim yıl savaş çıktı. Ve savaş beni çok etkiledi. Herkes evinde ben mevzide... Abim ve eniştem de mevzideydi. Benim görevim telefon hattı koptuğunda mevziler arasında irtibatı sağlamaktı. Bir mevziiden öbür mevziye koşardım."
İki kez yanına havan düştü Efdal Keser'in... Birinde şans eseri birkaç dakika önce yerini değiştirmişti... Diğerinde



daha da şanslıydı. Havan patlamadı. Arkadaş olduğu asker Osman Çelik'in de olduğu aracın üzerine havan düşmesine de şahit oldu. Az önce toz duman olan tarlaya koştu. Ölenlerin kimliklerini bulmaya çalıştı... "Savaş bittiğinde bile hâlâ sıçrayarak uyanırdım..." dedi.

Baba kazıyor, o kuyunun başında kitap okuyor
Liseyi, Lefkoşa Türk Lisesi'nde okudu. "Fen bölümüne girdim ama edebiyata meraklıyım. Arkadaşlarım da bu bölümdeydi. Fenden çıktım edebiyata girdim. Okumayı severdim. Sürekli okurdum. Babam kuyu kazardı. Ben toprak çekmek için gittiğim kuyunun başında kitap okurdum. Babam kızardı. Bir iki defa kovayı da düşürmüştüm üzerine... Allahtan boştu!"

"Okuldaki tek Kıbrıslı bendim"
Üniversite hayali var Efdal Keser'in ama maddi imkânsızlıklarda söz konusu.
"1977'de üniversite sınavlarına girdim. 430 puan aldım. İlk tercihim basın yayındı. İkinci tercihim de edebiyat. 380-400 puanla Ankara'da basın yayın okunabilirdi. Gidemedim. O zaman iki yıllık eğitim enstitüleri vardı Türkiye'de. Erzincan Eğitim Enstitüsü'ne gittim. Ablam burada evliydi. 430 puan tutturmuştum ama Erzincan'da da sınava girdim. Sınıf öğretmenliği bölümüne kaydoldum. Okulda tek Kıbrıslı bendim. Adım yoktu. Herkes bana 'Kıbrıslı' derdi. Erzincan'a gelmeme de şaşırılmışlardı. 'Bu puanla burada ne işin var, aklını peynir ekmekle mi yedin?' derlerdi. İlk yıl okul rahattı. Sonra sağ sol çatışması başladı. Adam vurmalar falan. Hangi tarafta duracağımı da bilemedim. Derdim okulu bitirip geri dönmekti. Önce Ülkü Ocağı'nın sonra da Halk Ocağı'nın başkanını buldum. 'Beni hiçbir şeye bulaştırmayım' dedim, 'Benim derdim okulu bitirmek'. 'Tamam' dediler. Erzincan'da okurken de maddi sorunlar vardı tabii. Arkadaşımın halı dükkanı vardı. Orda çalışırdım."

"Kendimi cezalandırdım... Erenköy'de asker olmak için gönüllü oldum"
1981'de mezun oldu Efdal Keser. Ülkeye döndüğü yıl Atatürk Öğretmen Akademisi'ndeki eğitim 2 yıldan 3 yıla çıkarıldı. Askere yedek subay olarak gidecekken bu hakkı kaybetti. Er oldu.
"Kendimi cezalandırdım... Bir şeyden dolayı kendime çok kızmıştım... Mahrumiyet bölgesi Erenköy'de askerlik yapmak için gönüllü oldum. Çok fazla zorlandığımı söyleyemem ama koşullar kötüydü. İki yılda terhis oldum. Gazetecilik içimde uhdeydi. Okurken de askerdeyken de..."

Söz'le başlayan mesleki serüven...
Öğretmenler Sendikası'nın muhalif gazetesi Söz'de işe başladı Efdal Keser, 1982'de.
"Pikaj montaj yapardım. Fotoğraf çekmeyi, kendi çektiğim fotoğrafları tab etmeyi öğrendim. Muhabirlik yaptım. Şimdiki gibi lüks yoktu. Herkes her işi yapardı. 8 aydan sonra çok iyi bir para ile Halkın Sesi'ne transfer oldum..."

"Meslekte kendimi bulduğum yer Halkın Sesi'ydi"
Fotoğraf makinesini bir an olsun yanından ayırmadığını da anlattı. Balkonda sigara içmeye çıksa bile makinesi hep yanında olurmuş Efdal Keser'in. "Çoğu zaman haberler gelir beni bulurdu."
Halkın Sesi'nde muhasebe müdürü ile tartışan Efdal Keser, işi bıraktı ve kısa bir dönem de ilkokul öğretmenliği yaptı. Dikmen İlkokulu'nda ikinci sınıfları okuttu. Halkın Sesi'nde Yazı İşleri Müdürü olan Akay Cemal onu bırakmadı ama. Gündüz okula gitti. Gece Halkın Sesi'ne geldi.
"Meslekte kendimi bulduğum yer" dediği Halkın Sesi'nde 1990'a kadar çalıştı.
"Asil Nadir, parladığı dönemde Bozkurt Gazetesi'nin ismini

satın aldı. İyi olan gazetecileri toplamışlardı. Ben de 60 lira maaşla burada işe başladım. Bozkurt'ta bir yıla yakın süre çalıştım. Sonra Asil Nadir iflas etti. İşsiz kaldım. İngiltere'ye gitmek istedim. Bu arada evlenmiştim. 1987'de. Oğlum Ecren 1988'de doğdu."

"Sınır olaylarında 24 saat ağacın üstünde kaldım"
Unutmadığı olaylarda birkaçını da anlattı Efdal Keser...
"20 Temmuz olaylarıydı. Yüzlerce Kıbrıslı Rum kuzeye geçmek için girişim yaptı. Kışkırtmalar vardı. Halkın Sesi'nde çalışırdım o dönem. 24 saat ağacın üstünde kalmıştım sınırda. Aksiyonlu haberleri severdim, hâlâ severim..."
Anlattığı bir diğer anıdaysa pişmanlık var.
"1990'da AIDS'le ilgili bir haber yapmıştım. İnsanlar daha bilmezdi bu hastalık nedir. Kan nakillerinde HIV tahlili yapılmazdı. Thalassaemia hastası bir çocuk kan alırken HIV bulaştı. İlk defa bizim ülkede bu virüse yakalanan biri tespit edildi. Gizlediler ama öğrendim. Çocukla röportaj yaptım... Kan bulamamaktan şikayet etti. Adını da fotoğraflarını da haberde kullandım. HIV kapıldığını gazeteden öğrenmiş... Aile çok kızdı bana. O çocuk bir hafta sonra öldü. Cenazeyi aile beni görmeyecek şekilde kenardan izledim. Meslek hayatımda en çok pişmanlık duyduğum haber buydu."

80'lerde gazeteci olmak
"Benim işe başladığım 80'li yıllarda gazeteci olmak çok farklıydı. BRT vardı televizyon olarak. İnsanlar her şeyi gazeteden öğrenirdi. Kolay koşullarda haber üretmezdik, bilgiye ulaşmak hiç kolay değildi ama haber üretmek, onu gazetede görmek çok keyifliydi. İnsanlar bizi tanımazdı ama ismimizi bilirdi..."

Kısa dönem öğretmenliği... "Güzel tecrübeydi"
Peki ya öğretmenlik? "Güzel bir tecrübeydi benim için. Çocuklarla iyi anlaşırım. Beni severlerdi. Velilerle de aram iyiydi. Ben insanları severim... Bu enerjimi galiba karşımdakilere de geçer. Ama illa ki gazetecilik dedim..."

İngiltere mi BRT mi?
"1990'da BRT'de münhal ilan edildi. Muhabir alınacaktı. Eşim benim adıma form doldurdu. Müracaat etti. 'Eğer olmazsa İngiltere işini düşünüyoruz' dedi. Sınavlara girdim. 'Nasıl olsa geçemem' dedim. Geçer not aldım. Mülakata çağırıldılar. 'Kesin elenirim' dedim. Mülakatta da elenmedim. 31 Aralık 1990'da beni aradılar. '1 Ocak 1991 itibarıyla BRT'de işe başlıyorsun' dediler."
"Ne hissettiniz duyunca?"... "Üzüldüm. Çünkü ben İngiltere'ye gitmek isterdim. Sıkılmıştım artık burada. Herkes kaçıyordu. Ekonomik durum da iyi değildi. Şimdi





düşündüğümde iyi ki gitmedim diyorum. Zaman geçtik sonra ülkemi ne kadar çok sevdiğimi anladım. Evet, çok zorluklar yaşadım, hâlâ yaşıyorum. Ülke olarak çok büyük zorluklar yaşıyoruz ama tüm olanlara rağmen beni burada tutan ülkemi çok sevmem...”
2005'te

görevlendirmeye TV Haber Amiri oldu oldu Efdal Keser. “2009’a kadar bu görevi yaptım... İktidar değişti, görevden alındım. Bana radyo haber amirliği görevini verdiler ama kabul etmedim. Zaten başka bir arkadaşım bu görevdeydi.”

“53 gün bitkisel hayatta kaldım”

2009’da rahatsızlandı... Zorlu yıllar başladı. “Yürürken zorlanırdım. Belimde sinir sıkışması vardı, ondandır zannedirdim. Kendimi ihmal etmişim. Çok sigara içerdim. Almanya’dan bir doktor arkadaşım buraya geldiğinde beni muayene etti. Bacaklarımın doplerini çekmemi istedi. Çektik. Damarlar kireçlenmiş. Kan devir daim yapamadığı için ağrı oluyormuş. Bana ‘ameliyat olman gerek. Aksi takdirde emboli atabilir’ dediler. 2010 Ocak’ta ameliyat oldum. Uyandığımda bedenimin her bir zerresinin ağrıdığı hissettim. Ameliyattan 5 saat sonra akciğere emboli attı. Bitkisel hayata girdim. 53 gün bitkisel hayatta kaldım. Sonra döndüm.”

“9 Eylül’deki lakabım ‘mucize adamdı’ ”

“Sonra sorunlar başladı. Mide kanaması geçirdim, böbreklerim durdu, diyalize girdim. Bağırsağım yırtıldı. Beni tekrar ameliyata aldılar. Ameliyatta kolon kanseri olduğum ortaya çıktı. Kemoterapi aldım. Doğru dürüst konuşamadığımdan doktorlara bacaklarımı hissetmediğimi anlatamadım. Konuşmaya başlayınca söyleyebildim. ‘Kasların kısaldı’ dediler. Meğer emboli attığımda omurilik felci geçirmişim... ‘Yaşaması mucize olur ama yaşarsa tekerlekli sandalyede kalır’ demişlerdi doktorlar. İzmir 9 Eylül Üniversitesi Hastanesi’ndeki lakabım ‘mucize adamdı’. Bana öyle çağırırlardı.”

“40 kilo kalmıştım”

“Kıbrıs’a 4 ay sonra gelebildim. 40 kilo kalmıştım. Her yerim delik deşikti. Üzerime çarşaf dokunduğunda bile acıdan ağlardım. Bir yıl yatağa bağımlı yaşadım. Bir yıldan sonra çocuk gibi emekledim. Bir şeyleri tutup adım attım. Sonra koltuk değnekleri... Büyük mücadeleler verdim yürümek için. Çok hareketli bir insandım. Bir anda yatağa bağımlı olmak, insanlara muhtaç olmak bana çok dokunmuştu. Hayattan tamamen koştum. Tedavi süreci de kolay değildi. Evimi sattım, bankalara dünya kadar borç yaptım. Bu arada ameliyatlarım da devam etti.”

“Aklım hariç her şeyimi kaybettim... Kimse bu adam tekrar insan olacak demezdi”

“5 yılda 9 ameliyat geçirdim. Ufak operasyonları, ‘işkence odası’ dediğim girişimsel radyolojideki müdahaleleri

saymıyorum... 5 yılda aklım hariç her şeyimi kaybettim. ‘Kimse bu adam tekrar insan olacak’ demezdi...”
2015 Nisan’da işe geri döndü Efdal Keser. TV haberlerin başına geçmesi istendi. “İyi değildim. Süre istedim. İki gün düşündüm. Sonra geldim, işe başladım. İşe başladıktan sonra daha iyi olmaya başladım hem ruhen hem fiziken.”
“Şimdi nasıl sağlığını?” “Çok iyiyim. Bazı sıkıntılar devam ediyor ama artık takmıyorum.”

“BRT’den ayrılacağıma üzülüyorum”

Kısa bir süre sonra 30 yıl hizmet verdiği BRT’den yaş haddinden emekliye ayrılacak Efdal Keser. “BRT bir okuldur. Buradan ayrılacağıma üzülüyorum. Ama sağlığım yerinde olduğu sürece çalışacağım. Ben evde oturamam. Sürekli bir şeylerle uğraşmam lazım.”
“Peki BRT nasıl?..” “BRT halkın malı olmaktan çıkarıldı. Siyasilerin elleri BRT’nin üzerinde. Kurumdaki mutsuzluğun ve huzursuzluğun sebebi budur... Ne zaman siyasiler ellerini buradan çeker huzur ve mutluluk o zaman gelir. BRT’de yıllardır neyi tartışıyoruz? Yasayı. İyileştirilmesi lazım. Mevcut yasayı bile yeni yeni çalıştırmaya başladık. Hâlâ işe gelmeyip maaş alanlar, bir görünüp kafeteryada kahve içip gidenler var... Benim kadar maaş alıyorlar. Bunun için ne yapılıyor? Hiçbir şey...”

“İnsanların birbirine olan yakınlıkları her şeyin önüne geçiyor”

“Kıbrıs Türk basınını nasıl değerlendiriyorsunuz?”
“Biz hiçbir zaman elimizdeki gücü güç olarak görmedik. Medyayı toplumsal güç olarak görmüş olsaydık bugün daha farklı şeyleri konuşuyor olurduk. Haberlerimizin, köşe yazılarımızın çoğu toplumun

çıkartlarını, bütünselliğini koruyacak düzeyde değil. Bu benim kişisel değerlendirmem. Medyada öyle isimler var ki siyasilere yakınlıklarından siyasilerin onlara yakınlıklarından ne kendileri doğru dürüst mesleklerini yapıyor ne da başkalarının ön plana çıkmasına fırsat veriyor. İnsanların birbirine olan yakınlığı her şeyin önüne geçiyor. Bir siyasi bir basın mensubunu kendi çıkarları doğrultusunda kullanıyorsa bir basın mensubu çıkarları için kendini siyasilere kullanıyorsa basının hangi tarafını konuşayım?”

İkinci roman tamamlanıyor... Hayatını da yazıyor...

Bir de yazarlığa olan ilgisi var Efdal Keser’in... Şiir de yazıyor. Kitap da.

“Eğreti Hayatlar” yayımladığı ilk romanı. “Bitirdiğim bir kitabım daha var, rötuşlarını yapıyorum. Mayıs-Haziran gibi yayınlamayı düşünürüm. Kendi hayatımı yazmaya da başladım.”

Son soru torunla ilgili. “Zafer Alas Keser 8 yaşında... O da benim gibi Galatasaraylı...”





Çağdaş ÖĞÜÇ

cagdascagdas@gmail.com

Mobil gazetecilik için kamerası en iyi telefonlar

“En iyi kamera o an yanınızda olandır” sözü kuşkusuz bugün de doğru. Üstelik bir haberin belgelenmesi söz konusu olduğunda üstün bir görüntü kalitesi genelde önemli bir kistas olarak görülüyor. Öte yandan günümüzde birçok cep telefonu, bu açıdan gerekli asgari özellikleri sunmanın ötesinde, görsellikte profesyonelle yakın bir tat yakalamaya da imkân veriyor. Dolayısıyla gazeteciler, “o anda” yanlarında olacak telefonu seçerken, daha yüksek bir görsel prodüksiyon kalitesini de hedefleyebilir.

Telefon seçerken nelere dikkat edilmeli?

Bu açıdan özellikle iki noktaya dikkat etmek gerekiyor: 1- Eldeki cihaz ne olursa olsun, onu en verimli şekilde kullanmak için gerekli koşulları (ses, ışık, stabilizasyon vb.) iyi ayarlamak. Gerekirse ve imkân varsa harici mikrofon, ışık ekipmanları, denge cihazları veya tripodla telefonu desteklemek.

2- Bir telefon seçerken multimedya prodüksiyon konusunda ondan tam olarak ne beklediğimizi belirleyerek karar vermek. Örneğin bazı marka ve modeller arka kameranın video stabilizasyonu ile, diğerleri ön kamerasının fotoğraf kalitesiyle (yani selfie performansıyla) öne çıkıyor.

Tüm bu değişkenleri akılda tutmakla birlikte, kamera performansına göre telefon seçerken genel

bir rehber niteliğindeki DxOMark skorları da dikkate alınabilir.

2008 yılında Fransa’da kurulan şirket, telefonlar da dahil elektronik cihazların görüntüleme kalitesini bilimsel yöntemlerle analiz edip notlandırıyor. Şubat 2019 itibarıyla DxOMark’ın kamera açısından en iyi beş telefon modeli şöyle:

- 1- Huawei Mate 20 Pro
- 2- Huawei P20 Pro
- 3- Samsung Galaxy S10 Plus
- 4- Xiaomi Mi 9
- 5- Apple iPhone XS Max

İddialı cihazları geride bıraktı

DxOMark incelemesine bakılırsa, henüz selfie performansı test edilmediği halde Xiaomi’nin yeni modeli Mi 9 ile en iyi kameralı telefonlar listesine bu ay hızlı bir giriş yaptığı görülüyor.

Varsayılan modunda dahi 4K çözünürlükte çekim yapabilen ve mobil videodaki performansıyla zirveye yerleşen üç kameralı bu model; iPhone XS Max, Google Pixel 3 ve Samsung Galaxy Note 9 gibi iddialı cihazları geride bırakmış durumda.

Kaynak: Journo



Mahremiyetimizi tam anlamıyla kaybediyoruz

Gözetim pratiklerinin ortaya çıkardığı en büyük problem, bireyin mahremiyetini tamamıyla kaybetmesi ve hayatını kamusal bir alanda yaşamaya zorlanmasıdır. Zorlanma ifadesi tek başına kullanıldığında yanıltıcı anlamlar doğurabilir; dolayısıyla bu noktada zorlanma ifadesinin bireylerin teşvik edilerek özel hayatlarının sosyal medya ortamlarında paylaşılması anlamında kullanılmaktadır.

Spotify son yıllarda ciddi anlamda atılım sağlamış bir müzik dinleme platformudur. Üyelik başvurusunda bulunabileceğiniz, profesyonel müzisyenlerin kendi müziklerini paylaşarak çok daha geniş kitlelere ulaştırabileceği ve sıradan dinleyicinin her türlü müziğe erişebileceği bir platform hizmeti sunmaktadır Spotify.

Müzik zevkini öğrenen bir makine

Makine Öğrenimi (Machine Learning'i) en iyi kullanan platformlardan biri olarak Spotify, uygulama ekranında kişiye özel dinleyebileceği müziklerin listesini oluşturur ve gidip dinlemenize olanak sağlar.

Spotify, uygulama içindeki kullanıcının davranışlarını analiz ederek, kullanıcının müzik zevklerini öğrenir. Daha sonra, dinlenen müziklere göre öneriler sunarak, kullanıcının hoşuna gitme olasılığı yüksek müzikleri bireyin önüne getirir. Spotify ayrıca LNP yöntemini kullanarak metin analizi yapar ve uygulama dışında kullanıcının gezindiği sırada nelerden keyif aldığını öğrenir.

Kişiye özel içerikler sunma imkanı

Netflix gibi dizi-film izleme uygulamaları ise belirli bir ücret karşılığında üye olduktan sonra milyonlarca dizi ve film izleme şansının sunulduğu bir ortam olarak karşımızda durmaktadır. Spotify ve Netflix'te kullanıcının dinledikleri şarkıdan atladıkları parçaya kadar, izledikleri filmde daha sonra izleyebilmek için kayıt altına aldıkları tüm filmlere kadar her şey sistemlerde kaydedilmektedir.

Uygulamalar, bu verilerle kişiye özel içerikler sunabilmekte ve dolayısıyla her kullanıcının kendine özel kişiselleştirilmiş

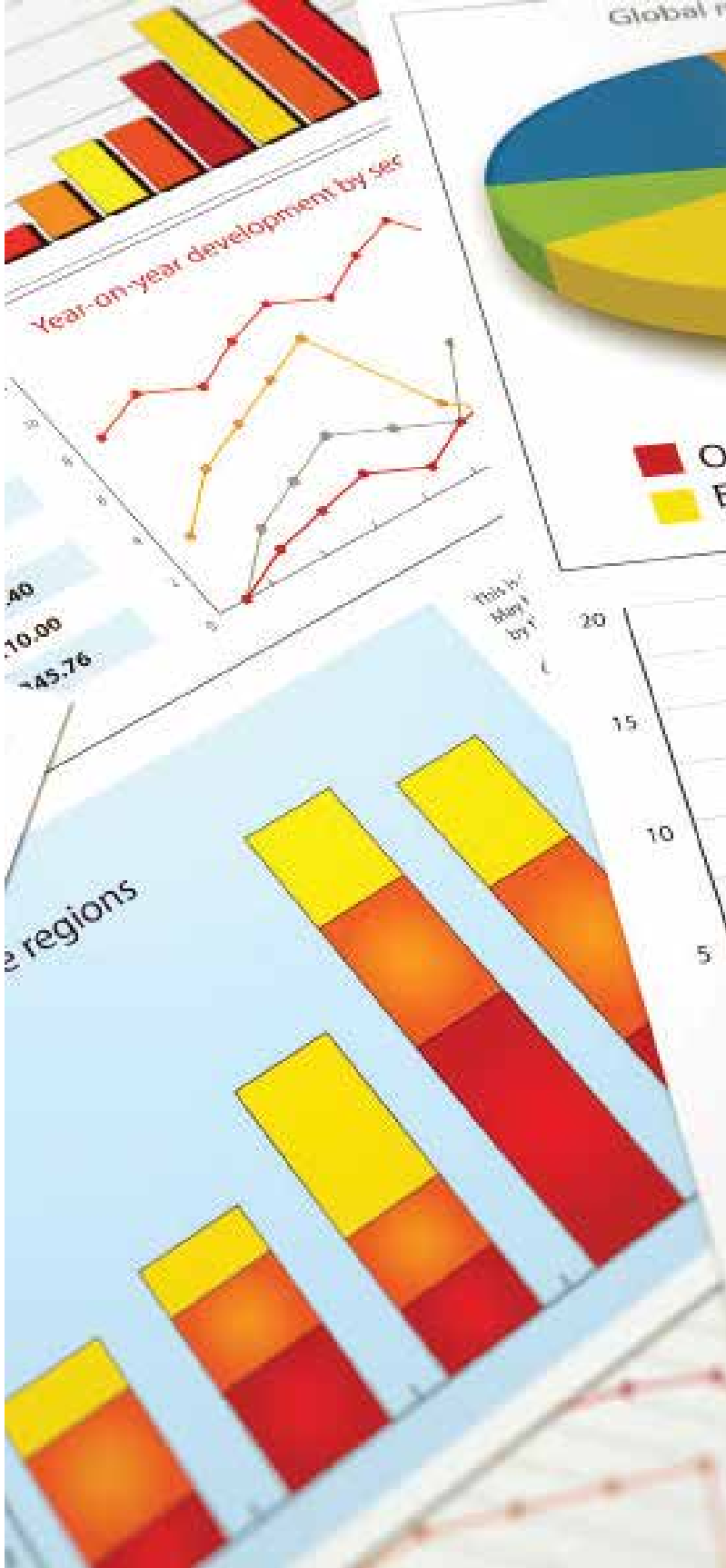


bir ekranı bulunabilmektedir. Bu ekranlar günümüzde her alanda bulunabilmektedir. İzlediğimiz filmlere veya dinlediğimiz şarkılara göre, "beğenebilecekleriniz" başlığıyla önerileri artık YouTube da dâhil olmak üzere birçok video paylaşım platformunda bulabilmek mümkündür. Yazı ile kayıt altına almaya başlayan gözetim mekanizmasının, gitgide görsel-işitsel bir alan haline gelmesi, daha az okuma daha fazla izlemenin ortaya çıkması, görsel imajların da bir tüketim nesnesi haline gelmesine neden olmaktadır. Baudrillard (2000)'a göre medyanın gerçekliği ve toplumların gerçekliği birbirinin yansıması olmaktan çıkmakta ve gerçeklik bir hiper-gerçeklik haline almaktadır.¹Günümüzde bireyler ihtiyaçlarını tüketmekten çok, çeşitli göstergeler tüketmektedirler. Geline nokta, sosyal video ve müzik paylaşım platformları da kendi başına bir gözetleme ve tüketim alanı haline gelerek, hem kendine tüketim alanı yarattı hem de kullanıcılara hizmet veren bir üretim alanı haline dönüşmüştür.

¹ Baudrillard, J. (2000), *Tüketim Toplumu*, Çev. F. Keskin ve H. Deliceçaylı, İstanbul, Ayrıntı Yayınları.



Tıklanma sayısı haberin değerini tespit edemiyor



Reuters Gazetecilik Çalışmaları Enstitüsü'nün yaptığı yeni bir araştırmaya göre günümüzün "doymuş" medya ortamında okurlar en büyük değeri kendileriyle alakalı buldukları içeriklere veriyor. Tıklanma sayılarına odaklanan bir haber merkezinin bu talebi karşılaması imkânsız. 2018 yılının bir yarısını Reuters Enstitüsü'nde geçiren Danimarkalı Profesör Kim Christian Schröder, İngiltere'nin Oxford bölgesinde yaşayan ve herhangi bir medya markasına bağlılık hissetmeyen farklı yaş gruplarından 24 kişinin içerik tercihlerini analiz etti. Katılımcıların; kendileriyle veya bu bilgiyi paylaşabilecekleri bir yakınlarıyla ilgili haberlere daha fazla değer verdiğini saptadı.

Haber tüketicisinin dört profili

Rapora göre haber tüketicilerinin dört belirgin profili ve motivasyonu var:

- 1- Haberlerde siyasete ve yurttaşlığa dair bir aç arayanlar
- 2- Haberlerde sosyal-insani bir yön arayanlar
- 3- Haberlerde kültürel bir ilgi arayanlar
- 4- Haberlerde (siyasi) derinlik isteyenler

Kişiselleştirmenin önemi artıyor

Peki haber tüketimine dair bu sonuçlar yazı işleri açısından ne anlama geliyor? Araştırma, sayfa görüntüleme sayılarının habercilikte belirleyici bir metrik olmaması gerektiğine dair faydalı bir hatırlatma... Ayrıca birçok haber kuruluşu için henüz sadece kuramsal düzeyde kalan veya gelişmekte olan bir iş sayılan kişiselleştirme uygulamalarının, tüketiciye kendisiyle alakalı bulunduğu haberleri ulaştırmada bir faydası olabileceğini de gösteriyor. Örneğin BBC, haberleri kullanıcıya göre kişiselleştirme konusunda bazı denemeler yapmış, kullanıcıların haber akışlarının coğrafi konumlarına göre özelleştirilmesinden memnun olduğunu saptamıştı. New York Times da bölgesel hedefleme ve okurun son ziyaretinde geçirdiği süreye göre ana sayfasını özelleştirme gibi bazı denemelere girişmişti.

"En çok tıklananlar" güvenilir mi?

Schröder, araştırma sonucundan yola çıkarak şu tavsiyede bulunuyor: "İnsanlar eğlenceli ıvır zıvıra veya tuhaf hikâyelere sık sık tıklıyor. Evet, bunu yaparken bir ideal vatandaş portresi sergilemiyorlar. Buna karşın neyin eğlence olduğunu, neyin gerçekten önem taşıdığını gayet farkındalar. Gazeteciler yurttaşlık değeri olan haberleri önceliklendirirken "en çok okunanlar" listesinin sunduğu güvenilirmez sismografa değil, kendi içgüdülerine itibar etmeli."

Kaynak: Journo



dipkarpaz
belediyesi

DOĞANIN HUZUR VEREN KEYFİNİ
KARPAZ AHŞAP EVLERDE YAŞAYIN



0533 825 26 46

DİPKARPAZ



► Özgül Gürkut MUTLUYAKALI
ozgulgurkut@gmail.com

TAK'tan emekli olduktan sonra yaşamını ABD'de sürdüren Nevzat Adil, engelleri tek tek yıkarak ilerleyen görme engelli bir gazeteci...

“Kısır döngünün olduğu Kıbrıs, belleğimde sadece bir iz”

Nevzat Adil, son 18 yıldır yaşamını ABD'de sürdüren görme engelli bir Kıbrıslı Türk gazeteci... Türk Ajansı Kıbrıs'ta (TAK) 25 yıl çalıştıktan sonra 1999'da emekli olan Adil, görememeyi yaşamı için olabildiğince küçük bir dezavantaja dönüştürmeyi başarmış, engelleri tek tek aşmış bir insan. “Bunu bugünkü bilgisayar teknolojileri sayesinde yapmak çok kolay” diyebilirsiniz ama hayatından birkaç kesiti okuyunca ve onca imkansızlık içinde yılmadan bunu başardığı yılların koşullarını düşününce bu yorumuma hak vereceksiniz. MEDYA için e-mail yoluyla sorularımızı yanıtlayan Nevzat Adil, haberleri yakından izleme alışkanlığını yıllardır sürdürüyor. Ancak artık Kıbrıs'ı eskisi kadar yakından izlemediğini söylüyor ve ekliyor: “İzlenecek pek fazla bir gelişme olduğunu da söyleyemem Kıbrıs'ta... Kısır bir döngü var sanki. Ayrıca takdir edersin ki Kıbrıs benim için



Nevzat Adil, Gençlik Merkezi'nde halk dansları ekibinde akordiyon çalarken



Nevzat Adil, kızı Sarah ve eşi Rhonda'yla Austin'da bir Türk lokantasında

dünyanın merkezi değildir artık. Ta buralardan, uzaklardan baktığımda Kıbrıs belleğimde sadece bir iz olarak kaldı. Dün gece görülmüş ve sabah uyanınca bitmiş olumlu ve olumsuz yanlarıyla bir rüya gibi...”

Soru: “Kıbrıs'ta ve ABD'de görme engelli bir birey olmak” arasındaki farkları sorsam, neler söylersiniz?

Gerek Türkiye'deki tahsilim ve gerekse Kıbrıs'taki çalışma hayatım sırasında çok kısıtlı olanaklarla ayakta durmaya çalıştım. Bundan şunu kastetmek isterim:

Boğaziçi Üniversitesi'nde okurken Braille alfabesiyle yazılmış hiçbir ders kitabı yoktu. Kendi çabalarımla İngiltere'den birkaç kitap getirtmiştim. Sınıfta not tutmak için kendi paramla satın aldığım bir Braille yazı aracım vardı, onu kullanırdım. Öğrenci arkadaşlarım gönüllü olarak bana kitap okurlardı. Bunlardan bazılarını Amerika'da lise tahsilindeyken bir yaz tatili sırasında çalıştığım bir işten kazandığım parayla satın aldığım bir kayıt cihazıyla kasetlere kaydediyordum. Üniversitede arkadaşlarımdan her konuda ve özellikle kitap okuma konusunda çok yardım gördüm ve onlara müteşekkirim. Yaklaşık 20 kadar arkadaş dönüşümlü olarak haftada bana birer saat kitap okurlardı. Onların yardımları sayesinde üniversiteyi dört yılda bitirmeyi başardım. Öğrendiğim kadarıyla Boğaziçi Üniversitesi'nde kör öğrenciler için durum çok daha iyi bugünlerde. Yani kütüphanede sesli kitaplar var ve kör öğrenciler kitap okuma konusunda gönüllü okuyuculara eskisi kadar bağımlı değil. Bilgisayar teknolojisindeki gelişmelerin bu iyileşmede önemli payı vardır şüphesiz. Amerika'daki bütün üniversitelerde ise engelli öğrencilere hizmet veren oluşumlar vardır. Bu oluşumların giderlerini bildiğim kadarıyla üniversiteler karşılar. Ayrıca, Amerika'nın her eyaletinde engelli insanlara hizmetler veren devlet daireleri vardır. Bu daireler öğrencilere veya mezun olup da iş arayanlara okulda veya çalışma yaşamlarında ihtiyaç



TAK'ta çalıştığı yıllardan bir kare

duydıkları araç ve gereçleri sağlar ve onlara danışmanlık hizmetleri verirler.

Soru: Teknoloji herkesin yaşamını kolaylaştırdı ama özellikle görme engelliler için neler sunuyor ve siz bunlardan nasıl yararlanıyorsunuz?

Örneğin ben de şimdi bu kolaylıklardan yararlanarak Braille alfabesiyle yazılmış materyalleri yayınlanmalarından önce tashih edebilmek için gerekli sertifikayı alabilmeyi başardım. Böylece Braille materyal üreten yayın kuruluşları bana tashih edilmesini istedikleri dosyaları gönderecekler ve ben de onlara yanlışları gösteren bir rapor göndereceğim.

Bulduğum şehirdeki ilgili daire yukarıda söz ettiğim sertifika için gerekli kursları tamamlamama ve tashih yapma işimde yardımcı olacak gerekli araç ve gereçleri sağladı. Bunlar arasında JAWS adlı bir adet ekran okuma programı, bir adet bilgisayarla uyumlu çalışan Braille aracı ve bir adet Braille daktilosu var.

Soru: Çok iyi derecede İngilizce ve Yunanca biliyorsunuz ve Türk Ajansı Kıbrıs'ta uzun yıllar mütercim tercüman olarak görev yaptınız. O dönemdeki koşullar nasıldı? Mesleğinizi icra etmekte karşılaştığınız zorluklar nelerdi? Nasıl baş ediyordunuz?

Üniversite tahsilinden döndükten sonra iş bulma konusunda epey zorlandım.

Bu nedenle kendi işimi yaratmaya çalıştım. Örneğin, İngilizce dili ve edebiyatından mezun olduğum için köyümde bir dersane açıp öğrencilere ve İngiliz üssünde çalışan işçilere yönelik dersler vermeye başladım. Bu girişimim, 1974 yazındaki 15 Temmuz darbesi ve hemen arkasından gelen Türkiye'nin müdahalesinden kaynaklanan savaş nedeniyle son buldu. Köyüm Evdim, Kıbrıs'ın güneyinde olduğu için biz de herkes gibi kuzeye göç etmek durumunda kaldık. Birkaç başarısız iş bulma girişiminden sonra 1974 yılı sonunda TAK ajansında Rumca ve İngilizce haberleri takip edip Türkçe'ye tercüme etmek için işe alındım.

O zamanlar Ajansta birkaç daktilo, bir radyo ve birkaç muhabirden ve bir de odacıdan başka bir şey yoktu. Müdürümüz Said Terzioğlu'ydü. Ben radyodan dinlediğim haberleri kasete kaydettikten sonra Türkçe'ye çevirip daktiloyla yazıyordum. Muhabir

arkadaşlardan biri hatalarımı düzeltip yayına veriyordu. Doğal olarak kendi yanlışlarımı düzeltme olanağım olmadığı için çalışma arkadaşlarıma bu konuda ek bir görev düşüyordu. Bu fırsatla eski çalışma arkadaşlarıma buradan teşekkürlerimi iletmek isterim.

Bilgisayar teknolojisinin zamanla gelişmesi ve JAWS gibi ekran okuyucularının piyasaya çıkması önemli bir olanaktı benim için ancak Ajans bunun için hiçbir zaman ödenek ayırmadı ve ben bu defa daktilo yerine bilgisayar kullanmaya başladım ama ekran okuyucusu olmadığı için zorluklarla karşılaşıyordum. Örneğin eskiden olduğu gibi yine kendi yanlışlarımı kendim düzeltemiyordum. Bu durum benim için büyük bir dezavantajdı. Bu arada, 1990'lı yıllarda burs kazanıp kısa süreli bir eğitim için Amerika'ya gittim. Orada ekran okuma programıyla tanıştım ve bilgisayar eğitimi gördüm. Kıbrıs'a döndüğümde JAWS ekran okuma programının ücretsiz versiyonunu beraberimde getirdim ve TAK'taki bilgisayarıma yükledim. Ancak bilgisayarımı her 40 dakikada bir yeniden başlatmam gerekiyordu. Bundan kaçınabilmek için yaklaşık 800 dolar ödeyip tam versiyonunu satın almak gerekiyordu. Ajans tarafından bu miktar ödenmediği için 1999 yılı sonunda emekliye çıkıncaya kadar bu şekilde idare ettim. Bilgisayarı her 40 dakikada yeniden başlatmak bir dezavantajdı ama en azından kendi hatalarımı artık kendim düzeltme imkanım olmuştu. Şimdilerde NVDA olarak bilinen bedava ekran okuma



St. Barnabas Körler Okulu'ndayken, tahminen 10 yaşındayken çekilmiş bir fotoğrafı

programı var ama ben TAK'ta çalıştığım zamanlar yoktu.

Evet, bilgisayar ve akıllı telefon teknolojisinde çok önemli gelişmeler oldu son 20 yılda ve bu gelişmelerden herkes yararlanıyor. Örneğin ben şu anda, görmediğim halde, ekran okuyucu yazılım sayesinde bilgisayarımı kullanarak bu yazıyı yazabiliyorum ve hatalarımı kendim düzeltebiliyorum. 20 yıl önce bunu yapamıyordum. Aynı şekilde akıllı telefonum iPhone'u "voiceover" yazılımı sayesinde herkes gibi kullanabiliyorum. Tarayıcılar ve



Boğaziçi Üniversitesi kampüsünde habersiz çekilmiş bir fotoğrafı

OCR yazılımları sayesinde istediğim kitabı ya da dokümanı tarayıp bilgisayarında sesli olarak dinleyebilirim. Ayrıca bilgisayarla uyumlu çalışan Braille göstergeler sayesinde parmaklarımla ekrandaki bilgileri okuyabilirim. İnternet gibi geniş bir bilgi ağı sözünü ettiğim teknolojik gelişmeler nedeniyle herkese olduğu gibi benim gibi görmeyen insanlara da geniş

ufuklar açtı.

Bazen düşünüyorum da 21'inci yüzyılda doğanlara gıpta ediyorum. Son 20 yılda bu kadar önemli gelişmeler olduğuna göre, kim bilir önümüzdeki 20 yıl içinde ne gibi baş döndürücü gelişmeler olacak?

"Kısır döngünün olduğu Kıbrıs, belleğimde sadece bir iz"
Soru: Halen haberleri çok yakın takip ettiğinizi gözlemliyoruz. Haberci refleksinizi sürdürdüğünüzü söyleyebilir miyiz? Kıbrıs'taki gelişmeleri de izliyor musunuz? Kıbrıs'a dair neler söylemek istersiniz?

Evet, haberleri halen yakından izlerim. TAK'ta çalışmaya başlamadan önce de bu böyleydi. Kıbrıs'taki gelişmeleri de izlerim ama eskisi kadar değil. İzlenecek pek fazla bir gelişme olduğunu da söyleyemem Kıbrıs'ta. Kısır bir döngü var sanki. Ayrıca takdir edersin ki Kıbrıs benim için dünyanın merkezi değildir artık. Ta buralardan uzaklardan baktığımda Kıbrıs belleğimde sadece bir iz olarak kaldı. Dün gece görülmüş ve sabah uyanınca bitmiş olumlu ve olumsuz yanlarıyla bir rüya gibi. Ancak çalışma arkadaşlarım, öteki dostlar ve akrabalar her gün çok belirgin olarak aklımda yerlerini koruyorlar. Gözden uzak olan gönülden de uzak olur deyimi benim için geçerli değil.
Soru: Bir gününüzü nasıl geçiriyorsunuz? Kendiniz ve ailenizle ilgili biraz detay verir misiniz?
 Amerikalı eşim Rhonda'dan bir kızım oldu. Adı Sarah ve şimdi 16 yaşında.

Yıllar su gibi akıp geçiyor. Doğduğu gün sanki dünmüş gibi aklımda. Çok çabuk büyüdü. Her sabah saat 05'te kalkıp onun kahvaltısını hazırlarım ve karni tok sırtı pek okula gitmesini sağlarım. Daha geçen yıla kadar okula onunla birlikte yürürdüm, ancak artık bağımsızlığını ilan etti ve tek başına okula gider. Kızımdan sonra eşimi işine yolcu ederim. Masaj terapist olarak çalışır.

Kahvaltımı yaparken yerel radyodan haberleri dinlerim. Ufak tefek ev işlerinden sonra yazıhaneme geçip elektronik posta kutumdaki mesajlarımı okurum ve sosyal medyada ne var ne yok, ona bakarım.

"İspanyolca çalışırım"

Gün boyunca kendimi geliştirmek için okurum, İspanyolca çalışırım ve günlük eksersizlerimi yaparım. Eşim ve kızım eve geldikten sonra akşam yemeği faslı var. Yatmadan önce gün boyu meydana gelen gelişmeleri çeşitli haber kanallarından izlerim.

Nevzat Adil kimdir?

Ben 1947 yılında Limasol kazasına bağlı Evdim köyünde doğdum. İlk okulu ve orta okulun önemli bir kısmını Lefkoşa'da bulunan St. Barnabas Körler Okulu'nda okudum. 63-64 olayları başlayınca durum değişti ve tahsilime devam etmek için 1964 yılının ikinci yarısında Ankara'ya gittim. Lise tahsilim için İstanbul'da bulunan Robert Academy'ye burslu olarak kayıt yaptırıldı. Lisenin son iki yılını ise Amerika'da tamamladım ve üniversite tahsili için İstanbul'a döndüm. 1973 yılında Boğaziçi Üniversitesi'nden mezun olup Kıbrıs'a döndüm. 1999 yılında TAK'tan emekliye çıktıktan sonra Amerika'ya yerleştim.

(Dipnot:

Nevzat abiyle henüz 17 yaşında ve meslek seçme arayışları içindeyken tanıştım. Lise son sınıf öğrencisiydim ve Bayrak Radyosu'ndaki Gençlik Saati programına mektup gönderip Öğretmen Koleji'ne kayıt koşullarını sormuştum. Program yapımcısı benim için bu sorunun cevabını araştırmış ve yayında açıklamıştı. Şartlardan biri de "kör olmamak"tı! Ertesi haftaki programda Nevzat Adil adlı bir kişinin mektubu okunmuştu. Körler Derneği Başkanı olan Adil, okula kayıt koşulları arasında böylesi bir ayrımcı madde bulunmasını eleştiriyordu.

Bu durumdan müthiş etkilendim, biraz da sanki bu durumun müsebbibi benmişim gibi hissederek Nevzat Adil'i bulmaya koyuldum. TAK'ta çalışıyordu. TAK o zamanlar Sabri's Orient Otel'in arkasındaki yerindeydi. Gidip tanıştım. Daha sonraları da görüştük ve hatta bana Macaristan'da katıldığı bir toplantıdan getirdiği tükenmez kalem hediye etti. İçindeki sıvıda rehber köpeğiyle yürüyen kör bir insan bulunan o özel tükenmezi 1987'den beri saklıyorum.

*Yıllar sonra, 1996'da TAK'ta çalışmaya başlayınca meslektaşlık yanında iş arkadaşı da olduğum Nevzat abi, 18 yıldır Kıbrıs'tan binlerce kilometre uzakta, ABD'de yaşıyor ama teknoloji sayesinde onunla online bir röportaj yapmak hiç de zor olmadı. **Özgül Gürkut Mutluyakalı***



Amerika'da lise tahsili sırasında Nevzat Adil'in de içinde yer aldığı güreş takımı

YENİLENEN FORMÜLÜ İLE
KISA PROGRAMDA BİLE
KUSURSUZ LEKE ÇIKARMA!

LEKE ÇIKARICI KAPAK



Omo Active Fresh
-1950 ml





► Simge ÇERKEZOĞLU
simgecerkezoğlu@gmail.com

Hüseyin Kaba: “Amacım Lefkoşa’nın tarihine ışık tutmak”

Bildiğimiz Lefkoşa’nın bilmediğimiz yönlerini bugüne kadar yazdığı yüzlerce yazı ile farklı gazetelerde paylaşan Hüseyin Kaba, bu kez özel bir kitapla okurlarıyla buluştu. “Çığlık Çığlığa Lefkoşa” kitabı, gazetelerde yayımlanan yazılarından yola çıkarak geliştirdiği bilgilerden oluşuyor. Hüseyin Kaba, bu kitabıyla bize bambaşka bir Lefkoşa’nın hikayesini anlatıyor.

“Lefkoşa’ya dair yazılarıma Yeni Demokrat gazetesinde başladım”

Yeni Demokrat gazetesindeki çalıştığı yıllarda ilk yazısını kaleme alan Hüseyin Kaba, o gün bu gündür yazmaya devam ediyor.

“Yazmaya elbette birikim sonucu başladım. Yeni Demokrat gazetesinde çalıştığım yıllarda hafta sonları siyasiler konuşmadığı için haber sıkıntısı çektiğimiz zamanlar olurdu. Böyle zamanlarda Türkiye’nin ajanslarından,

televizyonlarından, radyolarından derlediğimiz haberleri gazetelere de yazardık. Bir anlamda kendimize haber yaratırdık, olmazsa da magazin haberleri ile sayfaları doldururduk. Bu durum beni rahatsız ederdi. Neden illa ki haber için siyasilerin konuşmasını beklememiz gerekiyor diye düşünürdüm. Elbette siyasi bir gazeteydik ama ben Kıbrıs’a, tarihe, anılarıma ilişkin bir şeyler yazmayı düşünmeye başladım. Çocukluğum Lefkoşa’da, Suriçinde,

Mevlevi Tekkesi yakınında Alparslan Sokak’ta geçti. İlginç bir mahalleydi, çok renkli simaları vardı. Ben de bunları sözlü olarak sıklıkla anlatırdım. Aralarında Mevlevihane’nin Mesrur diye bir semazeni de vardı. İngiliz döneminde Mevlevi

Bu kitaba Çığlık Çığlığa Lefkoşa ismini verdim çünkü insanın çığlık çığlığa olması bir mutluluk ifadesi olarak da açıklanabilir, hayatta bunun tam tersi de mümkündür. Toplumumuz bu günlere bence çığlık çığlığa geldi. Pek çok acı, ıstırap, gözyaşı döktü

Tekkesi’nde izne tabi zamanlarda sema gösterileri yapardı. Aynı sokakta tapu memurluğu yapan, çok güzel de ney çalan Rıza Efendi vardı. Tüm bunlar çok net hatırladığım detaylardı. Bir gün bu karakterlerle ilgili bir yazı kaleme aldım. Bu gerçek karakterleri, edebi abartılarla süsledim. Gazetede yayınladım. İnsanlar çok beğendi, pek çok olumlu tepkiler aldım. Böylece Lefkoşa’ya dair yazılar yazmaya başladım. Zaman içinde bu yazılarım farklı gazetelerde yayımlandı. Bu arşivimin yedi yüz sayfaya ulaştığını fark ettim. Böylece bu yazılar içerisinden yaptığım seçkiler sonucunda, yeni bilgiler de ekleyerek kitaplar yayınlamaya karar verdim.”

“Çığlık çığlığa ifadesi içinde hem mutluluk hem de hüznü barındırıyor”

Hüseyin Kaba yazılarında Lefkoşa’yı anlatırken, şehre dair yapılan pek çok araştırmayı, yazılan pek çok kitabı da göz ardı etmiyor. Farklı kaynaklardan edindiği bilgileri de bizimle paylaşıyor.

“Yazılarımı hep Lefkoşa üzerine yazdım ancak bazı olayları anlatırken dış dünyayı anlattığım, farklı ülkelerin Kıbrıs üzerindeki etkilerini yorumladığım yazılarım da oldu. Tabii tüm bunları anlatırken kendi içimde yaşadığım toplumu göz önünde bulundurdum. Her zaman kendi toplumumun yanında yer alan yazılar kaleme aldım. Lefkoşa’da doğup büyüdüğüm, hayatımın büyük bir çoğunluğunu bu sokakları gözlemleyerek geçirdiğim için daima Lefkoşa üzerine yazılar yazdım. Çığlık Çığlığa Lefkoşa kitabım



da bunlardan biri olarak yayınlandı. KA yayınları ismiyle kendi yayınevimi de kurdum. Zaman içinde başka kitaplar da yayımlamayı düşünüyorum. Bu kitaba Çığlık Çığlığa Lefkoşa ismini verdim çünkü insanın çığlık çığlığa olması bir mutluluk ifadesi olarak da açıklanabilir, hayatta bunun tam tersi de mümkündür. Toplumumuz bu günlere bence çığlık çığlığa geldi. Pek çok acı, ıstırap, gözyaşı döktü. Ben de bu nedenle kitabıma bu ismi vermek istedim ama bir yanıyla da mutluluğu da ifade ettiği için içinde umut barındırmasını da arzu ettim. Çığlık çığlığa ifadesi, içinde hem mutluluk hem de hüznü barındırıyor.”

Lefkoşa ile ilgili pek çok yazısı bulunan Kaba'nın Çığlık Çığlığa Lefkoşa kitabı; "Gezginler ve Yazarlar" ile "Bildığımız Lefkoşa" olmak üzere iki bölümden oluşuyor. "Kitabın ilk bölümü Gezginler ve Yazarlar başlığı altında topladığım yazılardan oluşuyor. Amacım Lefkoşa'nın tarihine ışık tutarak, öncelikle tarihte Lefkoşa'ya dair yabancı yazıların, gezginlerin yazdıklarına yer verip, onların anlattıklarından yola çıkarak kendi gözlemlerimi aktarmaktır. Bu güne kadar bu konuda pek çok kitap okudum. Özellikle Muzaffer Gürkan'ın Lefkoşa'ya dair kaleme aldığı yazılarda atıfta bulunduğu yabancı kaynaklara ulaştım. Bu orijinal kaynakları ben de bire bir

okudum. Lefkoşa'ya dair geniş bilgiler edindim. Kitapta tüm bunlara yer verdim. Zaman zaman alıntılar da yaptım. Var olan bilgilerden yola çıkarak, kendi gözlemlerimi anlattım. Tüm bu araştırmalar sırasında önüme pek çok ilginç detay da çıktı. Bildiğimiz Lefkoşa bölümünde ise daha çok kendi gözlemlerime yer vererek zaman zaman önemli kaynaklardan alıntılar yaptım. Benim yazılarımda hiçbir şey uydurma, değildir. Lefkoşa'yı bizden çok önce gelen, ziyaret eden, araştıran önemli yazılar yazan insanları göz ardı etmek istemedim.”



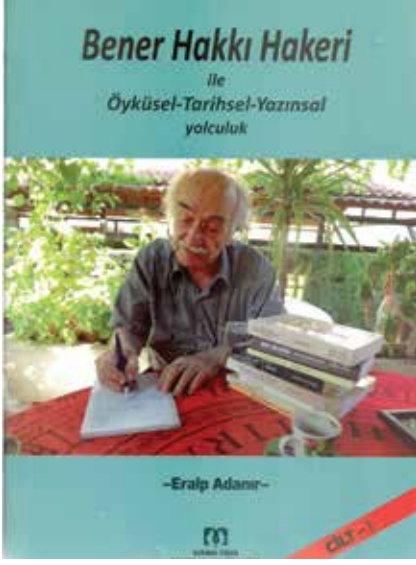
Adanır: “Bir insanın onurlu duruşunu Bener Hakkı Hakeri’de gördüm”

Bu güne kadar üzerinde çalıştığı, derlediği pek çok araştırma yazıları bulunan ve Bayrak Radyo Televizyon Kurumu'nda yayınlanan televizyon programları ile tanınan Eralp Adanır, bu kez gerçek bir vefa örneği göstererek Bener Hakkı Hakeri'nin edebi yönünü gün yüzüne çıkarıyor. Kıbrıs Türk edebiyatının en önemli isimlerinden biri olarak ilelebet anılacak olan Hakeri için hazırlanan üç kitap, onun bir anlamda edebi kişiliğini özetliyor. Yazdığı gazete yazıları, yaptığı çalışmalar ve özellikle gazete öykülerinin öne çıktığı bu üç çalışma, Hakeri'yi yeni nesillere anlatmak açısından büyük önem taşıyor.

“Bener Hakkı Hakeri elli yılı aşkın Kıbrıs Türk basınına hizmet etti”

Bugüne kadar pek çok araştırmaya ve derlemeye imza atan Eralp Adanır, bu kez Bener Hakkı Hakeri'ye ışık tutuyor. Bunun nedenini ise şöyle ifade ediyor: “Bener Hakkı Hakeri, bu toplumun belleğine ve tarihine önemli katkılarda bulunan, deyim yerindeyse soyu tükenmekte olan ülkemizdeki eski kuşak büyük araştırmacı-öykücü-şairlerimizdendi... 50 yılı aşkın bir süre Kıbrıs Türk basınına hizmet eden, köşe yazıları ve hazırladığı Tarih-Sanat-Kültür sayfalarıyla toplumuna önemli bir arşiv bırakmıştır. Hayattayken, elinden geldiğince bu çalışmalarını kitaplaştırmıştır ama son yıllarda “tıpkı basımı” adını koyduğu ve isteyenlere fotokopi şeklinde çoğaltıp, kapak yapıp hazırlanan özel “kısa-öyküleriyle belge bırakmak adına yaptığı bu çalışmalar, ne yazık ki çok fazla okura ulaşamamıştır. Bener hocamıza araştırmacı, yazar, eli kalem tutan bir yurttaş olarak özelde benim, genelde ise Kıbrıs Türk Yazarlar Birliği'nin bir vefa borcu olduğunu düşünüyorum. Kıbrıs Türk Yazarlar Birliği her yıl Mayıs





ayında verdiği "Ali Nesim Edebiyat Ödülleri" içerisinde Bener hocamızın anarken, ben de her yıl Vefa ve Onur Ödülü verilen değerlerimiz için bir kitap hazırlıyorum. Bu kez de Bener Hakkı Hakeri için bir kitap hazırlamaya karar verdim. Kıbrıs ve Kıbrıs Postası gazetelerinde yer alan yazıları araştırarak, derleyerek 716 sayfalık "Bener Hakkı Hakeri ile

Öyküsel-Tarihsel-Yazınsal Yolculuk" ismiyle bir kitap oluşturduğum."

"Bener Hakkı Hakeri'nin yaşadığı sürece kendine özgü duruşu oldu"

Bener Hakkı Hakeri için bedensiz insan ifadesi kullanılıyor ... Eralp Adanır da onun özgün kimliğine dikkat çekiyor.

"Bener hocamız yaşadığı sürece kendine özgü bir duruşu oldu. Bu duruşundan dolayı hayatta çok darbeler yedi, törpüledi, ekonomik sıkıntılar çekmişti ama duruşunda zerre kadar esnemedi. İnsan, bedeniyle esneyebilir diye düşünürsek, bedensiz oluşu, inançlarından esnememesinin bir getirisi olduğunu söyleyebiliriz." İki ciltten oluşan, birbirinin devamı niteliğindeki Bener Hakkı Hakeri ile Öyküsel-Tarihsel-Yazınsal Yolculuk kitaplarının içeriğini Eralp Adanır'dan dinliyoruz. "Bener hocamız yazın dünyamızda farklı konularda çalışmaya önem verdi. Ben de aynı şekilde onun üzerinde çalıştığım farklı konuları bu çalışmaya taşıdım. İki ciltten oluşan, ancak birbirinin devamı niteliğinde olduğu için satışı da birlikte yapılan bu iki kitap dört bölümden oluşuyor. Kısaca ismini verdiğim ilk bölümde Kıbrıs Postası 1987-1989 yazılarından seçmeler yer alıyor. Kıbrıs gazetesinde yayımlanan kısa öyküleri de ayrı bir bölümden oluşuyor. Kitabın içeriği de esas olarak bu öykülerden oluşuyor. Ayrıca bu çalışmamda Taylan Kav'ın Hakeri ile yaptığı bir röportaja ve ölümünün ardından kendisi için hazırlanan özel bir televizyon programı içeriğinden oluşturduğum bölümlerinden oluşuyor. Her bölümde, onun farklı çalışmalarına, farklı yazın türlerine yer verdim. Böylece onun hem bizler, hem de yeni nesiller tarafından daha iyi anlaşılmasına olanak yaratmak istedim. Bu kitapta yazın dünyasındaki çeşitliliği dışında kalan konulardan biri olan tarih-araştırma yazılarının da apayrı bir külliyeye oluşturduğunu belirtmem gerekiyor."

"Hakeri öykülerinde daha çok kendi iç dünyasını anlatmaktadır"

Hakeri'nin en etkileyici yazın türü bana göre öyküleri... Kıbrıs'a dair derin izler taşıyan bu öykülere için Eralp Adanır şöyle bir açıklama yapıyor:

"Öykülerinde aslında genelde kendi iç dünyasını, yaşama bakışını, öfkelerini, kızgınlık ve kırılanlıklarını

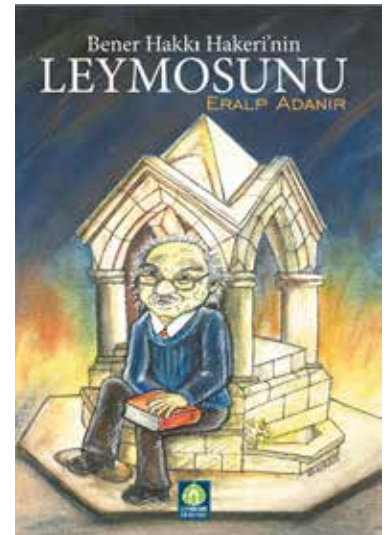
da görmek mümkündür. Öykülerini arada bir gazeteden okuduğunuzda bu ayrıma ve detaylara varmak mümkün değildir. Ama böylesi bir kitap çalışmasında, art arda okunan öyküler sayesinde yazarın iç dünyasını daha kolay anlamaktadır. Tam da bu nedenle böylesi derleme, röportaj, köşe yazılarının toplu olarak bir kitapta yer almasının önemi ve gerekliliği ortaya çıkıyor. Elbette sadece iç dünyasını değil, Kıbrıs'ın yaşamını, insanını kültürünü, siyasetini bir arada buluyor, bu öyküler yaşadığımız geçmişi daha iyi anlamamıza olanak sağlıyor. Tüm bunlar bir anlamda dönemsel olarak da belge niteliği taşımakta."

"Hakeri'nin Leymosun yazıları ayrı bir kitap oldu" İki cilt olarak hazırlanan Bener Hakkı Hakeri'nin bu çalışması yanında geçtiğimiz günlerde yayımlanan bir de "Bener Hakkı Hakeri'nin Leymosunu" isimli bir kitap daha var.

"Bener hocamla ilgili çalışmaya başladığımda gerek kendi özel gazete arşivim gerekse daha sonra başka kaynaklardan da araştırarak oluşturduğum materyallerle bu kitap 716 sayfa değil 900 sayfa kadar olabilirdi. Bu arada siz de dikkat çektiniz, kitabımızı iki cilt olarak basmak zorunda kaldık. Zorunda kaldık diyorum çünkü aslında böyle bir niyetimiz yoktu. Tek bir kitapta bunları okurla buluşturacaktık ama ciltleme konusundaki teknik bir sıkıntı yaşayınca kitabı ikiye bölmek zorunda kaldık. İşte bu araştırma-derleme işlemini yaparken Leymosun'la ilgili öykülerinin, araştırmalarının olduğunu gördükçe, bu konudaki yazıları çoğaldıkça niye ayrı Leymosun ayrı bir kitap olmasını diye düşünerek, öncelikle hocamızın değerli eşi Dervişe hanıma konuyu açıp olurunun alınca bu kitabı da Leymosun Kültür Vakfı yayını olarak ayrı bir çalışma şeklinde yayımladık. Bu kitabın kapak resmini de karikatürist Musa Kayra, tasarımını da gazeteci Cenk Mutluyakalı yaptı. Böylece hepimiz Leymosun'dan göç eden insanlar olarak böyle bir çalışmaya katkı koyduk. Limasol Bankası da bu çalışmaya sponsor oldu. Böylece "Bener Hakkı Hakeri'nin Leymosunu" da bu şekilde vücut buldu."

Bazen insanları ne kadar yakından tanırsak tanıyalım, aramızdan ayrıldıktan sonra fark ettiklerimiz, anlamlandırdığımız detaylar da olabiliyor. Bener Hakkı Hakeri'yi yakından tanıyan, onunla ilgili pek çok araştırma yapan Eralp Adanır'ın da böyle bir deneyimi olup olmadığını merak ediyorum.

"Benim kendisiyle anılarımdan çok, bu kitabın beş yüz sayfasını oluşturan öykülerini tek tek kayda geçirip, okuyup düzeltirken onun iç dünyasını bu kadar iyi anlamış olmak açıkçası yüreğimi sızlattı. Bu yaşanmışlıkları, benim için öyküsel anlatımından öteye geçti. Bir insanın onurlu duruşunun ancak bu şekilde olabileceğini Bener Hakkı Hakeri'de bir kez daha gördüm diyebilirim."



Doğadan sofraya

Mehmetcik Cittaslow Market



Mehmetcik Belediyesi

Vatandaş hizmete değil,
hizmeti vatandaşlara ulaştırıyoruz

ÜCRETSİZ ÇUVAN PİYAZI SERVİSLERİ

1. GÜZERGAH (SAAT 08:30 - 11:00)
1.56RMİS: Sürerli - Rygin - Huzarok - Ötügen - Doktorlar Sitesi
2.56RMİS: Boğaziçi - Rihneva - Ağaçlar
2. GÜZERGAH (08:45 - 11:15)
1.56RMİS: Doktorlar Sitesi
3. GÜZERGAH (09:30 - 12:00)
1.56RMİS: Yedigöller - Rindoban
2.56RMİS: Kocaçlı - Boğaziçi - Boğaziçi - Doktorlar Sitesi - Boğaziçi
4. GÜZERGAH (13:00 - 14:30)
1.56RMİS: Caesar Resort
5. GÜZERGAH (13:15 - 15:00)
1.56RMİS: Caesar Beach - Kuntluk - Ergazi - Turunlar - Yarıyol



Paylaşarak büyüyor,
paylaşarak mutlu oluyoruz.



"Ende sağlık, herkese sağlık"



HİZMET GÖNÜLÜ İŞİDİR

Sosyal yardım maası alanlara
Özel gereksinimli & 64 yaş üstü vatandaşlara
Sunulan ücretsiz hizmet, evlere götürüyoruz



Ende Sağlık Birimimizde sunduğu hizmetler
Yardımlar, paketler, araba, elbiseler ve koldestorel öğeler
İletişim: 0546 840 42 20 - 0546 840 42 20



Hasan SADIKOĞLU
İskale Belediye Başkanı

Belediye Sağlık Servisi, PK 20000, İskale, KKTC - Akdeniz 10 Tüneli
Tel: (0392) 444 21 22 - Fax: (0392) 371 22 99 - E-mail: info@iskalebelediyesi.com
www.iskalebelediyesi.com



İYİ BİR

GELECEK İÇİN

TED KUZEY KIBRIS
KOLEJİ

Öğrenci Kayıtlarımız Başladı

Öğrenci Alım Sınavları;
4, 5, 6. Sınıf Olacak Öğrenciler İçin;
Sınav Tarihi: 11 Mayıs 2019 - Cumartesi - 09:00

7,8,9,10. Sınıf Olacak Öğrenciler İçin;
Sınav Tarihi: 15 Haziran 2019 - Cumartesi - 09:00

www.tedkuzeykibris.kl2.tr | (0392) 444 8 833

Paradise
Restaurant - Sports Bar - Swimming Pool - Bungalows



Tel: 0392 824 43 97 - Mobile: 0542 851 76 66
info@paradisebungalows.com - www.paradisebungalows.com
Hz. Ömer Cad., Cennet Sok. No. 17 - Girne - KKTC



Yetin ARSLAN
yetin.arslan@emu.edu.tr
Sinema ve Televizyon Bölümü, DAÜ

Nedir bu yavaş gazetecilik?

Yavaş gazetecilik, haberi doğru vermek kadar haberin toplum için ne ifade ettiğini çerçevesi açısından da önemli

Yavaş kelimesi son zamanlarda, sık sık, farklı alanlarda alt kategorileri ya da ana akıma, başka bir deyişle hakim kültüre alternatif oluşturacak hareketleri nitelendirmek için kullanılan bir sıfat/kavram olarak karşımıza çıkıyor. Bunlardan en aşına olduklarımız ise “yavaş yemek”, “yavaş şehir”, “yavaş mimarlık” gibi akımlar. Peki, özellikle son zamanlarda yeni medyanın hayatımızdaki önlenemez yükselişiyle daha da sık duymaya başladığımız “alternatif” gazetecilik anlayışı olan yavaş gazetecilik nedir?

Yavaş gazetecilik, diğer tüm yavaş akımlarla aynı değerleri paylaşan, hakim olanı eleştiren, ona alternatif değerler geliştiren, yani gazetecilik alanı özelinde konuşacak olursak ana akım gazetecilik kalitesini eleştiren ve okuyucunun hazzı üzerine odaklanan “yeni” bir akım olarak karşımıza

çıkıyor. Dijital teknolojilerin hayatımızın önemli bir alanını kapsadığı günümüzde, bilgi hızla edinilip hızla tüketiliyor. Haber alma mecralarımız ve sosyal ağlarımızın da iç içe geçmesiyle, yeni medyanın haber edinmede de önemli bir platform olduğunu düşünürsek haber siteleri, online gazeteler vs. için haberi hızlı yapmak ve okuyucuya haberi ilk ulaştıran olmanın fetiş haline geldiğini söylemek de sanırım abartı olmaz. Kısacası, hızlı olmak bilgi vermenin önüne geçiyor ve bu haber döngüsü bize sadece olanı söylüyor, ne anlama geldiğini değil. Ya da başka bir deyişle gazeteciliğin amacı olan sosyal adaleti sağlamak haberi ilk veren olma hırsı içinde kayboluyor (Masurier, 2015) ¹. Tam da bu noktada yavaş gazetecilik, sürdürülebilir bir bilgi sistemini hedefleyerek, ana akım gazetecilik anlayışının kalitesini ve hız tutkusunu da eleştirerek bu akıma reaksiyon bir alternatif oluyor. Bu yavaşlığın içinde bilgiyi araştırmak, etik değerlere bağlı ve kaliteli haber yapmak var. Yani; sosyal/yeni medyanın hızına uyup haberi ilk duyurmak yerine o haberin toplum için ne ifade ettiğini düşünerek, araştırarak, eleştirel perspektifle, bir anlam haritası içine yerleştirerek, yaratıcı haber yapma anlayışını benimsiyor.





keyfinin reklamlarla bölünmesine de izin vermiyor, okuyucusunun okuma hazzına sadık kalıyor. The Disconnect (kopukluk) ⁱⁱⁱ ise bir dijital yorum, kurgu ve şiir dergisi. Dergiye ulaşmak için sizi internetle bağlantınızı koparmaya teşvik ediyor. Okuyucusunun dikkatinin dağılmadan reklamsız okuma keyfine varmasını hedefliyor. Bu tarz örnekler gittikçe çoğalıyor ve yavaş gazetecilik kavramı ile birlikte yavaş medya kavramı da medyanın tüm alanını hedefleyen bir kavram olarak karşımıza çıkıyor.

Toparlayacak olursak, yavaş gazetecilik okuyucu odaklı olup okuyucusuna hızlı olma galesi ile yüzeysel bilgi verme yerine detaylı, araştırılmış,

konu ile ilgili uzman görüşüne başvurulmuş, şeffaf, kaliteli haberi vermeyi tercih eden; okuyucuyu katılımcı olarak konumlandıran, seçici ve aynı zamanda konuşulmayan, söylenmeyen arka plan hikayelerini kapsayan bir gazetecilik anlayışı ve okuma hazzı üzerine odaklanıyor. Mekanikleşmiş haber verme teknikleri yerine, kalite odaklı, hikaye anlatıcılığının ön plana çıktığı, haberin duygusal ve entellektüel etkisine odaklanan, yavaşlama hakkının altını çizen, bilgi odaklı bir anlayışı benimsiyor. Okumanın ve "gecikmiş" ama tadına varılmış, öğrenilmiş bir bilginin keyfini "yeniden" hatırlatıyor. Modern hayatın bizlere dayattığı, günlük koşuşturma içerisinde hepimizin biraz yavaşlamaya ve doğru bilgiye ulaşmaya hakkı yok mudur?

ⁱ Masurier, Megan Le (2015). What is Slow Journalism?, Journalism Practice, 9:2, 138-152.

ⁱⁱ <https://www.slow-journalism.com>. Yavaş gazetecilik kavramının Susan Greenberg tarafından 2007 yılında ilk kez kullanılmasının ardından (https://www.academia.edu/5199522/Slow_Journalism_in_the_Digital_fast_Lane), Yavaş Gazeteciliğin ilk örneği "Delayed Gratification" 2010 yılından beri yılda 4 kez okuyucusuyla buluşuyor. Sitede yavaş gazeteciliğin ilkelerine de yer veriliyor.

ⁱⁱⁱ <https://thedisconnect.co>. Yılda 2 kez çıkıyor ve şu ana kadar sadece 3 sayısı var.

Haberi nasıl tanımladığımızı baktığımızda karşımıza çıkan etimolojik olarak, haberin İngilizce karşılığının geldiği "new" yani "yeni" kelimesi çıkıyor. Peki, bilginin bu kadar hızlı yayıldığı bir dönemde yeni olan nedir?

Ya da haberi tanımlamak sadece yeni kavramı ile sınırlı hiç olmuş muydu? Son zamanlarda ekranımıza düşen haberlere tıkladığımızda haberlerin başlıklardan ibaret olduğunu ve/ya haber hakkında çok kısa bir bilgi içeriğine yer verildiğini yaygınlıkla görüyoruz. Peki, esas amacı insanları bilgilendirmek, kamuoyu oluşturmaya çalışmak, demokratik bir toplumun olmazsa olmazı olan gazeteciliği sadece yeni olma durumu ile sınırlamak da haksızlık olmaz mı? Elbette olur! Hızlı haber yapma, bazı durumlarda yanlış haberi de beraberinde getiriyor. Zaman zaman Kuzey Kıbrıs medyasında da maalesef bu örneklerle karşılaşyoruz. Yavaş gazetecilik, haberi doğru vermek kadar haberin toplum için ne ifade ettiğini çerçevesinden açısından da önemli. Kadın cinayeti haberlerinden örnek verecek olursak yavaş gazetecilik anlayışı, cinayetin ne zaman kimin tarafından nerede işlendiğinin ötesine giderek böyle bir cinayetin altında yatan toplumsal gerçekliklerin anlatılması, ortaya konulması için zamana yani yavaşlamaya ihtiyaç var. Yavaşlamak, araştırmacı, toplumsal gerçekliklere ve etik değerlere duyarlı, kamuoyu oluşturma potansiyeli olan haberciliği yani yavaş gazeteciliği de beraberinde getiriyor.

"Delayed Gratification" ve "The Disconnect" dijital mecraları yavaş gazetecilik/medya alanında önemli örneklerden. İkisi de aralıklarla okuyucuyla buluşan mecralar. Delayed Gratification ⁱⁱ yavaş gazeteciliğin öncü platformu ve adından da anlaşılacağı üzere izleyicisine ertelenmiş bir haz vaat ediyor. Olaylar birkaç ay bekletilerek, araştırılarak okuyucu ile buluşuyor. Minimal bir tasarımın kullanıldığı dijital ortamın ana gelir kaynağı ise yine okuyucuları. Okuma





Simge ÇERKEZOĞLU
simgecerkezoğlu@gmail.com

Sevda Alankuş : “Haber yaparken en çok dile hassasiyet göstermek önemli”

Medyanın zaten en kolay yaptığı şey, gündelik hayattaki dili yeniden üretmek; kadına, yaşlılara, LGBT bireylere dair basmakalıp tipleri var. Bu basmakalıp dili yeniden üretiyor

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunu Sevda Alankuş...

Daha sonra yüksek lisans ve doktora eğitimini Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi üzerine tamamladı. 1983 yılından bu yana İletişim Fakültelerinde akademisyen olarak çalışıyor. Kasım ayında Avrupa Komisyonu'nun davetlisi olarak “Toplumsal Cinsiyet Odaklı” habercilik konusunda önemli bir seminer verdi. Gazeteciler Birliği ve Avrupa Komisyonu'nun iş birliğiyle düzenlenen seminere ilgi yoğundu. Alankuş, Medya dergisine verdiği özel röportajda, biz gazeteciler için birer ders niteliğinde uyarılarda ve önerilerde bulundu.

“İyi gazetecilik ötekiler için de haber yapan alternatif gazetecilik olmalı”

Öncelikle Sevda Alankuş bizim için iyi gazeteciliği tanımını yapıyor. Nasıl habercilik yapmak, bizi iyi bir gazeteci yapar? sorunun cevabını şöyle veriyor.

“İyi gazetecilik hak odaklı, öteki odaklı gazetecilik olarak tanımlanabilir. Bu da yaygın medyada görmediğimiz bir şey. Hatta alternatif medyada bile çok karşılaşmıyoruz. Haber hakikaten yapısal olarak yanlı bir şey... Taraflı, bütün güç ilişkileri içerisinde güçlü olandan yana. Bütün hegemonik anlatılar gibi... Bu açıdan baktığımda benim derdim iyi gazetecilikten öte nasıl her zaman alternatif, farklı gazetecilik yapılabilir oldu. Bunu da çok kabaca anlatacak olursam hak ihlali yapmayan, hak ihallerini takip ederek, kimseyi ötekileştirmeyen, ötekiler için de habercilik yaparak iyi bir gazeteciliğin tanımını yapabiliriz.”



“Haberciliği değiştirmeye dile hassasiyetle başlamak gerekiyor”

Alankuş, tüm konuşmalarında ana akım medyayı eleştiriyor, haberlerin eril bir zihniyet tarafından yapıldığını ortaya koyuyor. Acaba bu durum evrensel bir sorun mu yoksa Türkiye’de ve Kuzey Kıbrıs’ta bitmeyen erkeklik sorununun bir tezahürü mü?

“Bu farklı coğrafyalarda, kültürlerde, zamanlarda değişiklik göstermekle birlikte eril zihniyetle haber yapmak aslında evrensel bir sorun. Hem medyanın hegemonik erkekliliği yeniden üretmesi anlamında, hem de dilin seksist yapısı anlamında. Dil çalışmaları yapanlar, bunu özel bir jargonla adlandırıyorlar dilin günlük hayattaki dili seksist bir dil. Aslında gazetecilikten önce gündelik hayatımızın dilini dönüştürmemiz gerekiyor. Her türlü insan ilişkisinde bunu yapmamız lazım. Spor tribünlerinden tutun da, kadın, erkek ilişkilerine kadar çocuklarla olan ilişkilere kadar dilimizi değiştirmemiz, dönüştürmemiz, bu seksist dili yerinden etmemiz gerekiyor. Medyanın zaten en kolay yaptığı şey, gündelik hayattaki dili yeniden üretmek; kadına, yaşlılara, LGBT bireylere dair basmakalıp tipleri var. Bu basmakalıp dili yeniden üretiyor. Bunu üzerinde düşünerek de yapmıyor. Kolaycılığın zaman azlığından yapıyor. Klişeleri kullanmak her zaman kolay oluyor. Böyle söylenmiş, böyle de söylenir gider şeklinde... Ama sonunda bakıyorsunuz o taraflı, ayrımcılık yapan, kadını aşağılayan, ikinci statüsünü yeniden üreten, ötekileştiren dil, yeniden üretilmiş oluyor. Bir haber yaparken bütün ilke ve kurallara hassasiyet önemli ama en çok da dile hassasiyet önemli, haberciliği değiştirmeye de oradan başlamak gerekiyor.”



“Şiddeti elbette konuşmalı ve tartışmalıyız”

Hep tartışılan bir konu var... Şiddeti tartışmak ve konuşmanın da şiddetin yeniden üretilmesine vesile olması... Bu iddianın gerçeklik payını uzmanı anlatıyor:

“Hayır bu durum şiddeti nereden konuştuğunuza bağlı.

Şiddeti, onu provoke edecek bir şekilde konuşmuyoruz.

Şiddetin nedenlerini anlamaya çalışıyoruz. Şiddeti bir sonuç olarak görmüyoruz. Öldürülen kadınların sayısını vermekten ibaret saymıyoruz. Neden öldürüldüklerini, burada devletin sorumluluğunu, yakın çevresinin eğitimin sorumluluğunu,

medyanın sorumluluğunu tartışıyoruz. Bu nasıl baktığınıza, nasıl yaklaştığınıza bağlı, bu anlamda da şiddeti elbette konuşmalı ve tartışmalıyız.

Önemli olan her iki tarafta da, barıştan yana olanları öne çıkarmak, çatışmayı körükleyenlerin değil, barışı getirmek için çabalayanların sözlerine kulak vermek, onlara mikrofon uzatmak

dönemde Türkiye'de barış gazeteciliğinden, toplumsal cinsiyet odaklı habercilikten bahsetmek lüks gibi kaçabilir. Haberin tabii doğru olması da onu barış gazeteciliğine toplumsal cinsiyet odaklı

“Önemli olan barışı getirmek için çabalayanlara mikrofon uzatmak”

Sevda Alankuş'a göre bir insanın barış gazeteciliği yapabilmesi için empatiden fazlasına gerek var. Barış gazeteciliği yapmak ötekiyle gibi düşünmeyi, öteki için düşünmeyi, ötekinin acısıyla ortaklaşmayı gerekli kılıyor.

“Barış gazeteciliğinin en önemli noktası, belki de gerçekleştirilmesi en zor olanı öteki için haber yapabilmek durumu. Hele de sıcak çatışma ortamında bunu yapabilmek çok zor. Ulusal medya diye bir kavram var ve bu ulusal medya ulusal çıkarları yazmak, söylemek için var. Ama barış gazeteciliği olması gerekene dair bir şey. Bu konuda ne kadar, ne yapılabilirirse, onu da başarı hanesine eklemek gerekiyor. Benim takip ettiğim bu etik tartışmalarda şöyle bir ifade var. Ötekinin hatalarından da kendini sorumlu görerek yapılacak bir habercilikten bahsediliyor. Şimdi bu çok iddialı ve çok zor ama ötekinin ne dediğini dikkate alarak haberler yapılabilir. Anlatmaya çalıştığım Türkiye ile Suriye geriliminde, ya da kuzey ve güney Kıbrıs geriliminde gidip öteki tarafın resmi kaynakları ne söylüyorsa bunu haber yapın demek değil. Önemli olan her iki tarafta da, barıştan yana olanları öne çıkarmak, çatışmayı körükleyenlerin değil, barışı getirmek için çabalayanların sözlerine kulak vermek, onlara mikrofon uzatmak. Hatta belki de sadece bir gerilimden, savaştan en çok mağdur olana bakarak, kadınlara, yoksullara, çocuklara ve yaşlılara söz hakkı vererek, acının ulusu olmadığını hatırlayarak, ölüm acısının ortak bir acı olduğunu hatırlatmak. İşte bu yönünü yakalamaya çalışarak haber yapmak gerekiyor. Barış gazeteciliğinin, bu şekilde haber yapmanın, zor olduğunu biliyorum ama denemeye değdiğini düşünüyorum. Tüm zorluklarına rağmen bu şekilde haber yapanların olduğunu da görüyorum.”

“Türkiye’de haberlerin doğruluğunda bile sorun var”

Son zamanlarda yapılan bir röportajında Alankuş, Türkiye medyası için “barış gazeteciliğinde doksanlı yıllara doğru gerileme var” diyor. Bunun yanında Türkiye medyasına dair kadının ele alınma durumunu da sorunlu gibi. Sonuçta Türkiye medyasında her yönüyle bir gerileme mi var, merak ediyorum.

“Bir habere dair en basit kural, doğru olmasıdır. Türkiye’de şu anda haberin doğruluğu dahi çok sorunlu, haberi okuyoruz ve hemen gidip teyit.org sitesine bakıyoruz. Özellikle de online medya da bu sorun var. Yılın sözcüğü de olmuştu ya post



truth, nesnel hakikatlerin belirli bir konu üzerinde kamuoyunu belirlemede duygulardan ve kişisel kanaatlerden daha az etkili olması durumu, gerçek ötesi de diyebiliriz buna... İşte bu tam da içinde bulunduğumuz durumu karşılıyor. Eskiden savaşta ilk kayıp gerçeklerdir denirdi. Şimdi savaş durumunda olmamamıza rağmen gerçek ilk kaybedilen şey durumda. Şimdi haberin doğru olması gibi en temel ilkesinin bile sorunlu olduğu

ya da haberciliğe de uygun yapmıyor. Verinin nasıl kullanıldığı, nasıl işlendiği, nasıl çerçvelendiği de çok önemli. Ama haberlerin gerçekliğinin dahi olmadığı bir dönemde haberciliğin çok çok yara almış olduğunu söyleyebilirim. Tarafsızlık zaten hiç yoktu. Ben haberi her zaman yanlı bir şey gördüm. Tarafsız, objektifmiş gibi görünen bunu söyleyen ama öyle olmayan bir şey haber. Sıradan bir trafik kazası haberi düşünelim. Otoritenin dilini kullanırsanız başka, orada mağdur olan birini haber kanalı olarak kullanırsanız başka veya konuya dair daha önce açıklamalar yapan, uyarılarda bulunan bir hak örgütüne sorarsanız bambaşka cevaplar alırsınız. Sonuçta kullandığınız haber kaynağı da çok önemli. Haber yaygın medyada artık yapılabilir olmaktan çıktı. Alternatiflere kaydı. Belki de her şerde bir hayır vardır ya, bu da öyle... Alternatif medya alanında haberciliği daha iyi yapan, daha iyi öğrenen çoğulculuşma olabilir. Ben öyle bir hareket de görüyorum bu mecrada ama online medyadan da bahsederken her zaman tereddütle konuşuyorum çünkü o da bu pazarın, haberin metalaşmasının bir sonucu olarak acayip bir reklam geliri oraya kayıyor. Yaygın medya orada, gazeteler kapanıyor oraya kayıyor, hatta yaygın medya gazetelerde yaptığından daha fazla hak ihlalini, özellikle de kullandığı fotoğraf ve içeriklerle bu alanda yapıyor. Sonuçta online medya, teknoloji bizi kurtarır demiyorum ama çeşitli habercilik inisiyatifleri geliştirmek anlamında imkanlar da sunuyor.”



“Her şeye rağmen Kıbrıs Türk medyasında iyileşme var”

Türkiye bu durumdayken Kıbrıs Türk medyasını da değerlendirmesini istiyorum. Biliyorum ki burada yaşamasa da haberlerimizi yakından takip ediyor. Acaba bizim durumumuz nasıl, iyiyeye mi kötüye mi gidiyor merak ediyorum.

“Son dönemde Kıbrıs Türk medyası benim burada yaşadığım yıllara göre daha iyi. Barış gazeteciliği aşağı yukarı Türkiye ile aynı zamanda Kıbrıs’ta da telaffuz edildi. Bununla ilgili o dönemde köşe yazıları yazan, Sami Özusul, Cenk Mutluyakalı gibi gazeteciler de oldu. Bu konu benimsemiş, artık bununla ilgili projelerde yer alıyorlar. Kuzey ve güney medyası bu konuda birlikte adım atıyorlar. Toplumsal cinsiyet odaklı habercilik konusunda da aynı şekilde bir ivme var. Hassasiyet gelişmiş, dili daha iyi kullanıyorsunuz. Türkiye’deki gibi sansasyonel başlıklar yok. Fakat şöyle de bir hata var, yeterli malzeme olmadığı zaman, haberin uzatılması kaygısıyla ya da kolaylığa kaçarak polis bildirisine yer vermek yerine mesela gidip öldürülen bir kadının komşusuyla konuşmalar, masa başında habercilik yapmalar... İşte o zaman o polis açıklamasını ya da mahkeme detaylarını da habere eklemek zorunda kalmayacaklar. Hele de online medyada özellikle de cinayet haberlerinde polisin ifadesi, polis raporları sayfalarca gidiyor. Bunlara hiç gerek yok, yine de her şeye rağmen görel olarak bir iyileşme var diyebilirim. Buna sevindim ama her zaman bildiğini okuyan gazeteleriniz de var. Onları bunun dışında tutuyorum.”



Fatma ARPALIKLI
fatmaarpalikli@yahoo.com

“Editoryal bağımsız, taraflı! Gazetecilik”

Dünden bu güne gazeteler dosyamız devam ediyor. Bu sayıyı Kıbrıs Postası ve Yeni Bakış'a ayırdık.

- Uzun süre yurtdışında yaşadıkten sonra, ülkeye kesin dönüş yapan 2 ayı iş insanı, yaptıkları yatırımın bir bölümüyle, medya sektörüne de girdi.
- İş insanı Polat Alper, Kıbrıs Postası adıyla, önce elektronik ortamda başlattığı gazete yayıncılığını, daha sonra yazılı basına taşıdı.
- Ülkede 'Yeni Bakış' yaratmak isteyen Yusuf Kısa ise, gazetesinin bir devamı olarak, günümüzde web ortamında da televizyon yayıncılığı yapıyor.
- Bu iki gazetenin yöneticileri ise, dünya ve yakın coğrafyayla kıyaslandığında; gazete sayısının ülkemizde oldukça fazla olduğu ve yakın coğrafyadaki 'havuz medya' anlayışının, ülkemizde de bir tehtit olabileceği konusunda birleşiyor.

Medya dergisinin Mart 2014'te yayımlanan 8'inci sayısında açtığımız “gazeteler” dosyasına, bir dönemlik aranın ardından yeniden devam ediyoruz. Yazı dizisi başladığında, 15 olan gazete sayısı, bugün 20'yi bulmuş durumda.

Tümü de tabloid olarak yayımlanan gazetelerimizden, şu ana kadar, Halkın Sesi, Demokrat Bakış, Havadis, Vatan, Yenidüzen, Volkan, Kıbrıs, Ortam, Güneş, Detay ve Afrika'yı sizlerle buluşturduk. Bu sayımızda ise, Kıbrıs Postası ve Yeni Bakış gazetelerini mercek altına aldık.

Kıbrıs Postası'nın 'ismi' satın alındı

15 Kasım 2013'te kurulan Kıbrıs Postası, o dönemde, hali hazırda yayın yapan Kıbrıs Postası İnternet Gazetesi'nin bir devamı niteliğinde. İş insanı Polat Alper'in sahibi olduğu City Press Yayıncılığın bünyesinde yayımlanıyor. Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği yayını olan Kıbrıs Türk Basın Tarihi kitabında yer alan bilgilere göre, Kıbrıs Postası, merhum İsmet Kotak'ın yayın hakkına sahip olduğu bir gazeteydi. 25 Ekim 1982-1992 tarihlerinde yayımlandı. Günümüzde, “Kuzey eklenerek yayım hayatına devam eden 'KIBRIS POSTASI'nın adının geçmişi, bu bilgiye dayanıyor. Kıbrıs Postası'na, internet ve yazılı gazete yanında, internet gazetesi Girne Postası da eklendi. Kıbrıs Postası Haber Müdürü Canan Onurer, 'Kıbrıs Postası' adıyla ilgili, çok eskilerde bir yayın vardı. Sonra, devam etmedi. Yurt dışından Kıbrıs'a kesin dönüş yapan



Polat Alper, bu ismi aldı. Tescil ettirdi ve internet gazetesi olarak faaliyete başladı. Hali hazırda bir isim ve marka vardı. 2013 yılında bu internet gazetesi, markalaşmıştı zaten...” dedi.

Herkes o dönemde, internete önem verirken, kendilerinin hali hazırda bir internet gazetelerinin olduğuna dikkati çeken Onurer, “Adanın en çok takip edilen internet gazetesi olduğunu rakamlarla takip ediyorduk zaten. Buna bir de yazılı basını ekledik. Çünkü geleneksel basın ve medyanın hâlâ ömrünün ülkede olduğunu görebiliyorduk. Bu sadece bizde değil. Türkiye, Avrupa ve Amerika'da da hâlâ, geleneksel basına yer var. Zamanı daha dolmadı” dedi.

Onurer, gazete girişimi için, o dönem kendi gazetesi olan Haberdar'ı kapatan Rasih Reşat'la görüşüldüğünü ve Rasih Reşat'ın, genel yayın yönetmeni olarak, ekibi ile birlikte Kıbrıs Postası'na katıldığını kaydetti. Gazete basarak, çok farklı bir şey yapmadıklarına da dikkat çeken Onurer, “İçinde künyesi olmayan, kimin çıkardığı, haberini kimin yaptığı belli olmayan onlarca

site varken, Kıbrıs Postası'nın, 2013'ten beri, künyesi, iş yeri belli olan, sosyal yatırımları yapılan, ekibi ve kurulu düzeni olan bir yer olduğunu vurguladı ve ekledi: "Tek eksiklerimiz; bir kağıda basılmaktı. O eksikliği de tamamlandı. Adını da bu yüzden değiştirmedik."

Teknoloji takip ediliyor

Kıbrıs Postası'nın WEB TV yayınlarına da değinen Onurer, önceleri görüntülü haber ve video uygulaması olmasa da internet üzerinden canlı yayın yapan yöntemleri geliştirmeye çalıştıklarını kaydetti ve "Teknolojinin gelişmesi ve sosyal medyadaki video görüntülü canlı yayın sisteminin daha kolay hale gelmesiyle, Kıbrıs Postası da kendini WEB TV'nin içinde buldu. Özellikle Kıbrıs görüşmeleri kapsamında 2015 sonu-2017 sonuna kadar süren görüşmelerde, New York, Cenevre, Crans-Montana gibi süreçler, WEB TV olarak en yoğun kullandığımız araç oldu. Ama Kıbrıs Postası TV 2012'den beri hayatımızdadır. Biz zaten başlangıcı yapmıştık. Teknolojiyi kullanarak formatı değiştik. Kendi youtube kanalımız da, yeni değil. 2013 yılından beri var ve oralara da videolar yüklenir" dedi.

Geçtiğimiz 2018 yılının Ağustos ayında, Web TV için stüdyo yaptıklarını, teknik imkanları geliştirdiklerini anlatan Onurer, şunları kaydetti: "Şu anda, WEB TV olarak gün içerisinde her gün stüdyoda 3 ayrı canlı yayın, öğle spikersiz bülten, akşamsa spikerli ana haber uygulamamız var. Aynı zamanda gün içindeki tüm gelişmeler canlı yayında facebook ve youtube kanalımızdan izleyici ve okuyucuya ulaşabiliyor."

Kıbrıs Postası'nın tek bir kişi üzerinden yayımcılık değil, aktif yayınları olan bir televizyon gibi çalıştığına dikkati çeken Onurer, "Bir kişi çıkar yorum yapar. 200-300 beğeni alır, bu bakış açısı ile değil. Günlük yayınlar çok önemli. Bugün filmlerin konuşulduğu program da mevcut daha aktüel program da. En çok izlenen programlarımızdan biri, Sokağın Nabzıdır. Her hafta Cuma günü yayınlanır... Eş zamanlı olarak Kıbrıs Postası internet gazetesinde yer alır. Biz koca bir ekiple çalışıyoruz. En çok izlenen WEB TV'yiz" dedi.

"Sorumluluklar yerine getiriliyor"

Kıbrıs Postası'nda ve Girne Postası'nda çalışan 20 personelin yanı sıra, yayınlara katkı koyan, program yapan, dışarıdan hizmet verenler de mevcut. Bu personelin 6'sı, sarı basın kartı sahibi. Gazetenin gelirleri ise reklamlar üzerinden sağlanıyor. Gazete yönetiminin maaşlar ve sosyal yatırımlar konusunda sorumluluk sahibi olduğundan söz eden Haber Müdürü Canan Onurer, "Onun ötesinde haber içeriğine karşıma veya haber toplantılarına katılma böyle bir şey yaşanmaz. Sadece kontrolü var. Belli bir yayın politikası vardır" dedi.

Basın mensubu çalışanları olarak, Kıbrıs Postası'nın ilk toplu iş sözleşmesi imzalayan kurum olduğunun altını çizen Canan Onurer, "Sendikanın son yaptığı açıklamaya göre de Kıbrıs Postası, artan askeri ücrete ve değişen yasalardaki durumu kendi personeline yansıtmıştır. Sosyal haklar konusunda da bir değişiklik yapmıştır. Hem devlet, hem



Çalışma Yasası, hem de Basın İş Yasası ve sendika ile ilişkisi en iyi olan kurumlardan biridir" diye konuştu. Gazetenin yayın politikasıyla ilgili olarak da Onurer, "Kurulduğu tarihten bu yana yayın politikası açıktır. Evrensel yayın politikasıdır. Kamuoyunu yakından ilgilendirebilecek konular yer alır. Çocuk, kadın ve LGBT bireylerin haklarına daha farklı bir bakış açısı vardır. Son dönemde dünyanın sorunu olan ve bizde de sorun haline gelen mülteci, sığınmacı konusunda da bir tarafı ve duruşu vardır. Yayın politikasını ona göre belirler. Çekilen mahkeme fotoğrafları, kriminal olaylardaki fotoğraflar, 2-3 kere bakılarak yayınlanır. Bu konuda hata yapmaktan çekiniriz. Hata yapmamak için ilgili sivil toplum örgütleri ile mutlaka temasımız vardır, haber hazırlama aşamasında. Bizim de hayatımıza yeni girmiştir hak haberciliği, çocuk hakları, kadın hakları veya mültecilerle ilgili konular hayatımıza yeni girdi ve haberleştirmek zorunda kaldık. Öğrenme sürecimiz var. Bu konuda yardım almaktan çekinmeyiz" dedi.

Ülkemizdeki medyanın geleceğini de çok iyi görmediğinden söz eden Onurer, 15-20 tane, adını benim bile bilmediğim, bu kadar küçük bir toplumda, Sayın Maliye Bakanı'nın dediği gibi, nüfusu 800 bin olarak düşünürsek, bu ülkede 20 gazete korkunç bir rakamdır. Zaten hepsi sayfalarını, TAK'ın, devletin ağzından çıkan, onun yayın politikasının belirlediği haberlerle doldurmaya çalışıyorlar. Haber açısından fark yaratan 5 gazetedir. Okunurluk ve tirajdan bahsetmiyorum. Gündem yaratmak. Kamu yararına" dedi.

Ülkede hâlâ çözülmesi gereken bir medya sermaye ilişkisinin varlığından söz eden Canan Onurer, medya sektörü ve ekonomisi yeterince gelişmediğinden, medyayla -sermaye, medyayla-devlet ilişkisinin birbirine çok bağlı olduğunu vurguladı ve bu bağlar kopmadığı sürece bağımsız bir medyadan söz edilemeyeceğine işaret etti. Onurer, "Daha bağımsız hareket etmek, ekonomik kaygı düşünmemesi, devletin politikasını değil de kamu yararına uygun bir politika düşünerek hareket etmede sıkıntı yaşıyor medya. Bu sadece Kıbrıs'ın Kuzeyi'nde de değil, tüm dünyada yaşanan sıkıntıdır. Yakın coğrafyamızda Türkiye'de basın ikiye ayrılmış durumda. Burada onu yaşayamıyoruz. Keşke yaşayabilsek, 2'ye ayrılarak alternatifimiz olabilse. Bence medyanın en büyük sorunu alternatifsizliktir" diyerek sözlerini tamamladı.

“Yeni Bakış 5 yaşında”



Yeni Bakış gazetesi, 22 Aralık 2014'te kuruldu. İş insanı Yusuf Kısa'nın Yönetim Kurulu Başkanı olduğu gazetede, Ufuk Çağa Haber Müdürü, Deniz Abidin Editör, Serkan Kısa Spor Şefi, Ertan Sönmez Reklam Sorumlusu, İslam Tüfent Görsel Yönetmen olarak görev yapıyor. Üst kademe yöneticileri dışında gazetede, 3 muhabir, 1 editör ve 4 görselci yanında, 10 kişilik ekip de Yeni Bakış WEB TV'ye hizmet veriyor.

Özgüren: “Meşakkatli ve zor bir süreç oldu”

Yeni Bakış gazetesinin üretim aşamasına katkı koyan, deneyimli gazeteci İsmet Özgüren; Yusuf Kısa'nın, basın çok da tarafsız olmadığını gözlemlediğini belirtti ve gazetenin üzerindeki 'adanın tarafsız gazetesi' ibaresinden de bunun anlaşıldığına vurgu yaptı.

Gazetenin kuruluş aşamasının amatörce olduğunu kendisinin ise gazeteyle 60'ıncı gün tanıştığını kaydeden Özgüren, gazeteyle dahil olma sürecini ve sonrasını şöyle anlattı:

“Bir davet aldım. Gittik, Yusuf Beyle bire bir görüştük el sıkıştık. İstenileni sordum. Adanın tarafsız gazetesi imajı vardı. Tamamen editöryal

bağımsızlığın geçerli olacağını söyledi. Benim siyasi kimliğimi ona anlattık çünkü birbirimizi tanı mıydık. Beni BRT'den dolayı biliyordu. Prensip olarak anlaştık. Ben gittiğimde, sadece görselci arkadaşlar vardı. Muhabir ve yazı işleri yoktu. Haberin üretim noktasında kimse yoktu... Kadro oluştu. Meşakkatli ve zor bir süreç oldu. Gazetenin gazete olduğunu anladık. Yeni Bakış evrimini çok kısa sürede tamamladı. Mesela, gittiğim gün ilk konuştuğumuz, gazetenin bölücü ve ayırıcı bir logosu vardı. Renk fetişizmi yapmıyorum ama, kırmızı beyaz yazılmış bir yazının üzerinde bölünmüş bir Kıbrıs vardı. Adanın tarafsız gazetesi imajı ile bunun örtüşmediğini anlattım. Sayın Kısa, son derece çağdaş ve yenilgiye açık, aç bir iş insanı, medyanın gücünü çözdük sonra yatırım yapan bir iş insanı. Bugün 5'inci yılda yeni bakışın WEB TV'si var. Bu süreci geliştirme yönünde, siz doğru taleple giderseniz karşılığını alırsınız. 16 sayfa 24-32-48 oldu ama, Yeni Bakış, Gifa'dan ayrıldı, kendi binasına geçti. Bugün birçok gazetenin imrendiği press hall, çalıştığımız nokta her geleni hayran bırakan bir noktaya ulaştı. Gazete, televizyon ile birlikte üretim yapan bir noktaya geldi. Bir medya ağına döndü. Yeni Bakış gazetesi ile WEB TV, iki kardeş kuruluş. Birbirini destekleyen, besleyen unsurlardır. WEB TV 6'nı ayındadır. Bu anlamda günlük olarak, ülkenin en uzun süreli yayını yapıyor: 08.00-19.00. Normal bir TV kanalı misali birçok program yapıyor. Siyaset, sanat, ekonomi, genç ve kadın sorunlarıyla ilgili...”

Günümüzde elimizin altında cep telefonları olsa ve istenildiği an WEB TV'ye, internetten ulaşılsa da, klasik televizyon yayıncılığının kendisi açısından daha pratik olduğunu dile getiren Özgüren, “Bu meşhur tıklama ve izlenme noktasında, WEB TV, yerinden canlı akatımlarla haberi yapıyor. Korkunç izleme oranına ulaştı. Ama kapsam açısından klasik televizyonculuğun yeri farklıdır. Zaman içerisinde her şey oraya mı evrilir?” ifadelerini kullandı.

“WEB TV'ler çok popüler”

Konuşmasında gençlere de seslenen İsmet Özgüren, “Yeni nesil teknoloji, istihdam alanına dönüşmüştür. Bu ülkenin gençliğine, basın yayın mezunu insanlara



da ekmek ve aş veren pozisyonudur. Bu da zaten ekonomik sıkıntı içerisinde olan, beyin göçü yaşadığımız gençlere, önemli ve gerekli bir yatırımdır. WEB TV çok popüler. Artık bu kağıdı karşılama, onu matbaaya ulaştırma, gazeteyi en az 3-5 kişinin üretmesi zahmeti yok. Ama, bir kamera alıp, evin herhangi bir odasında, 'ben de WEB TV'yim' demek, çok daha kolaydır. Yeni Bakış WEB TV'yi, orada gerçek anlamda bir stüdyo ve o stüdyonun yan unsurları , reji odası, profesyonel insanlarına varan bir ağ vardır" dedi.

Gazetenin yayın hayatında en rahat olduğu unsurun, 'gelirleri' olduğunu ifade eden Özgüren, "Bugün reklama, birilerine yamanmaya, nemalanmaya müsait olmayan, bunu reddeden bir mal sahibi var. O noktada hem editoryal bağımsızlığımızı koruyoruz, hem de akrabalık, organik bağımız yoktur. Tirajımız birçoğunun iddia ettiği aksine yüksektir. Okunurdur. Günlük tirajları konuşuyoruz artık. 21'inci gazete yoldadır. Pasta küçüktür ama ona hücum edenler büyüktür. Bizim bu noktada elimiz rahattır. Biz haberi satıyoruz. Yani satma mecazi anlamda. Çünkü, evi satmaya çalışan var, altını, cımbızı satmaya çalışan var. Biz haberimizi satıp, habercilik yapıyoruz. O noktada elimiz de rahattır. Mal portre olarak da, sahibi pozisyonundaki insanın, uluslararası anlamda bir yatırımcı olması hasebiyle maddi sıkıntımız yoktur" diye konuştu.

Yeni Bakış'ın ismiyle ilgili olarak da, yayın hayatna başladığında, ülkede, bugün yalnızca dijital ortamda



yayın yapan Demokrat Parti'nin yayın organı Demokrat Bakış'ın yayımlandığını anımsatan Özgüren, "Tarafsız bir bakış acısı' ortaya konulmak isteniyordu. Adına da doğal olarak, 'yeni' ifadesini koydular. Gerçekten yeni ve farklı bir bakışı barındırır bu gazete bünyesinde" ifadelerini kullandı.

İsmet Özgüren, Güney Kıbrıs ve dünya ile kıyaslandığında, gazete sayısının ülkemizde çok olduğuna işaret etti.

Ülkede, basın özgürlüğü ile özgür medyanın tartışılması gereken farklı konular olduğu üzerinde de duran Özgüren, "Sırf birilerini karalama, tetikçilik yapma, korku salma, birilerinden nemalanma adına, adına gazete denen gazeteler var. Kimse kusura bakmasın. Bakanlar da baksın. Bu mesleğe 25 yılını veren bir gazeteci olarak bu kadar net söylüyorum. Bunların amacı, misyonu, çıkışı, yayınlanış şekil ve içerikleri çok farklıdır. Aynı yolda yürümüyoruz. Basının özgürleşmesi noktasında bu basının bölüm parçalanmasını zorlaştırır. Elmalar, armutlar birbirinden ayrılmadığı sürece, biz medya emekçileri, kullanılmaya ve bölünmeye doğru

hızla evrilmekteyiz. Bu zarar verir. Faydası yoktur. Çok uzağa gitmeye gerek yoktur. Gözümüzü Türkiye'ye çevirsek, en bariz örnek oradadır. Havuz medya dediğimiz, tek elden servis edilen haberlerle... Gazetecilik ahlakı bunu emretmez. Ama içinde bulunduğumuz sektör farklı olarak kullanıldığından, çamurun parçaları bizim üzerimizde de gezer. Bunu temizlemek için ekstra mesai harcıyoruz" ifadeleri kullandı.

İsmet Özgüren konuşmasını, "Daha özgür, daha mutlu ve özellikle üniversitede bu alanı okuyup da gidip farklı alanlarda çalışan gençlerimizin Kıbrıs Türk basınına sahip çıkacağı günlerin umundayım" sözleriyle tamamladı.



Medya Başarı Ödülleri Yarışması için başvuru süresi 3 Haziran'a kadar

Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Cemal Özyiğit, Kıbrıs Türk Türk Gazeteciler Birliği (KTGB) heyetini kabul ederek görüştü.

Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı ile Gazeteciler Birliği'nin çeşitli konularda iş birliği sürecinin konuşulduğu görüşmede, ayrıca 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü'ne yönelik gerçekleştirilmesi planlanan etkinlik ve medya okuryazarlığı hakkında

karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu. Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Cemal Özyiğit, basın, demokrasilerin vazgeçilmez unsurlarının başında geldiğini belirterek, basın özgürlüğünün demokratik toplum için elzem bir gereklilik olduğuna dikkat çekti. Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği ile başta basın özgürlüğü olmak üzere çeşitli alanlardaki iş birliği sürecinin genişletilmesi kararlılığında olduklarını

belirten Özyiğit, medya okuryazarlığı dersinin 6, 7 ve 8. sınıfların en az birinde zorunlu seçmeli olarak okutulduğunu anımsattı. 3 Mayıs Basın Özgürlüğü Günü'ne yönelik de Gazeteciler Birliği ile bazı projeler üzerinde çalıştıklarını belirten Özyiğit, konunun netleşmesinin ardından gerekli açıklamanın Gazeteciler Birliği ile ortaklaşa duyurulacağını kaydetti.



Gazeteciler Birliği adına konuşan Örgütlenme Sekreteri Fatma Arpalıklı da başta Basın Özgürlüğü olmak üzere çeşitli alanlarda Eğitim Bakanlığı ile iş birliği yapmak amacıyla olduklarını belirtti. Bu yönde bazı düşünceleri karşılıklı olarak paylaştıklarını ifade eden Arpalıklı, özellikle okullardaki medya okuryazarlığı dersine yönelik katkı koymak amacıyla olduklarını ifade etti.

KTGB üyelerine DAÜ'de burs imkanı

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği ile Doğu Akdeniz Üniversitesi arasında imzalanan protokol uyarınca, bir birlik üyesine DAÜ İletişim Fakültesi'nde yüksek lisans (master) bursu verilecek.

Burstan yararlanmak isteyenlerin, DAÜ İletişim Fakültesi'ne müracaat ederek, yapılacak sınava katılmaları gerekiyor. Başvuruyla ilgili bilgilere online olarak <https://grad.emu.edu.tr/tr/basvuru/basvuru-kosullari> adresinden erişilebiliyor. Protokol uyarınca, sınavda başarı gösteren ve kayıt hakkı kazanan bir KTGB üyesi tam burslu olarak yüksek lisans eğitimi alacak.

Özslu: "Eğitime büyük önem veriyoruz"

DAÜ ile KTGB arasında çeşitli alanlarda iş birliği öngören protokolü

geçtiğimiz haftalarda DAÜ Rektörü Prof. Necdet Osam ile KTGB Başkanı Sami Özslu tarafından imzalanmıştı. KTGB Başkanı Sami Özslu, temel amaçlarından biri gazetecilik mesleği ve gazetecilerin gelişimine katkı

koymak olan KTGB'nin eğitime büyük önem verdiğini belirtti. DAÜ ile geçmişte de benzer bir protokol yapıldığını, ancak sürecin aksadığını kaydeden Özslu, o dönemde master yapma hakkı kazanan iki KTGB üyesinin de DAÜ yönetimiyle yapılan istişareler

sonucu eğitimlerine kaldıkları yerden devam etmelerinin sağlandığını açıkladı. Özslu, DAÜ yönetimine teşekkür ederek, protokoldeki diğer öngörülerin de hayata geçirileceğini belirtti.



KTGB'DEN HABERLER

Sevgül Uludağ'ın NOBEL adaylığına 3 gazeteci örgütünden destek

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, Basın Emekçileri Sendikası ve Kıbrıs Gazeteciler Sendikası, araştırmacı gazeteci Sevgül Uludağ'ın, Norveç Nobel Komitesi'ne 2019 Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilmesinden dolayı gurur duyduğunu açıkladı ve destek belirtti.

Gazeteci örgütleri, Uludağ'ın Nobel adaylığı konusunda bazı uluslararası federasyonlardan destek isteyeceğini de bildirdi.

Üç gazeteci örgütünden yapılan ortak açıklamada,

Uludağ'ın Kanada'da York Üniversitesi'nde görevli Doç. Dr. Anna Agathangelou tarafından Nobel adaylığının, kayıp kişiler üzerindeki çok değerli çalışmalarının yanı sıra, toplumların sorunlarının demokratik yollarla çözümü için gazetecilik becerilerinin kullanılması ve bu hassas konuda iki toplum arasında karşılıklı anlayış yaratılması için öne sürüldüğü, Uludağ'ın Kıbrıs'ta yaklaşık yarım asırdır sürdürdüğü barış ve uzlaşma çabasının da bu adaylıkla onurlandırıldığı kaydedildi.



Doktorlar KTGB'deydi



Kıbrıs Türk Tabipleri Birliği Başkanı Dr. Özlem Gürkut ve Yönetim Kurulu üyesi Dr. Emre Y. Vudalı, Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'ni ziyaret etti.

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği (KTGB) Kompleksi'nde gerçekleşen

ziyarette KTGB Başkanı Sami Özuslu ve Yönetim Kurulu üyeleri hazır bulundu.

Görüşmede sağlık alanında yapılacak haberlerde teknik destek sağlama ve sağlık iletişimi için ortak çalışma kararı alındı.

BKP'den ziyaret

Birleşik Kıbrıs Partisi (BKP) Genel Sekreteri Salih Sonüstün başkanlığındaki heyet, Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'ni ziyaret etti.

BKP Genel Sekreteri Salih Sonüstün ziyarette yaptığı konuşmada, Guterres Belgesi temelinde Birleşik Federal Kıbrıs'a ulaşmanın ana hedef olduğunu vurguladı. Sonüstün, Birleşik Kıbrıs Partisi olarak bu hedef doğrultusunda Federal Kıbrıs'a inanan tüm siyasi parti, sendika ve sivil toplum örgütlerinin birlikte mücadele etmesinin şart olduğuna inandıklarının altını çizdi.

"Birleşik Kıbrıs Partisi olarak, paydaş gördüğümüz Birleşik Federal Kıbrıs yanlısı tüm siyasi parti, sendika ve sivil toplum örgütlerinin aynı çatı altında bir araya gelerek görüşme sürecinin bir an önce başlaması ve olumlu sonuca ulaşması için liderlere destek olunmasının şart olduğunu" söyledi.

Sonüstün, Kıbrıs Türk toplumunun varlık, kimlik ve kültürünün hızla yok oluşa sürüklendiği bu süreçte amaçlarının, barış, çözüm ve Birleşik Federal Kıbrıs için katalizör rol oynayacak bir gücün oluşturulması olduğunu vurguladı.

Özuslu Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği Başkanı Sami Özuslu ise yaptığı konuşmada, Kıbrıs'ta federal çözüm çabalarının sürmesinin önemli olduğuna işaret ederek, son dönemde Kıbrıslı Türklerin müzakere masasından baypas edilerek dışlandığını ve bunun çok önemli bir kayıp olduğunu vurguladı. Özuslu, "Çözüm adına atılacak adımlara bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da destek olmaya devam edeceğiz. Önemli olan ilkesel davranıp, pratikte de birlikteliği devam ettirebilmektir" dedi.

KTGB: "Medya çalışanlarının küçük düşürülmesine izin vermeyeceğiz"

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, basın çalışanlarına yönelik şiddeti artan suçlamalar üzerine, açıklama yaparak medya çalışanlarının küçük düşürülmesine izin vermeyeceğini vurguladı.

Açıklamada şöyle denildi: "Cumhuriyet Meclisi, milletin; halkın Meclisi'dir. Millet vekillerinin sesini halkla paylaşmak basının önemli görevlerinden biridir. Ancak her vekilin konuşmasını satır satır vermek habercilik yapmak değildir. "Benim konuşmamı yazma, zaten eksik ve yanlış yazıyorsunuz" demek basın çalışanına "sen bu işi bilmiyorsun" demek; onun emeğini, çabasını küçük görmektir.

Ülkemizin devlet ajansı olan TAK'ın haber bültenlerinde her dönem yasama ve yürütme faaliyetlerinin geniş yer tuttuğunu dikkate aldığımızda, sayın milletvekilinin bu ifadelerini hem TAK'ı hem meslektaşlarımızı hem de genel olarak Kıbrıs Türk medyasını rencide edici

olarak değerlendiriyoruz.

Her açıklamasında, her etkinliğinde basının hazır bulunmasını isteyen vekillerimiz, siyasilerimiz -umalım ki- kendi şovlarını yapmak için değil; seçim sandığında millete verdiği sözü tutmak adına hayata geçirdikleri eylemlerini paylaşmak için basın çalışanları ile işbirliği içerisinde olsun.

Bazı vekiller ise "Satılmış Kalemlerden" bahsederek, aslında maalesef "satılık kalemler" aramaktadırlar. Bir meslek grubuna yönelik nefret suçu işleyip ardından da fotoğraflarının güzel çekilmesini! haberlerinin en fotojenik! halleriyle sosyal medyada veya gazetelerde yer almasını istemektedirler.

Medya çalışanlarından bu işi daha iyi bildiklerini iddia edenler, mesleklerini en iyi şekilde icra etmek isteyen



basın emekçilerini suçlayarak bir yere varamazlar. Basın özgürlüğü hayatın özgürlüğü... Nasıl ki adalet herkese göre şekillenemez, basın da; baskılar, tehditler ve küçümsemelerle bazı siyasilerin istediği şekle sokulamaz.

Basın çalışanları üzerinde giderek artan suçlamalar kabul edilebilir değildir. Siyasilere, medyayla ilişkilerinde, sağduyuyla ve saygı sınırları içinde hareket etmelerini hatırlatmak isteriz. Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, halkın gözü kulağı olan medya çalışanlarının küçük düşürülmesine izin vermeyecektir."

Çeşitlilik Festivali'nde KTGB de stant kurdu

Avrupa Komisyonu, Avrupa İrkçılığa Karşı Eylem Haftası kapsamında 21 Mart Perşembe günü Lefkoşa Bedesten'de "Çeşitlilik Festivali" etkinliği düzenledi.

KTGB'nin de stant kurduğu etkinlik, Kıbrıs Türk toplumundaki kültürel

çeşitliliği kutlamak için çeşitli kültürel grupları bir araya getirdi.

Akova Kadınlar Derneği, Fransız Kültür Derneği, Mülteci Hakları Derneği, Alman Kültür Derneği, Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, Doğu ve Güney Doğu Kültür Derneği, FOLK-

DER, Evrensel Hasta Hakları Derneği, KAYAD, Kıbrıs Türk İnsan Hakları Derneği ve Filistinli ve Afrikalı öğrenci grupları ziyaretçilere, müzik ve dans gösterileri eşliğinde çeşitli uluslararası yemeklerin tadına bakma fırsatı da sunuldu.



KTGB'DEN HABERLER

3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü günü nedeniyle etkinlikler düzenleniyor

Basın özgürlüğü hayatın özgürlüğü

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği, "3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü" çerçevesinde, bu yıl, farklı etkinliklere imza atıyor.

Söyleşiler ve panelin yanı sıra öğrenciler arası kompozisyon yarışması sonuçlarının da açıklanacağı etkinlikler, 3 Mayıs'ta başlayıp 8 Mayıs'ta sona erecek.

3 Mayıs Cuma günü Gazeteci-yazar İsmail Saymaz, "Günümüz Türkiye'sinde Gazeteci Olmak" başlıklı söyleşisini gerçekleştirecek. 6 Mayıs Pazartesi ise "Kuzey Kıbrıs'ta Basın Özgürlüğü" paneli var. Panelin konuşmacıları, İçişleri Bakanı Ayşegül Baybars, Barolar Birliği Başkanı Hasan Esendağlı, Akademisyen Prof. Dr. İbrahim Özejder ve Gazeteci Ali Baturay olacak.

Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı işbirliğinde "Genç Bakış Açısıyla Basın Özgürlüğü" başlıklı kompozisyonların basınla paylaşılması etkinliği, 7 Mayıs Salı.

7 Mayıs'ın akşamında ise, 2019 Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilen araştırmacı-gazeteci Sevgül Uludağ'la bir söyleşi gerçekleştirilecek. Daha önceleri birçok ödüle layık görülen, RSF Basın Özgürlüğü Ödülü de alan Uludağ, "Kayıpların İzinde Nobel'e Doğru" başlıklı söyleşisinde, kayıp kişilerin hikayelerini dile getirirken; yaşadıklarını, aldığı tehditleri anlatacak.

8 Mayıs Çarşamba, Avrupa Birliği tarafından Kıbrıslı Sivil Toplum İşbaşında VI Hibe Programı kapsamında finanse edilen, Birliğin 3

yıllık Projesi "Mümkün: Daha Güçlü, Daha Özgür, Daha Etik Gazetecilik'in" açılışı gerçekleştirilecek.

Possible/Mümkün; Medya özgürlüğü, temel insan hakları, medyada profesyonel standartlar ve etik prensiplerin uygulanması için ortak hareket etmeyi teşvik etmenin yanı sıra gençlerin temel insan hak ve özgürlükleri, demokratik değerler ve medya okuryazarlığı konusunda farkındalıklarını artırmayı amaçlıyor.

Kompozisyon yarışması sonuçları Atatürk Kültür Merkezi'nde saat 10.00'da açıklanırken, diğer tüm etkinlikler Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği lokalinde yer alacak. Mümkün projesinin açılışı saat 19.00'da; panel ve söyleşiler ise saat 20.00'de başlayacak.

3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü Etkinlikleri

| 3 Mayıs 2019 | 6 Mayıs 2019 | 7 Mayıs 2019 | 7 Mayıs 2019 | 8 Mayıs 2019 |
|---|---|---|---|---|
| Söyleşi | Panel | Kompozisyon Yarışması | Söyleşi | Açılış Etkinliği |
| 'GÜNÜMÜZ TÜRKİYESİ'NDE GAZETECİ OLMAK' | 'KUZEY KIBRIS'TA BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ' | 'GENÇ BAKIŞ AÇISIYLA BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ' | 'KAYIPLARIN İZİNDE NOBEL'E DOĞRU' | 'POSSIBLE/ MÜMKÜN' |
| Türkiye'de basın özgürlüğü ve gazetecilik mesleği ne durumda? | İçişleri Bakanı Ayşegül Baybars Barolar Birliği Başkanı Hasan Esendağlı Akademisyen İbrahim Özejder | Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı işbirliğinde kompozisyonların basınla paylaşılması etkinliği | Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilen gazeteci Sevgül Uludağ Kıbrıs'taki kayıpların araştırılması sürecini paylaşıyor. | Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ve KTGB tarafından uygulanan projenin açılış etkinliğinde buluşuyoruz. |
| Gazeteci - Yazar İsmail Saymaz | Gazeteci Ali Baturay |  | Sevgül Uludağ | |
| KTGB Konferans Salonu, 20.00 | KTGB Konferans Salonu, 20.00 | AKM 10.00 | KTGB Konferans Salonu, 20.00 | KTGB Kompleksi Havuz Başı, 19.00 |



- BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ HAYATIN ÖZGÜRLÜĞÜ -
- PRESS FREEDOM IS FREEDOM OF LIFE -

SEKTÖRÜN LİDER MARKALARI TEK ÇATI ALTINDA



www.kaleboya.com



Alçı - Alçı Plaka



0392 444 52 53
MÜŞTERİ İLETİŞİM MERKEZİ

HASAN ONALT SANAYİ LTD.
Aslanköy - Gazimağusa - Kıbrıs

f/KaleBoya

KUZEY
KIBRIS



Sizin
bir Ada'nız
var.



BURADA KEŞFEDILMEYİ
BEKLEYEN BİR TARİH VAR
www.kuzeykibristamzamani.com





KIBRIS
VAKIFLAR
İDARESİ
1571

"448 yıldır iyilik için çalışıyoruz"



Huzur Evi Ziyaretleri

Genç İyilik Gönüllüleri, yaşlılarımızı kaldıkları huzur evlerinde ziyaret ederek, kendi yaptıkları yiyecekleri ikram ettiler.

SİZ DE
DESTEK
VEREBİLİRSİNİZ



"İnsanlar merhametten çok menfaati düşündükleri için yalnız kalırlar, İnsanlar iyilikten çok hırsı düşündükleri için yalnız kalırlar."

(Isaac Newton)

İyilik Gönüllüsü Minikler

Genç "İyilik Gönüllüleri" Kıbrıs Vakıflar İdaresi'ne ait, yardım gıda paketlerinin ihtiyaçlı ailelere ulaştırılmasına yardımcı oldu.

SİZ DE
DESTEK
VEREBİLİRSİNİZ



"İyilik etmesini bilmeyen insana, bildiği başka şeylerden hayır gelmez."

(Montaigne)